

Grozījumi:

MK 03.05.2011. noteikumi Nr.340 / LV, 75 (4473), 17.05.2011. / Stājas spēkā 18.05.2011.
MK 15.01.2013. noteikumi Nr.33 / LV, 12 (4818), 17.01.2013. / Stājas spēkā 18.01.2013.
MK 10.02.2015. noteikumi Nr.72 / LV, 31 (5349), 13.02.2015. / Stājas spēkā 14.02.2015.
MK 27.10.2015. noteikumi Nr.607 / LV, 212 (5530), 29.10.2015. / Stājas spēkā 30.10.2015.
MK 24.04.2018. noteikumi Nr.244 / LV, 84 (6170), 26.04.2018. / Stājas spēkā 27.04.2018.
MK 26.02.2019. noteikumi Nr.93 / LV, 42 (6381), 28.02.2019. / Stājas spēkā 01.03.2019.

Ministru kabineta noteikumi Nr.457

Rīgā 2009.gada 26.maijā (prot. Nr.33 47.§)

Noteikumi par ģenētiski modificēto organismu apzinātu izplatīšanu

*(Noteikumu nosaukums MK 15.01.2013. noteikumu Nr.33 redakcijā)**Izdoti saskaņā ar Ģenētiski modificēto organismu aprites likuma 5.panta pirmās daļas 2.punktu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. ģenētiski modificēto organismu apzinātas izplatīšanas (turpmāk – izplatīšana) kārtību;
- 1.1.¹ atļaujas izsniegšanas, pagarināšanas, grozīšanas un anulēšanas, kā arī monitoringa kārtību;
- 1.3. kārtību, kādā sniedzama informācija par ģenētiski modificēto organismu apriti;
- 1.3.¹ kārtību, kādā ierobežo vai aizliedz ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanu;
- 1.4. sabiedrības iesaistīšanu lēmumu pieņemšanas procesā.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr. 33; MK 10.02.2015. noteikumiem Nr. 72; MK 27.10.2015. noteikumiem Nr. 607)

2. Noteikumi neattiecas uz:

- 2.1. ģenētiski modificēto mikroorganismu ierobežoto izmantošanu;
- 2.2. ģenētiski modificētas pārtikas un dzīvnieku barības izplatīšanu tirgū, uz kuru attiecas Eiropas Parlamenta

un Padomes 2003.gada 22.septembra Regula (EK) Nr. 1829/2003 par ģenētiski modificētu pārtiku un barību;

2.3. zālēm, kas satur ģenētiski modificētos organismus, sastāv vai ir iegūtas no tiem, šo zāļu izplatīšanu, izņemot riska novērtēšanu zālēm saskaņā ar šo noteikumu 16. un 17.punktu;

2.4. ģenētiski modificēto organismu pārvadājumiem pa autoceļiem, dzelzceļu, iekšējiem ūdensceļiem, jūru vai gaisu.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)

3. Pirms Eiropas Savienībā neatļauto ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas uzsākšanas persona saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ģenētiski modificēto organismu riska novērtēšanas metodoloģiju veic riska novērtējumu, lai noteiktu konkrētā ģenētiski modificētā organisma iespējamo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi, kurā ģenētiski modificēto organismu ir paredzēts apzināti izplatīt, un saņem valsts zinātniskā institūta "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR"" (turpmāk – institūts) rakstisku atļauju ģenētiski modificētu organismu izplatīšanai.

(Grozīts ar MK 03.05.2011. noteikumiem Nr.340; MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33; MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

4. Lai saņemtu rakstisku atļauju ģenētiski modificētu organismu izplatīšanai, persona institūtā iesniedz iesniegumu, kas noformēts atbilstoši šo noteikumu 7. nodaļā minētajām prasībām, un saskaņā ar normatīvajiem aktiem par institūta valsts pārvaldes uzdevumu ietvaros veikto darbību cenrādi sedz izdevumus, kas saistīti ar attiecīgā ģenētiski modificētā organisma riska novērtēšanas atzinuma sagatavošanu.

(MK 10.02.2015. noteikumu Nr.72 redakcijā; punkts stājas spēkā 01.01.2016., sk. grozījumu 2.punktu)

5. Institūts ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas pārbauda tā atbilstību šo noteikumu 54.punktam un nosūta to Zinātniskajai ekspertu komisijai, kā arī šo noteikumu 5.nodaļā minētajā kārtībā informē sabiedrību.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

6. Ja iesniegums neatbilst šo noteikumu 54. punktā minētajām prasībām vai saskaņā ar iesniegtajiem dokumentiem nav iespējams sniegt pilnvērtīgu atzinumu par riska novērtēšanu, institūts, atbilstoši pamatojot, var pieprasīt personai iesniegt papildu informāciju vai veikt papildu konsultācijas, tostarp ar sabiedrību. Papildu informācijas sniegšanai vai konsultācijām nepieciešamo laiku neieskaita šo noteikumu 9., 20., 27. un 39.punktā minētajā termiņā.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

7. Institūts, konsultējoties ar personu, lemj par ierobežotas pieejamības statusa piešķiršanu konkrētai iesniegumā ietvertai informācijai, pamatojoties uz Informācijas atklātības likumu, un neizpauž šo informāciju trešajai personai.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

8. Par ierobežotas pieejamības informāciju neuzskata šādu informāciju:

8.1. personas vārdu, uzvārdu, adresi (juridiskai personai – nosaukumu un juridisko adresi);

8.2. ģenētiski modificētā organisma aprakstu, kas ļauj to identificēt;

8.3. ģenētiski modificētā organisma izplatīšanas nolūku, vietu un paredzamo lietojumu;

8.4. monitoringa programmu un ārkārtas pasākumu plānu;

8.5. ģenētiski modificēto organismu vides riska novērtējumu.

9. Zinātniskā ekspertu komisija 60 dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas sagatavo un iesniedz institūtā atzinumu par ģenētiski modificēto organismu riska novērtējumu un monitoringa programmu (turpmāk – riska novērtēšanas atzinums). Uz atzinuma pamata tiek pieņemts lēmums par atļaujas izsniegšanu vai par atteikumu to izsniegt.

(MK 10.02.2015. noteikumu Nr.72 redakcijā)

10. Zinātniskā ekspertu komisija ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā sagatavo atzinumu par sabiedrības izteiktajiem viedokļiem un iesniegtajiem priekšlikumiem (turpmāk – atzinums par sabiedrības viedokli). Institūts, lai apzinātu sabiedrības viedokli, var pagarināt šo noteikumu 20., 27. un 39.punktā minēto termiņu uz laiku, ne ilgāku par 30 dienām.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

11. *(Svītrots ar MK 24.04.2018. noteikumiem Nr. 244)*

12. *(Svītrots ar MK 24.04.2018. noteikumiem Nr. 244)*

13. Institūts, ņemot vērā riska novērtēšanas atzinumu, izteiktos sabiedrības viedokļus, arī atzinumu par sabiedrības viedokli, izsniedz rakstisku atļauju vai lēmumu par atteikumu izsniegt atļauju, norādot atteikuma pamatojumu. Ja attiecīgā pašvaldība izsaka pamatotus argumentus un savā teritorijā neatbalsta ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu vidē izmēģinājumiem (turpmāk – izplatīšana vidē), tad institūts izsniedz lēmumu par atteikumu izsniegt atļauju.

(MK 03.05.2011. noteikumu Nr. 340 redakcijā, kas grozīta ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr. 33; MK 10.02.2015. noteikumiem Nr. 72; MK 24.04.2018. noteikumiem Nr. 244)

14. Ja tiek mainīts ģenētiski modificētā organisma izmantošanas nolūks, persona iesniedz institūtā jaunu iesniegumu.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

15. Ja iesnieguma izskatīšanas laikā vai pēc atļaujas saņemšanas personai ir kļuvusi pieejama jauna informācija vai ja ģenētiski modificētie organismi vai no tiem iegūtās sastāvdaļas ir izmainītas tā, ka var radīt kaitīgu ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi, persona:

15.1. veic pasākumus, lai aizsargātu cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi;

15.2. informē institūtu, Pārtikas un veterināro dienestu un Valsts vides dienestu par šo ģenētiski modificēto organismu vai to komponentu pārmaiņām;

15.3. pārskata iesniegumā norādītos pasākumus.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

16. Zāles, kas satur ģenētiski modificētos organismus vai sastāv vai ir iegūtas no tiem, izmanto klīniskai izpētei atbilstoši normatīvajiem aktiem par zāļu klīniskās izpētes veikšanas kārtību un kārtību, kādā tiek vērtēta atbilstība labas klīniskās prakses prasībām.

17. Institūts ne vēlāk kā 90 dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas par tādu zāļu izmantošanu klīniskai izpētei, kas satur ģenētiski modificētos organismus vai sastāv vai ir iegūtas no tiem, nosūta personai, kura iesniegusi iesniegumu, riska novērtēšanas atzinumu.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

2. Atļaujas izsniegšana ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai vidē

18. *(Svītrots ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)*

19. Institūts ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas nosūta Eiropas Komisijai šo noteikumu 54.6.apakšpunktā minēto kopsavilkumu.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

19.¹ Ja viena un tā paša ģenētiski modificētā organisma vai vienas un tās pašas ģenētiski modificētu organismu kombinācijas izplatīšana vidē paredzēta dažādās vietās, bet ar vienu un to pašu nolūku un noteiktā laikposmā, persona var iesniegt institūtā vienu iesniegumu.

(MK 15.01.2013. noteikumu Nr.33 redakcijā, kas grozīta ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

20. Institūts ne vēlāk kā 90 dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas un citu dalībvalstu kompetento institūciju iesniegto priekšlikumu izvērtēšanas, ja tādi ir, pieņem lēmumu šo noteikumu 13.punktā minētajā kārtībā.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

21. Atļaujā norāda:

21.1. vidē izplatāmā ģenētiski modificētā organisma identitāti;

21.2. nosacījumus ģenētiski modificētā organisma izplatīšanai vidē;

21.3. monitoringa prasības, tai skaitā monitoringa programmas izpildes termiņus.

22. Institūts iesniedz Eiropas Komisijai pamatotu priekšlikumu par atšķirīgas procedūras piemērošanu atļaujas izsniegšanai, ja ir iegūta pietiekama pieredze par konkrētā ģenētiski modificētā organisma izplatīšanu vidē un tas atbilst šādiem kritērijiem:

22.1. ir zināma ģenētiski nemodificētā (recipienta) organisma taksonomiskā piederība un bioloģija (piemēram, reprodukcijas un apputeksnēšanās veids, spēja krustoties ar radniecīgām sugām, patogenitāte);

22.2. ir pamatota informācija, ka ģenētiski nemodificētā (recipienta) organisma vai – attiecīgos gadījumos – vecāka organisma izplatīšana vidē konkrētajā ekosistēmā nerada kaitīgu ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi;

22.3. ir pieejama informācija par nozīmīgām mijiedarbībām, kurās iesaistīti ģenētiski nemodificēti (recipienta) organismi, attiecīgos gadījumos – vecāki organismi un citi organismi konkrētajā ekosistēmā;

22.4. paredzamajam izplatīšanas vidē veidam izmanto metodes, kas ir analogas tiem ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas vidē veidiem, kuru izmantošanai jau izsniegta atļauja, un iegūtie rezultāti neliecina, ka pastāv kaitīga ietekme uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi;

22.5. ir pieejama pilnīga informācija par vektorsistēmu un insertu ģenētisko struktūru un to var izmantot ģenētiski modificēto organismu un to pēcnācēju identificēšanai, kā arī ir zināms delēciju mutācijas apjoms, ja ģenētiskā modifikācija ir saistīta ar ģenētiskā materiāla delēciju mutāciju;

22.6. ģenētiski modificēts organisms nerada lielāku kaitīgu ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi, salīdzinot ar atbilstošu ģenētiski nemodificētu (recipienta) organismu vai – attiecīgos gadījumos – vecāku organismu. Spēja nekontrolēti izplatīties vidē, pārņemt citas neradnieciskas ekosistēmas un nodot ģenētisko materiālu citiem organismiem vidē nerada kaitīgu ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33; MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

23. Pēc Eiropas Komisijas lēmuma par atšķirīgas procedūras piemērošanu, kas pieņemts saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem par Eiropas Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību, institūts triju darbdienu laikā izsniedz personai rakstisku atļauju vai pamatotu lēmumu par atteikumu izsniegt atļauju.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

24. Ja institūts saņem informāciju par vidē izplatāmā ģenētiski modificētā organisma radīto kaitīgo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi, tas pēc konsultācijām ar Pārtikas un veterināro dienestu vai Valsts vides dienestu var grozīt atļaujas nosacījumus un:

24.1. pieprasīt personai mainīt nosacījumus izplatīšanai vidē;

24.2. uz laiku pārtraukt vai vispār aizliegt izplatīšanu vidē;

24.3. informē sabiedrību par pieņemto lēmumu.

(MK 10.02.2015. noteikumu Nr.72 redakcijā)

3. Atļaujas izsniegšana ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai tirgū

25. Persona, kas vēlas sākt tādu ģenētiski modificētu organismu izplatīšanu tirgū, par kuriem Eiropas Savienībā nav izsniegta atļauja, iesniedz papildus šo noteikumu 54.punktā minētajai informācijai ietver:

25.1. informāciju saskaņā ar šo noteikumu 8.nodaļu. Personai, pamatojoties uz rezultātiem, kas iegūti laikā, kad ģenētiski modificētie organismi tiek izplatīti vidē, vai ņemot vērā zinātniski pamatotu informāciju, kas apliecina, ka ģenētiski modificēto organismu izplatīšana tirgū un lietošana nerada risku cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi, ir tiesības lūgt institūtam atļauju neietvert iesniegumā šo noteikumu 70.punktā minēto informāciju;

25.2. nosacījumus ģenētiski modificētā organisma izplatīšanai tirgū, tai skaitā specifiskos izmantošanas un uzglabāšanas apstākļus;

25.3. paredzamo atļaujas darbības termiņu;

25.4. monitoringa programmu atbilstoši šo noteikumu 9.nodaļai, tai skaitā priekšlikumus par monitoringa programmas īstenošanas termiņu;

25.5. priekšlikumus marķēšanai un iepakojumam atbilstoši prasībām, kas minētas šo noteikumu 8.nodaļā un Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 22.septembra Regulā (EK) Nr. 1830/2003, kas attiecas uz ģenētiski modificētu organismu izsekojamību un marķēšanu, kā arī no ģenētiski modificētiem organismiem ražotu pārtikas un lopbarības produktu izsekojamību un ar ko groza Direktīvu 2001/18/EK;

25.6. datus vai rezultātus par konkrētā ģenētiski modificētā organisma vai tās pašas ģenētiski modificēto organismu kombinācijas izplatīšanu, ja par to ir paziņots iepriekš kādai no dalībvalstu kompetentajām institūcijām vai paziņo konkrētajā brīdī vai ja persona konkrēto ģenētiski modificēto organismu apzināti izplata kādā Eiropas Savienības dalībvalstī vai ārpus tās.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33; MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

26. Ja iesniegums satur visu šo noteikumu 25.punktā minēto informāciju, institūts ne vēlāk kā triju darbdienu laikā nosūta šo noteikumu 54.6.apakšpunktā minēto kopsavilkumu Eiropas Komisijai un citu dalībvalstu kompetentajām institūcijām.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

27. Institūts ne vēlāk kā 90 dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas nosūta riska novērtēšanas atzinumu:

27.1. personai, kas iesniegusi iesniegumu;

27.2. Eiropas Komisijai.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

28. Institūts papildus šo noteikumu 27.punktā minētajai informācijai nosūta Eiropas Komisijai informāciju, uz kuru pamatojoties ierosina izsniegt atļauju konkrētā ģenētiski modificētā organisma izplatīšanai tirgū, vai informāciju, uz kuru pamatojoties ierosina neizsniegt atļauju konkrētā ģenētiski modificētā organisma izplatīšanai tirgū, – ne agrāk kā 15 dienas pēc riska novērtēšanas atzinuma nosūtīšanas personai un ne vēlāk kā 105 dienas pēc iesnieguma saņemšanas.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

29. Riska novērtēšanas atzinumu attiecina uz ģenētiski modificēto organismu paredzēto lietojumu un ierosināto monitoringa programmu. Riska novērtēšanas atzinumā norāda:

29.1. nosacījumus, ar kuriem saskaņā konkrēto ģenētiski modificēto organismu var vai nevar izplatīt tirgū. Ja riska novērtēšanas atzinumā norādīts, ka konkrēto ģenētiski modificēto organismu nevar izplatīt tirgū, institūts sniedz argumentētu pamatojumu;

29.2. ģenētiski nemodificētā (recipienta) organisma pazīmes, kuras attiecas uz konkrētā ģenētiski modificētā organisma riska novērtējumu, kā arī iespējamo kaitīgo ietekmi, ko cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi var radīt ģenētiski nemodificētā (recipienta) organisma izplatīšana;

29.3. ģenētiski modificētā organisma ģenētiskās modifikācijas aprakstu;

29.4. novērtējumu par to, vai ģenētiskā modifikācija ir raksturota pietiekami, lai apzinātu iespējamo kaitīgo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai videi;

29.5. saskaņā ar vides riska novērtējumu identificētu jaunu iespējamo kaitīgo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi, ko var radīt konkrētā ģenētiski modificētā organisma izplatīšana tirgū. Iespējamo kaitīgo ietekmi nosaka, salīdzinot ģenētiski modificēto organismu ar atbilstošo ģenētiski nemodificēto organismu;

29.6. specifiskos vides riska novērtējuma jautājumus, par kuriem tiek lūgts Eiropas Komisijas un citu dalībvalstu kompetento institūciju viedoklis.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33; MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

30. Ja persona pēc riska novērtēšanas atzinuma saņemšanas atsauc iesniegumu, tā var iesniegt atkārtotu iesniegumu citas dalībvalsts kompetentajā institūcijā.

31. Ja Zinātniskā ekspertu komisija ir sagatavojusi riska novērtēšanas atzinumu, norādot, ka ģenētiski modificēto organismu var izplatīt tirgū, un ne vēlāk kā 60 dienu laikā pēc riska novērtēšanas atzinuma nosūtīšanas nav saņemti argumentēti iebildumi no Eiropas Komisijas un no citu dalībvalstu kompetentajām institūcijām vai par saņemtajiem iebildumiem ir panākta vienošanās 105 dienu laikā pēc riska novērtēšanas atzinuma nosūtīšanas, institūts izsniedz personai rakstisku atļauju ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai tirgū.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

32. Ja Eiropas Komisija vai kāda Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentā institūcija izsaka un uztur iebildumus saskaņā ar šo noteikumu 31. un 36.punktu, lēmums tiek pieņemts saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem par Eiropas Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību.

33. Ja Eiropas Komisija pieņem lēmumu par atļaujas izsniegšanu, institūts ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc šā lēmuma pieņemšanas izsniedz personai rakstisku atļauju ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai tirgū.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

34. Atļauju ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai tirgū izsniedz uz termiņu, kāds norādīts iesniegumā, bet ne ilgāk kā uz 10 gadiem.

35. Atļaujā norāda:

35.1. teritoriju, kurā atļauja piemērojama, kā arī tirgū izplatāmā ģenētiski modificētā organisma identitāti un unikālo identifikatoru;

35.2. atļaujas derīguma termiņu;

35.3. nosacījumus ģenētiski modificētā organisma izplatīšanai tirgū, tai skaitā specifiskās ģenētiski modificētā organisma lietošanas, apstrādes un iepakojšanas prasības, kā arī konkrētus vides, ekosistēmas un ģeogrāfisko apgabalu aizsardzības nosacījumus;

35.4. kontrolparaugu pieejamību institūtam, paredzot atbilstošo konfidencialitātes prasību ievērošanu;

35.5. marķēšanas prasības atbilstoši šo noteikumu 8.nodaļai;

35.6. monitoringa prasības atbilstoši šo noteikumu 9.nodaļai, kā arī:

35.6.1. monitoringa programmas izpildes termiņus;

35.6.2. īpašus norādījumus (ja tādi nepieciešami) ģenētiski modificēto organismu pārdevējiem vai lietotājiem un ģenētiski modificēto kultūraugu audzētājiem;

35.6.3. ja tiek audzēti ģenētiski modificētie kultūraugi, – citu informāciju, kas nepieciešama konkrētajā audzēšanas vietā.

(Grozīts ar MK 03.05.2011. noteikumiem Nr. 340; MK 10.02.2015. noteikumiem Nr. 72; MK 27.10.2015. noteikumiem Nr. 607)

36. Ja institūts saņēmis informāciju par tirgū izplatāmā ģenētiski modificētā organisma radīto kaitīgo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi:

36.1. pirms rakstiskas atļaujas izsniegšanas, tas ne vēlāk kā triju darbdienu laikā nosūta šo informāciju Eiropas Komisijai un citu dalībvalstu kompetentajām institūcijām. Institūts var apspriest neatrisinātos jautājumus ar Eiropas Savienības dalībvalstu kompetentajām institūcijām, lai 75 dienu laikā pirms rakstiskas atļaujas izsniegšanas panāktu vienošanos;

36.2. pēc rakstiskas atļaujas izsniegšanas, tas ne vēlāk kā 60 dienu laikā nosūta Eiropas Komisijai priekšlikumu par atļaujas nosacījumu maiņu (ja tā ir nepieciešama). Ja 60 dienu laikā pēc informācijas nosūtīšanas nav saņemti argumentēti iebildumi vai 75 dienu laikā pēc informācijas nosūtīšanas ir panākta vienošanās par izteiktajiem iebildumiem, institūts pieņem lēmumu par atļaujas nosacījumu maiņu, paziņo tos personai un 30 dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas informē par to Eiropas Komisiju un citu dalībvalstu kompetentās institūcijas.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

37. Persona, uzsākot ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanu, pēc institūta rakstiskas atļaujas saņemšanas nodrošina ģenētiski modificēto kultūraugu līdzāspastāvēšanai noteikto prasību izpildi saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ģenētiski modificēto kultūraugu līdzāspastāvēšanu.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

4. Atļaujas pagarināšana ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai tirgū

38. Lai pagarinātu atļauju ģenētiski modificētā organisma izplatīšanai tirgū, persona vismaz deviņus mēnešus pirms atļaujas derīguma termiņa beigām iesniedz institūtā (ja pirmreizējo atļauju ir izsniedzis institūts) attiecīgu iesniegumu. Iesniegumam pievieno:

38.1. pirmreizējo atļauju vai tās kopiju;

38.2. saskaņā ar iesniegto monitoringa programmu sagatavotu ziņojumu par monitoringa rezultātiem iepriekšējā izplatīšanas periodā;

38.3. jebkuru citu jaunāko informāciju, kas ir pieejama un attiecas uz ģenētiski modificēto organismu iespējamo kaitīgo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi;

38.4. pirmreizējās atļaujas grozīšanas vai papildināšanas nosacījumus (ja tādi paredzēti), kā arī nosacījumus, kas attiecas uz turpmāko monitoringu un atļaujas termiņu.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

39. Ja iesniegums atbilst šo noteikumu 38.punktam, institūts ne vēlāk kā 90 dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas nosūta riska novērtēšanas atzinumu personai, kas iesniegusi iesniegumu, un nosūta iesniegumu vai tā kopiju un riska novērtēšanas atzinumu Eiropas Komisijai, norādot, ka:

39.1. konkrēto ģenētiski modificēto organismu var turpināt izplatīt tirgū, un izplatīšanas nosacījumus;

39.2. konkrētā ģenētiski modificētā organisma izplatīšana tirgū ir pārtraucama.
(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

40. Ja Zinātniskā ekspertu komisija ir sagatavojusi riska novērtēšanas atzinumu, norādot, ka ģenētiski modificēto organismu var turpināt izplatīt tirgū, un ne vēlāk kā 60 dienu laikā pēc riska novērtēšanas atzinuma nosūtīšanas no Eiropas Komisijas un no citu dalībvalstu kompetentajām institūcijām nav saņemti argumentēti iebildumi vai 75 dienu laikā pēc riska novērtēšanas atzinuma nosūtīšanas par saņemtajiem iebildumiem ir panākta vienošanās, institūts ne vēlāk kā triju darbdienu laikā izsniedz personai rakstisku atļauju turpmākai ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai tirgū.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

41. Ja Eiropas Komisija vai kāda Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentā institūcija izsaka un uztur iebildumus, lēmums tiek pieņemts saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem par Eiropas Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību.

42. Ja Eiropas Komisija pieņem lēmumu par atļaujas izsniegšanu, institūts ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc šā lēmuma pieņemšanas izsniedz personai rakstisku atļauju turpmākai ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai tirgū.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

43. Pagarināto atļauju ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai tirgū izsniedz uz laiku līdz 10 gadiem.

44. Ja pirmreizējās atļaujas termiņš nav beidzies, persona līdz pagarinātās atļaujas saņemšanai var turpināt ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu tirgū saskaņā ar nosacījumiem, kas norādīti pirmreizējā atļaujā.

4.1 Ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanas ierobežojums vai aizliegums

(Nodaļa MK 27.10.2015. noteikumu Nr. 607 redakcijā)

44.¹ Zemkopības ministrija 45 dienu laikā pēc tam, kad ir saņēmusi Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentās institūcijas riska novērtējuma atzinumu vai Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes atzinumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1829/2003 6. panta 6. punktu un 18. panta 6. punktu, paziņo Eiropas Komisijai par aizliegumu Latvijā vai atsevišķā tās teritorijā audzēt attiecīgo ģenētiski modificēto kultūraugu.

44.² Persona, kas iesniegusi iesniegumu par attiecīgā ģenētiski modificētā kultūrauga audzēšanu, 30 dienu laikā pēc tam, kad ir saņēmusi Eiropas Komisijas informāciju par aizliegumu audzēt šo kultūraugu, piekrist prasībai par iesniegumā norādītā ģenētiski modificētā kultūrauga audzēšanas aizliegumu konkrētajā teritorijā vai noraida to.

44.³ Ja persona, kas iesniegusi iesniegumu, piekrist prasībai par iesniegumā norādītā ģenētiski modificētā kultūrauga audzēšanas aizliegumu konkrētajā teritorijā atbilstoši šo noteikumu 44.¹ punktam, atļaujā tiek norādīts, ka Latvijā vai atsevišķā tās teritorijā aizliegts audzēt attiecīgo ģenētiski modificēto kultūraugu.

44.⁴ Ja šo noteikumu 44.¹ punktā minētā prasība par aizliegumu Latvijā vai atsevišķā tās teritorijā audzēt attiecīgo ģenētiski modificēto kultūraugu tiek paziņota Eiropas Komisijai pēc tam, kad saņemts Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentās institūcijas riska novērtējuma atzinums vai Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes atzinums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1829/2003 6. panta 6. punktu un 18. panta 6. punktu, šo noteikumu 31. un 52. punktā norādītais termiņš tiek pagarināts par 15 dienām.

44.⁵ Ja persona, kas iesniegusi iesniegumu, noraida prasību par iesniegumā norādītā ģenētiski modificētā kultūrauga audzēšanas aizliegumu, Zemkopības ministrija par plānoto ģenētiski modificētā kultūrauga vai kultūraugu grupas audzēšanas ierobežojumu vai aizliegumu informē Eiropas Komisiju. Šo informāciju Eiropas Komisijā var iesniegt pirms šo noteikumu 31. punktā minētās atļaujas izsniegšanas.

44.⁶ Zemkopības ministrija 75 dienu laikā pēc šo noteikumu 44.⁵ punktā minētās informācijas nosūtīšanas Eiropas Komisijai nodrošina, ka:

44.⁶ 1. netiek pieņemts aizliegums vai ierobežojums audzēt attiecīgo ģenētiski modificēto kultūraugu vai kultūraugu grupu;

44.⁶ 2. netiek uzsākta attiecīgā ģenētiski modificētā kultūrauga vai kultūraugu grupas audzēšana. Par plānoto audzēšanas aizliegumu vai ierobežojumu Zemkopības ministrija informē Valsts augu aizsardzības dienestu.

44.⁷ Lēmumu par attiecīgā ģenētiski modificētā kultūrauga vai kultūraugu grupas audzēšanas ierobežojumu vai aizliegumu pieņem pēc šo noteikumu 44.⁶ punktā minētā termiņa beigām. Lēmumu var pieņemt ar dienu, kad stājas spēkā attiecīgā ģenētiski modificētā kultūrauga izplatīšanas atļauja, kā arī visā atļaujas derīguma termiņa laikā.

44.⁸ Zemkopības ministrija sagatavo un noteiktā kārtībā iesniedz Ministru kabinetā rīkojuma projektu par Eiropas Savienībā iepriekš atļauta ģenētiski modificētā kultūrauga vai kultūraugu grupas audzēšanas ierobežojumu vai aizliegumu Latvijā. Kultūraugu grupu nosaka atbilstoši kultūraugu šķīmei vai tai raksturīgām īpašībām.

44.⁹ Ministru kabinets lēmumu par ģenētiski modificētā kultūrauga vai kultūraugu grupas audzēšanas ierobežojumu vai aizliegumu pamato ar vienu vai vairākiem iemesliem, kas minēti Ģenētiski modificēto organismu aprites likuma 5. panta ceturtnās daļas 2. punktā. Piemērotie kritēriji nav pretrunā ar riska novērtējuma atzinumu.

44.¹⁰ Zemkopības ministrija par pieņemto lēmumu saistībā ar attiecīgā ģenētiski modificētā kultūrauga vai kultūraugu grupas audzēšanas ierobežojumu vai aizliegumu informē Eiropas Komisiju, Eiropas Savienības dalībvalstu kompetentās institūcijas un personu, kura iesniegusi iesniegumu, kā arī publicē lēmumu Zemkopības ministrijas tīmekļvietnē.

44.¹¹ Lai Latviju vai tās teritorijas daļu atkārtoti iekļautu ģenētiski modificētā kultūrauga audzēšanas teritorijā:

44.¹¹ 1. Zemkopības ministrija iesniedz Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentajā iestādē iesniegumu par attiecīgās teritorijas iekļaušanu ģenētiski modificētā organisma audzēšanas teritorijā;

44.¹¹ 2. Ministru kabinets atceļ lēmumu par ģenētiski modificētā kultūrauga audzēšanas aizliegumu vai ierobežojumu, un Zemkopības ministrija par to nekavējoties informē Eiropas Komisiju un Eiropas Savienības dalībvalstu kompetentās institūcijas.

5. Sabiedrības iesaistīšana lēmuma pieņemšanas procesā

45. Institūts savā tīmekļa vietnē ievieto valsts informācijas sistēmā – ģenētiski modificēto organismu aprites reģistrā (turpmāk – reģistrs) – šādu informāciju:

45.1. ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas:

45.1.1. šo noteikumu 54.5.apakšpunktā minēto vides riska novērtējumu;

45.1.2. šo noteikumu 54.6.apakšpunktā minēto informācijas kopsavilkumu;

45.1.3. pārējos personas iesniegtos dokumentus, kuriem nav piešķirts ierobežotas pieejamības statuss;

45.2. ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc riska novērtēšanas atzinuma saņemšanas:

45.2.1. riska novērtēšanas atzinumu;

45.2.2. termiņu, līdz kuram sabiedrība var izteikt savu viedokli un sniegt priekšlikumus, norādot to iesniegšanas vietu;

45.3. ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas:

45.3.1. lēmumu, tai skaitā atļaujā minētos nosacījumus saskaņā ar šo noteikumu 21. un 35.punktu un atzinumu par sabiedrības viedokli;

45.3.2. informāciju par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas vidē vietām;

45.3.3. informāciju par ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanas vietām;

45.4. ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc ziņojuma saņemšanas – ziņojumu par izplatīšanas monitoringa rezultātiem.

(Grozīts ar MK 03.05.2011. noteikumiem Nr.340; MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33; MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

46. Jebkura persona 30 dienu laikā pēc riska novērtēšanas atzinuma ieviešanas reģistrā var izteikt savu viedokli un iesniegt institūtā rakstiskus priekšlikumus par ģenētiski modificētā organisma izplatīšanu.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33; MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

46.¹ Attiecīgā pašvaldība, kuras teritorijā ir paredzēta ģenētiski modificēto organismu izplatīšana vidē, 30 dienu laikā pēc riska novērtēšanas atzinuma ieviešanas reģistrā izsaka savu viedokli un iesniedz institūtā rakstiskus priekšlikumus par ģenētiski modificētā organisma izplatīšanu vidē.

(MK 03.05.2011. noteikumu Nr.340 redakcijā, kas grozīta ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

47. Ja saņemta informācija par izplatāmā ģenētiski modificētā organisma radīto kaitīgo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi vai par neatļautu ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu tirgū, institūts informē sabiedrību, vienas dienas laikā pēc informācijas saņemšanas ieviejojot informāciju institūta tīmekļa vietnē, publicējot to oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un attiecīgās administratīvās teritorijas vai apdzīvotās vietas laikrakstā, tā tīmekļa vietnē, kā arī paziņojot televīzijā un radio.

(Grozīts ar MK 03.05.2011. noteikumiem Nr.340; MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33; MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

6. Institūta pienākumi un tiesības

(Nodaļas nosaukums grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

48. Institūts triju darbdienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu par to informē Zemkopības ministriju, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, Pārtikas un veterināro dienestu, Valsts augu aizsardzības dienestu, Valsts vides dienestu un vietējo pašvaldību, kuras teritorijā paredzēta ģenētiski modificēto organismu izplatīšana.

(MK 10.02.2015. noteikumu Nr.72 redakcijā)

49. Institūts reizi trijos gados sagatavo un iesniedz Eiropas Komisijai ziņojumu par pasākumiem, kas veikti, ieviešot šos noteikumus. Ziņojumā ietver īsu pārskatu par pieredzi, kas iegūta darbā ar ģenētiski modificētā organisma izplatīšanu tirgū atbilstoši šiem noteikumiem.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

50. Ja pastāv draudi cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi, institūts pieņem lēmumu par aizliegumu izplatīt konkrēto ģenētiski modificēto organismu izmēģinājumiem vidē un tirgū vai noteikt ierobežojumus šīm darbībām un nosūta attiecīgu informāciju Eiropas Komisijai un citu dalībvalstu kompetentajām institūcijām. Informācijā par pieņemto lēmumu norāda, vai un kā būtu grozāmi atļaujā noteiktie nosacījumi ģenētiski modificētā organisma izplatīšanai izmēģinājumiem vidē un izplatīšanai tirgū vai ka attiecīgā organisma izplatīšana izmēģinājumiem vidē un izplatīšana tirgū ir aizliegama. Institūts papildus iesniedz argumentētu viedokli, norādot tajā jaunākās zinātniskās atziņas, uz kurām pamatojas pieņemtais lēmums, un par lēmuma pieņemšanu informē sabiedrību.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

50.¹ Ja ir saņemta Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentās institūcijas prasība iekļaut Eiropas Savienības dalībvalsti vai tās teritorijas daļu ģenētiski modificētā kultūrauga audzēšanas teritorijā, institūts attiecīgi precizē atļauju un informē Eiropas Komisiju, Eiropas Savienības dalībvalstu kompetentās institūcijas un iesnieguma iesniedzēju.

(MK 27.10.2015. noteikumu Nr. 607 redakcijā)

51. Institūts 30 dienu laikā pēc citas dalībvalsts kompetentās institūcijas iesūtītā iesnieguma kopsavilkuma saņemšanas par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu vidē sagatavo priekšlikumus vai argumentētus iebildumus un iesniedz tos tieši dalībvalsts kompetentajai institūcijai vai Eiropas Komisijai. Institūts var lūgt konkrētās dalībvalsts kompetento institūciju atsūtīt visu iesniegumu vai tā kopiju, ja tas nepieciešams priekšlikumu vai argumentu sagatavošanai.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

52. Institūts 60 dienu laikā pēc citas dalībvalsts kompetentās institūcijas iesūtītā riska novērtēšanas atzinuma saņemšanas par ģenētiski modificētā organisma izplatīšanu tirgū sagatavo priekšlikumus vai argumentētus iebildumus un iesniedz tos tieši dalībvalsts kompetentajai institūcijai vai Eiropas Komisijai. Institūts var lūgt konkrētās dalībvalsts kompetento institūciju atsūtīt visu iesniegumu vai tā kopiju, ja tas nepieciešams priekšlikumu vai argumentu sagatavošanai.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

53. Institūts iesniedz Eiropas Komisijai:

53.1. 30 dienu laikā pēc atļaujas izsniegšanas – informāciju par lēmumu, kas pieņemts par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu vidē (ja atļauja nav izdota, sniedz argumentētu viedokli);

53.2. 30 dienu laikā pēc atļaujas izsniegšanas – informāciju par lēmumu, kas pieņemts par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu tirgū (ja atļauja nav izdota, sniedz argumentētu viedokli), kā arī informē par to citu dalībvalstu kompetentās institūcijas;

53.3. informāciju par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas monitoringa rezultātiem;

53.4. reizi gadā – sarakstu par izsniegtajām un neizsniegtajām atļaujām ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai vidē atbilstoši šo noteikumu 22.punktā minētajai atšķirīgajai procedūrai;

53.5. ne vēlāk kā triju darbdienu laikā – informāciju par neatļautu ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu tirgū, kā arī informē par to citu dalībvalstu kompetentās institūcijas.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33; MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

7. Informācija, kas ietverama iesniegumā par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu

(Nodaļas nosaukums grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)

54. Iesniegumā par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu persona ietver šādu informāciju:

54.1. personas vārdu, uzvārdu, adresi (juridiskai personai – nosaukumu un juridisko adresi);

54.2. atbildīgā zinātnieka vārdu, uzvārdu, kvalifikāciju un darba pieredzi;

54.3. iesnieguma nosaukumu;

54.4. informāciju saskaņā ar šo noteikumu 7.1., 7.2. vai 7.3. apakšnodaļu;

54.5. ģenētiski modificēto organismu vides riska novērtējumu, kas izdarīts atbilstoši normatīvajiem aktiem par ģenētiski modificēto organismu riska novērtēšanas metodoloģiju;

54.5.¹ ja ģenētiski modificēto organismu paredzēts izplatīt tirgū, iesniegumā papildus norāda augstākā auga apzīmējumu, specifiskāciju un pielietojumu (audzēšana vai cits);

54.6. informācijas kopsavilkumu atbilstoši šo noteikumu 1.pielikumā minētajām prasībām, ja ģenētiski modificēto organismu paredzēts izplatīt vidē, vai atbilstoši šo noteikumu 2.pielikumā minētajām prasībām, ja ģenētiski modificēto organismu paredzēts izplatīt tirgū;

54.7. citu informāciju, kas saistīta ar konkrēto ģenētiski modificēto organismu un ko persona uzskata par būtisku, vai arī atsauci uz informāciju, ko iepriekš publicējušas citas personas, ja tā nav ierobežotas pieejamības informācija vai minētā persona ir devusi rakstisku piekrišanu informācijas izmantošanai.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr. 33; MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93)

55. Persona iesniegumā var neietvert visu šo noteikumu 7.1., 7.2. un 7.3. apakšnodaļā minēto informāciju, ja konkrētā iesnieguma kontekstā tā nav nozīmīga vai nav nepieciešama riska novērtēšanai, sevišķi ņemot vērā ģenētiski modificēto organismu īpašības, izplatīšanas teritoriju un plānotos izmantošanas apstākļus. Turklāt katrā iesnieguma punktā minētās informācijas detalizācijas līmenis var mainīties atkarībā no paredzamā ģenētiski modificētā organisma izplatīšanas veida un teritorijas. Iesnieguma saturu saskaņo ar institūtu, ņemot vērā katra konkrētā gadījuma īpatnības.

(MK 26.02.2019. noteikumu Nr. 93 redakcijā)

55.¹ Par katrā iesnieguma punktā minēto informāciju persona norāda šādas ziņas:

55.¹ 1. iesniegumā minēto pētījumu kopsavilkumus un rezultātus, arī skaidrojumus, kāpēc tie ir nozīmīgi vides riska novērtējumam (ja piemērojams);

55.¹ 2. ja ģenētiski modificēto organismu paredzēts izplatīt tirgū, – pielikumus ar izvērstu informāciju par minētajiem pētījumiem, arī izmantoto metožu un materiālu aprakstus vai atsaucis uz standartizētām vai starptautiski atzītām metodēm un par pētījumu veikšanu atbildīgās iestādes vai iestāžu nosaukumus.

(MK 26.02.2019. noteikumu Nr. 93 redakcijā)

56. Šo noteikumu 7.1.apakšnodaļa attiecas uz visu tipu ģenētiski modificēto organismu, izņemot ģenētiski modificētos augstākos augus (turpmāk – augstākie augi), izplatīšanu.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)

57. Šo noteikumu 7.2. un 7.3. apakšnodaļa attiecas uz augstāko augu izplatīšanu.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr. 33; MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93)

58. Augstākie augi šo noteikumu izpratnē ir augi, kas pieder pie segsēkļu (*Angiospermae*) un kailsēkļu (*Gymnospermae*) taksonomiskajām grupām.

7.1. Informācija, kas ietverama iesniegumā par ģenētiski modificēto organismu (izņemot augstākos augus) izplatīšanu

(Nodaļas nosaukums grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)

59. Informācija par ģenētiski modificēto organismu:

59.1. donora, recipienta vai (ja nepieciešams) vecāku organisma raksturojums:

59.1.1. zinātniskais nosaukums;

59.1.2. taksonomiskā piederība;

59.1.3. citi nosaukumi (piemēram, vispārpieņemtais nosaukums, šķirnes nosaukums);

59.1.4. fenotipiskie un ģenētiskie rādītāji;

59.1.5. donora un recipienta radniecības pakāpe vai radniecības pakāpe ar vecāku organismiem;

59.1.6. noteikšanas metodes;

59.1.7. noteikšanas un identifikācijas metožu jutīgums, ticamība (kvantitatīvā nozīmē) un specifika;

59.1.8. ģeogrāfiskās izplatības un dabiskās vides apraksts (tai skaitā informācija par dabiskajiem ienaidniekiem, barības objektiem, parazītiem un sāncenšiem, simbiontiem un saimniekorganismiem);

59.1.9. organismi, ar kuriem dabiskos apstākļos ir iespējama ģenētiskā materiāla pārnese;

59.1.10. ģenētiskā stabilitāte un to ietekmējošie faktori;

59.1.11. patoloģiskās, ekoloģiskās un fizioloģiskās īpašības:

59.1.11.1. bīstamības klasifikācija;

59.1.11.2. dzīves ilgums dabiskajās ekosistēmās, dzimumvairošanās un bezdzimumvairošanās cikli;

59.1.11.3. informācija par izdzīvošanas spēju, tai skaitā par piemērošanos klimata pārmaiņām un spēju veidot struktūras, kas nepieciešamas dzīvības saglabāšanai nelabvēlīgos vides apstākļos, piemēram, sēklas, sporas, sklerocijas;

59.1.11.4. patogenitāte: inficēšana, toksiskums, virulence, alergēniskums, patogēnu pārnēsētājs (vektors), iespējamie vektori, saimniekorganismu loks, tai skaitā fakultatīvie saimniekorganismi. Latento vīrusu (provīrusu) iespējamā aktivācija. Spēja kolonizēt citus organismus;

59.1.11.5. antibiotiku rezistence un iespējamā šo antibiotisko vielu izmantošana cilvēku un mājdzīvnieku profilaksē un ārstēšanā;

59.1.11.6. līdzdalība apkārtējās vides procesos, piemēram, primārajā producēšanā, barības vielu apritē, organisko vielu sadalīšanās procesā, elpošanā;

59.1.12. veidošanā izmantoto vektoru raksturojums:

59.1.12.1. nukleotīdu secība;

59.1.12.2. mobilizācijas biežums;

59.1.12.3. specifika;

59.1.12.4. antibiotiku un citu rezistences gēnu klātbūtne;

59.1.13. informācija par iepriekš izdarītām ģenētiskajām modifikācijām;

59.2. vektora raksturojums:

59.2.1. vektora uzbūve un izcelsme;

59.2.2. transpozonu, vektoru un citu ģenētiskās informācijas fragmentu sekvenca, kas izmantota, lai konkrētajā ģenētiski modificētajā organismā izveidotu jaunu iedzimtības materiālu;

59.2.3. izmantotā vektora ģenētiskās mobilizācijas biežums vai ģenētiskās pārnēsāšanas spējas un to noteikšanas metodes;

59.2.4. informācija par paredzamajai funkcijai nepieciešamo minimālo vektora dezoksiribonukleīnskābes (turpmāk – DNS) struktūras daļu;

59.3. raksturojums:

59.3.1. ģenētiskās modifikācijas raksturojums:

59.3.1.1. ģenētiskajā modifikācijā izmantotās metodes;

59.3.1.2. metodes, kas izmantotas, lai izveidotu un nogādātu recipientā insertu vai izraisītu DNS nukleotīdu secības delēciju;

59.3.1.3. inserta vai vektora uzbūves apraksts;

59.3.1.4. nezināmu nukleotīdu secību klātbūtnes iespēja inserta struktūrā un informācija par paredzamajai funkcijai nepieciešamo minimālo vektora DNS struktūras daļu;

59.3.1.5. izlasē izmantotās metodes un kritēriji;

59.3.1.6. konkrēto pārveidoto, iestarpināto vai likvidēto nukleīnskābju fragmentu nukleotīdu secība, funkcionālā identitāte un atrašanās vieta genomā, īpaši – saistībā ar ģenētiski modificēto organismu jebkuru iespējamo bīstamību;

59.3.2. iegūtā ģenētiski modificētā organisma raksturojums:

59.3.2.1. ģenētisko iezīmju vai fenotipisko īpašību apraksts, īpaši – to jauno iezīmju un īpašību apraksts, kuras ģenētiski modificētajā organismā var izpausties vai kuru izpausme nav iespējama;

59.3.2.2. jebkura vektora vai donora nukleīnskābes struktūra un daudzums, kas saglabājas ģenētiski modificētā organisma galīgajā genomā;

59.3.2.3. organisma ģenētiskā stabilitāte;

59.3.2.4. jaunā ģenētiskā materiāla ekspresijas intensitāte un līmenis. Mērījuma metode un jutīgums;

59.3.2.5. sintezēto proteīnu (olbaltumvielu) aktivitāte;

59.3.2.6. izolēšanas un identificēšanas metožu apraksts, tai skaitā paņēmieni inserta un vektora identificēšanai un izolēšanai;

59.3.2.7. izolēšanas un identificēšanas metožu jutīgums, ticamība (kvantitatīvā nozīmē) un specifika;

59.3.2.8. informācija par ģenētiski modificētu organismu iepriekšējo izplatīšanu vai lietojumu;

59.3.2.9. ar veselības jautājumiem saistītie apsvērumi:

59.3.2.9.1. nedzīvo ģenētiski modificēto organismu vai to metabolisko produktu toksiskā un alerģiskā iedarbība;

59.3.2.9.2. ģenētiski modificētā organisma salīdzinājums ar donoru, recipientu vai (ja nepieciešams) ar vecāku organismu attiecībā uz patogenitāti;

59.3.2.9.3. kolonizācijas spēja;

59.3.2.10. ja organisms ir patogēns cilvēkiem, kas necieš no imūndeficīta:

59.3.2.10.1. izraisāmās slimības un to patogenitātes mehānisms, tai skaitā invazivitāte un virulence;

59.3.2.10.2. infekciozitāte;

59.3.2.10.3. inficējošā deva;

59.3.2.10.4. saimniekorganismu loks un tā pārmaiņu iespējas;

59.3.2.10.5. izdzīvošanas iespēja ārpus cilvēka organisma;

59.3.2.10.6. pānesēju esība vai nekontrolētas izplatīšanās veidu iespējas;

59.3.2.10.7. bioloģiskā stabilitāte;

59.3.2.10.8. antibiotiku rezistences spektrs;

59.3.2.10.9. alergēniskums;

59.3.2.10.10. atbilstošu terapijas metožu pieejamība;

59.3.2.11. citi apdraudējumi, kas saistīti ar ģenētiski modificēto organismu.

60. Ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas apstākļi un vide:

60.1. informācija par izplatīšanu:

60.1.1. paredzētās izplatīšanas apraksts, tās mērķi un iegūstamie produkti;

60.1.2. paredzētie izplatīšanas datumi un izplatīšanai paredzētais laiks, tai skaitā izplatīšanas biežums un ilgums;

60.1.3. izplatīšanas vietas sākotnējā sagatavošana;

60.1.4. izplatīšanas vietas izmēri;

60.1.5. izplatīšanā izmantojamās metodes;

60.1.6. izplatāmo ģenētiski modificēto organismu kvantitāte;

60.1.7. paredzētās pārmaiņas izplatīšanas vietā (apstrādāšanas veids un metode, augsnes sastāva modifikācija, apūdeņošana vai citas darbības);

60.1.8. izplatīšanas laikā veicamie nodarbināto aizsardzības pasākumi;

60.1.9. paredzētās izplatīšanas vietas apstrāde pēc darbību pabeigšanas ar ģenētiski modificētajiem organismiem;

60.1.10. ģenētiski modificēto organismu iznīcināšana vai ar tiem veicamo darbību pārtraukšana pēc izplatīšanas pārtraukšanas;

60.1.11. ģenētiski modificēto organismu iepriekšējās izplatīšanas rezultāti un informācija par tiem, īpaši – informācija par to izplatīšanu atšķirīgā daudzumā un dažādās ekosistēmās;

60.2. informācija par vidi (par izplatīšanas vietu un apkārtni):

60.2.1. izplatīšanas vietas ģeogrāfiskais izvietojums un koordinātas (iesniegumā par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu tirgū izplatīšanas vieta ir ģenētiski modificētā organisma lietošanai paredzētā platība);

60.2.2. fiziskā un bioloģiskā saistība ar cilvēku, floru un faunu;

60.2.3. attālums līdz Eiropas nozīmes aizsargājamiem biotopiem, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām vai tuvākajām dzeramā ūdens ņemšanas vietām;

60.2.4. iedzīvotāju saimnieciskā darbība, kas pamatojas uz konkrētā apgabala dabiskajiem resursiem;

60.2.5. tā rajona klimatiskais raksturojums, kurš varētu tikt ietekmēts;

60.2.6. ģeogrāfiskais, ģeoloģiskais un augsnes raksturojums;

60.2.7. flora un fauna, tai skaitā labība, mājlopi un migrējošās sugas;

60.2.8. mērķa un papildu ekosistēmas, kuras var tikt ietekmētas;

60.2.9. saimniecorganisma dabiskās dzīvesvietas un izplatīšanas vietas salīdzinājums;

60.2.10. jebkura ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas vietā zināma vai plānota attīstība vai pārmaiņas zemes lietošanā, kuras varētu ietekmēt to izplatīšanas vietas vidi.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)

61. Ģenētiski modificēto organismu un vides mijiedarbība:

61.1. apstākļu raksturojums, kuri ietekmē ģenētiski modificēto organismu spēju izdzīvot, vairoties un nekontrolēti izplatīties:

61.1.1. bioloģiskās iezīmes, kas ietekmē ģenētiski modificēto organismu izdzīvošanu, vairošanos un izplatīšanos;

61.1.2. zināmi vai paredzami vides apstākļi, kas var ietekmēt ģenētiski modificēto organismu izdzīvošanu, vairošanos un nekontrolētu izplatīšanos (piemēram, vējš, ūdens, augsne, temperatūra, pH);

61.1.3. jutīgums pret īpašiem iedarbības faktoriem;

61.2. iedarbība uz vidi:

61.2.1. paredzētā ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas vieta;

61.2.2. pētījumi par ģenētiski modificēto organismu izturēšanos, īpašībām un ekoloģisko ietekmi, kuri veikti tiem neraksturīgā vidē, piemēram, klimata kamerās, audzēšanas telpās, siltumnīcās;

61.2.3. ģenētiskās pārneses iespējas:

61.2.3.1. ģenētiskā materiāla vēlāka (pēc izplatīšanas) pārnese no ģenētiski modificētā organisma uz citiem konkrētās ekosistēmas organismiem;

61.2.3.2. ģenētiskā materiāla vēlāka (pēc izplatīšanas) pārnese no vietējiem organismiem uz ģenētiski modificēto organismu;

61.2.4. varbūtība, ka pēc ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas dabiskā izlase var izraisīt negaidītu vai nevēlamu īpašību izpausmi ģenētiski modificētajā organismā;

61.2.5. pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu un pierādītu ģenētisko stabilitāti. To ģenētisko iezīmju apraksts, kuras var aizkavēt vai samazināt ģenētiskā materiāla izplatīšanos. Metodes, kas izmantotas, lai pierādītu ģenētisko stabilitāti;

61.2.6. bioloģiskās izplatīšanās ceļi, zināmie vai iespējamie mijiedarbības veidi un izplatīšanos veicinošie faktori, piemēram, ieelpošana, uzņemšana ar barību, virsmas kontakts;

61.2.7. to ekosistēmu apraksts, kurās ģenētiski modificētie organismi varētu izplatīties;

61.3. ģenētiski modificēto organismu iespējamā ietekme uz vidi:

61.3.1. pārmērīgi lielu populāciju veidošanās iespējas;

61.3.2. ģenētiski modificēto organismu priekšrocības, konkurējot ar nemodificētiem recipientiem vai vecāku organismiem;

61.3.3. mērķa organismu uzskaitē un apraksts;

61.3.4. ģenētiski modificēto organismu un mērķa organismu paredzētās mijiedarbības mehānisms un

iespējamais rezultāts;

61.3.5. to nemērķa organismu uzskaitē un apraksts, kuri var tikt nejauši ietekmēti, un mehānismi šīs ietekmes novēršanai;

61.3.6. iespējamās pārmaiņas bioloģiskajā mijiedarbībā vai nesējorganismu lokā pēc ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas;

61.3.7. zināma vai paredzama iedarbība uz citiem organismiem vidē, ietekme uz konkurentu populācijas līmeni – upuriem, nesējorganismiem, simbiotiem, plēsoņām, parazītiem un patogēniem;

61.3.8. zināma vai paredzama ģenētiski modificēto organismu iesaistīšanās bioģeoķīmiskajos procesos;

61.3.9. cita iespējamā nozīmīgā ģenētiski modificēto organismu iedarbība uz vidi.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)

62. Informācija par monitoringu, kontroli, atkritumu apstrādes plāniem un ārkārtas pasākumu plānu:

62.1. monitoringa metodes:

62.1.1. metodes ģenētiski modificēto organismu iezīmēšanai un to radīto ietekmju monitoringam;

62.1.2. uzraudzības metožu specifika, jutīgums un ticamība, lai identificētu ģenētiski modificēto organismu un atšķirtu to no donora, recipienta vai vecāku organismiem;

62.1.3. paņēmieni, lai atklātu modificētā ģenētiskā materiāla pārešanu uz citiem organismiem;

62.1.4. uzraudzības ilgums un kontroles pasākumu biežums;

62.2. ārkārtas pasākumu plāni:

62.2.1. paņēmieni un metodes, lai novērstu vai samazinātu ģenētiski modificēto organismu izplatīšanos ārpus to izplatīšanas vietas vai noteiktā izmantošanas laukuma;

62.2.2. paņēmieni un metodes, lai norobežotu ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas vietu un nepieļautu nepiederošu personu piekļuvi;

62.2.3. paņēmieni un metodes, lai novērstu citu nevēlamu organismu iekļūšanu ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas vietā;

62.3. atkritumu apstrāde:

62.3.1. atkritumu veids;

62.3.2. paredzētais atkritumu daudzums;

62.3.3. iespējamie riska faktori;

62.3.4. paredzētās atkritumu pārstrādes apraksts;

62.4. rīcība ārkārtas gadījumos:

62.4.1. metodes un procedūras, kas izmantojamas ģenētiski modificēto organismu kontrolei, ja notiek to nekontrolēta izplatīšanās;

62.4.2. metodes izmantoto platību rekultivācijai un atjaunošanai;

62.4.3. metodes ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas laikā vai pēc tās, ar kuru palīdzību iznīcina vai sanitāri apstrādā ģenētiski modificēto organismu iedarbībai pakļautos augus, dzīvniekus un augsni;

62.4.4. metodes tās platības izolācijai, kurā notikusi ģenētiski modificēto organismu nekontrolēta izplatīšanās;

62.4.5. cilvēku veselības un vides aizsardzības pasākumu plāns, ja ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas laikā rodas nevēlamas sekas.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)

7.2. Informācija, kas ietverama iesniegumā par augstāko augu izplatīšanu vidē

(Nodaļas nosaukums grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr. 33; MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93)

63. Informācija par recipientu vai (ja nepieciešams) vecāku augiem:

63.1. pilns nosaukums – dzimta, ģints, suga, pasuga, šķirne vai selekcijas līnija un vispārpieņemtais nosaukums;

63.2. informācija par reprodukciju:

63.2.1. vairošanās veids;

63.2.2. īpaši vairošanos ietekmējoši faktori (ja tādi ir);

63.2.3. paaudzes garums;

63.2.4. spēja krustoties ar citām kultivētām vai savaļas augu sugām un šādu krustoties spējīgu sugu izplatība Eiropas teritorijā;

63.3. izdzīvošanas spējas:

63.3.1. spēja veidot izdzīvošanas vai pārziemošanas struktūras;

63.3.2. īpaši izdzīvošanu ietekmējoši faktori (ja tādi ir);

63.4. nekontrolētas izplatīšanās spējas:

63.4.1. nekontrolētas izplatīšanās veidi un daudzums;

63.4.2. īpaši nekontrolētu izplatīšanos ietekmējoši faktori (ja tādi ir);

63.5. auga ģeogrāfiskā izplatība un audzēšana Eiropas Savienībā;

63.6. ja konkrētās sugas augus neaudzē dalībvalstī, kur paredzēta ģenētiski modificēto organismu izplatīšana, – auga dabiskās izplatības vietas apraksts (tai skaitā informācija par dabiskajiem ienaidniekiem, parazītiem, konkurentiem un simbiotiem);

63.7. augstākā auga iespējamā nozīmīgā mijiedarbība ar citiem tā parastās augšanas vai citas vietas ekosistēmas organismiem, tostarp informācija par toksisko iedarbību uz cilvēkiem, dzīvniekiem un citiem organismiem.

(Grozīts ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93)

64. Informācija, kas raksturo ģenētisko modifikāciju:

64.1. ģenētiskās modifikācijas metožu apraksts;

64.2. lietotā vektora veids un izcelsme;

64.3. transformācijai izmantotās nukleīnskābes izcelsme, katra insercijai paredzētā rajona fragmenta lielums un iecerētā funkcija.

(Grozīts ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93)

65. Informācija, kas raksturo augstāko augu:

65.1. iestarpināto vai pārveidoto īpašību apraksts;

65.2. informācija par iestarpinātajām vai likvidētajām sekvencēm:

65.2.1. insercijas vai delēcijas izmērs un struktūra, kā arī modifikācijā izmantotās metodes;

65.2.2. ja ir veikta delēcija, – izgrieztā fragmenta izmērs un funkcija;

65.2.3. insercijas vietas atrašanās augu šūnās (integrēts hromosomās, hloroplastu, mitohondriju DNS vai saglabāts neintegrētā formā), kā arī tās noteikšanas metodes;

65.2.4. *(svītrots ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93);*

65.3. informācija par auga daļām, kurās inserts ekspresējas;

65.4. *(svītrots ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93);*

65.5. inserta ģenētiskā stabilitāte un auga fenotipiskā stabilitāte;

65.5.¹ secinājumi par ģenētiskās modifikācijas molekulāro raksturojumu;

65.6. *(svītrots ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93);*

65.7. *(svītrots ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93);*

65.8. *(svītrots ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93);*

65.9. *(svītrots ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93);*

65.10. *(svītrots ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93);*

65.11. *(svītrots ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93);*

65.12. *(svītrots ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93);*

65.13. *(svītrots ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93).*

(Grozīts ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93)

65.¹ Informācija par konkrētām riska jomām:

65.¹ 1. jebkuras pārmaiņas augstākā auga noturībā vai invazitātē un tā spēja nodot ģenētisko materiālu krustoties spējīgiem radniecīgiem augiem, un šo pārmaiņu nelabvēlīgā ietekme uz vidi;

65.¹ 2. jebkuras pārmaiņas augstākā auga spējā nodot ģenētisko materiālu mikroorganismiem un šo pārmaiņu kaitīgā ietekme uz vidi;

65.¹ 3. augstākā auga un mērķa organisma mijiedarbības mehānisma raksturojums un tā kaitīgā ietekme uz vidi, ja attiecināms;

65.¹ 4. iespējamās pārmaiņas augstākā auga mijiedarbībā ar nemērķa organismiem ģenētiskās modifikācijas dēļ un šo pārmaiņu kaitīgā ietekme uz vidi;

65.¹ 5. iespējamās augstākā auga lauksaimniecības prakses un pārvaldības pārmaiņas, kuru cēlonis ir

ģenētiskā modifikācija, un šo pārmaiņu kaitīgā ietekme uz vidi;

65.¹ 6. iespējamā mijiedarbība ar abiotisko vidi un tās kaitīgā ietekme uz vidi;

65.¹ 7. informācija par jebkuru toksisku, alergisku vai citu kaitīgu ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi, ja tā rodas ģenētiskās modificēšanas procesā;

65.¹ 8. secinājumi par konkrētajām riska jomām.

(MK 26.02.2019. noteikumu Nr. 93 redakcijā)

66. Informācija par augu izplatīšanas vietu:

66.1. izplatīšanas vietas izvietojums un izmērs;

66.2. izplatīšanas vietas ekosistēmas apraksts, tai skaitā klimata, floras un faunas apraksts;

66.3. tādu radniecīgu sawaļas augu sugu vai kultivētu augu sugu klātbūtne, kas spējīgi krustoties ar konkrēto ģenētiski modificēto organismu;

66.4. attālums līdz Eiropas nozīmes aizsargājamiem biotopiem un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kuras varētu skart auga izplatīšana.

(Grozīts ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93)

67. Informācija, kas attiecas uz augu izplatīšanu:

67.1. izplatīšanas nolūks;

67.2. paredzētais izplatīšanas sākuma termiņš un ilgums;

67.3. ģenētiski modificēto augu izplatīšanas metodes;

67.4. izplatīšanas vietas sagatavošanas un kontroles metodes pirms ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas, tās laikā un pēc tās, tai skaitā audzēšanas un ražas novākšanas metodes;

67.5. aptuvenais augu skaits (vai augu skaits uz kvadrātmetru).

(Grozīts ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93)

68. Informācija par monitoringu, kontroles pasākumiem pēc izplatīšanas un atkritumu apstrādes:

68.1. visi īstenotie pasākumi:

68.1.1. izolēšana telpā un laikā no augiem, ar ko organisms spēj krustoties, – gan radniecīgiem sawaļas augiem un nezālēm, gan kultūraugiem;

68.1.2. lai samazinātu vai novērstu augstāko augu putekšņu vai sēklu izplatību;

68.2. augu izplatīšanas vietas pēcapstrādes metožu apraksts;

68.3. augu materiāla (tai skaitā atkritumu) apstrādei izmantojamo metožu apraksts (pēc to izplatīšanas);

68.4. monitoringa programma un apraksts;

68.5. ārkārtas pasākumu apraksts;

68.6. apraksts, ar kurām metodēm un procedūrām paredzēts:

68.6.1. nepieļaut vai, cik vien iespējams, ierobežot augstākā auga izplatību ārpus izplatīšanas vietas

robežām;

68.6.2. aizsargāt vietu pret nepiederošu personu iekļūšanu;

68.6.3. nepieļaut vai, cik vien iespējams, ierobežot citu organismu iekļūšanu vietā;

68.7. augstākā auga noteikšanas un identifikācijas metožu apraksts;

68.8. informācija par iepriekšējo augstākā auga izplatīšanas pieredzi, ja tāda ir.
(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr. 33; MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93)

7.3. Informācija, kas ietverama iesniegumā par augstāko augu izplatīšanu tirgū

(Apakšnodaļa MK 26.02.2019. noteikumu Nr. 93 redakcijā)

68.¹ Informācija par recipientu vai, ja nepieciešams, vecāku augiem:

68.¹ 1. pilns nosaukums – dzimta, ģints, suga, pasuga, šķirne vai selekcijas līnija – un vispārpieņemtais nosaukums;

68.¹ 2. auga ģeogrāfiskā izplatība un audzēšana Eiropas Savienībā;

68.¹ 3. dati par reprodukciju:

68.¹ 3.1. reprodukcijas veids;

68.¹ 3.2. īpaši reprodukciju ietekmējoši faktori, ja tādi ir;

68.¹ 3.3. paaudzes garums;

68.¹ 4. spēja krustoties ar citām kultivētām vai savaļas augu sugām un krustoties spējīgu sugu izplatība Eiropas Savienībā;

68.¹ 5. izdzīvošanas spējas:

68.¹ 5.1. spēja veidot izdzīvošanas vai pārziemošanas struktūras;

68.¹ 5.2. īpaši izdzīvošanu ietekmējoši faktori, ja tādi ir;

68.¹ 6. nekontrolētas izplatīšanās spējas:

68.¹ 6.1. nekontrolētas izplatīšanās veidi un daudzums;

68.¹ 6.2. īpaši nekontrolētu izplatīšanos ietekmējoši faktori, ja tādi ir;

68.¹ 7. ja konkrētās sugas augus neaudzē Eiropas Savienībā, – auga dabiskās izplatības vietas apraksts, tostarp informācija par dabiskiem ienaidniekiem, parazitāriem, konkurentiem un simbiontiem;

68.¹ 8. augstākā auga iespējamā nozīmīgā mijiedarbība ar citiem tā parastās augšanas vai citas vietas ekosistēmas organismiem, tostarp informācija par toksisko iedarbību uz cilvēkiem, dzīvniekiem un citiem organismiem.

(MK 26.02.2019. noteikumu Nr. 93 redakcijā)

68.² Informācija, kas raksturo ģenētisko modifikāciju:

68.² 1. ģenētiskās modifikācijas metožu apraksts;

68.² 2. lietotā vektora veids un avots;

68.² 3. transformācijai izmantotās nukleīnskābes izcelsme, katra insercijai paredzētā rajona fragmenta izmērs un iecerētā funkcija.

(MK 26.02.2019. noteikumu Nr. 93 redakcijā)

68.³ Informācija, kas raksturo ģenētiski modificēto augu:

68.³ 1. iestarpināto vai pārveidoto tīpašību apraksts;

68.³ 2. informācija par faktiski iestarpinātajām vai likvidētajām sekvencēm:

68.³ 2.1. visu detektējamo daļējo un pilnīgo insertu izmērs un kopiju skaits, kā arī to raksturošanas metodes;

68.³ 2.2. insertētā ģenētiskā materiāla organizācija un sekvence katrā insercijas vietā standartizētā elektroniskā formātā;

68.³ 2.3. ja veikta delēcija, – izgrieztā fragmenta izmērs un funkcija;

68.³ 2.4. insertētā materiāla atrašanās vieta augu šūnās (integrēts kodolā, hloroplastos, mitohondrijos vai saglabāts neintegrētā formā), kā arī tās noteikšanas metodes;

68.³ 2.5. ja veiktās modifikācijas nav insercija vai delēcija, – ziņas par modificētā ģenētiskā materiāla funkciju pirms un pēc modifikācijas, kā arī tās izraisītās gēnu ekspresijas tiešās pārmaiņas;

68.³ 2.6. standartizētā elektroniskā formātā sniedzama sekvences informācija par 5' un 3' flankējošiem rajoniem katrā insercijas vietā;

68.³ 2.7. bioinformātiskā analīze, izmantojot aktuālas datubāzes, lai noskaidrotu iespējamus zināmu gēnu pārtraukumus;

68.³ 2.8. visi atvērtie nolasīšanas rāmji (turpmāk – ANR), kas ir insertā (arī tad, ja tie radušies pārkārtojumu dēļ) un kas radušies ģenētiskajā modifikācijā savienojuma vietās ar genomisko DNS. ANR ir nukleotīdu sekvence, kas sastāv no kodonu virknes, kuru nepārtrauc terminējošs kodons tajā pašā nolasīšanas rāmī;

68.³ 2.9. bioinformātiskā analīze, izmantojot aktuālas datubāzes, lai noskaidrotu iespējamās līdzības starp ANR un zināmiem gēniem, kam var būt kaitīga ietekme;

68.³ 2.10. jaunekspresētā proteīna primārā struktūra (aminoskābju sekvence) un, ja nepieciešams, citas struktūras;

68.³ 2.11. bioinformātiskā analīze, izmantojot aktuālas datubāzes, lai noskaidrotu iespējamās sekvenču homoloģijas un, ja nepieciešams, strukturālās līdzības starp jaunekspresēto proteīnu un citiem zināmiem proteīniem vai peptīdiem, kam var būt kaitīga ietekme;

68.³ 3. informācija par inserta ekspresiju:

68.³ 3.1. ekspresijas analīzē izmantotā metode un tās veikspējas rādītāji;

68.³ 3.2. informācija par inserta ekspresiju auga dzīves ciklā dažādos tā attīstības posmos;

68.³ 3.3. auga daļas, kurās ekspresējas inserts vai modificētā sekvence;

68.³ 3.4. tādu šo noteikumu 68.³ 2.7. apakšpunktā minētajā bioinformātikajā analizē identificēto jauno ANR iespējama netīša ekspresija, kas rada bažas par drošumu;

68.³ 3.5. dati par proteīnu ekspresiju, tostarp neapstrādāti dati, kurus iegūst lauka pētījumos un kuri ir saistīti ar apstākļiem, kādos kultūru audzē;

68.³ 4. inserta ģenētiskā stabilitāte un augstāko augu fenotipiskā stabilitāte;

68.³ 5. secinājumi par molekulāro raksturojumu.

(MK 26.02.2019. noteikumu Nr. 93 redakcijā)

68.⁴ Agronomisko un fenotipisko īpašību un sastāva salīdzinošā analīze:

68.⁴ 1. konvencionālā analoga un papildu salīdzināmā materiāla izvēle;

68.⁴ 2. lauka pētījumu vietu izvēle;

68.⁴ 3. eksperimenta plāns un salīdzinošajā analizē izmantojamo lauka izmēģinājumu datu statistiskā analīze;

68.⁴ 3.1. lauka pētījumu plāna apraksts:

68.⁴ 3.2. būtisko uztvērējvidēs aspektu apraksts;

68.⁴ 3.3. statistiskā analīze;

68.⁴ 4. analizējamā augu materiāla izvēle, ja attiecināms;

68.⁴ 5. agronomisko un fenotipisko īpašību salīdzinošā analīze;

68.⁴ 6. sastāva salīdzinošā analīze, ja attiecināms;

68.⁴ 7. salīdzinošās analīzes secinājumi.

(MK 26.02.2019. noteikumu Nr. 93 redakcijā)

68.⁵ Konkrēta informācija par katru riska jomu:

68.⁵ 1. par katru no septiņām augstākā auga riska jomām, kas minētas Ministru kabineta 2008. gada 22. decembra noteikumu Nr. 1078 "Ģenētiski modificēto organismu riska novērtēšanas metodoloģija" 9.2. apakšpunktā, persona vispirms apraksta kaitējuma rašanās ceļu, cēloņsakarīgi izskaidrojot, kā augstākā auga izplatīšana varētu radīt kaitējumu, ņemot vērā gan apdraudējumu, gan ekspozīciju;

68.⁵ 2. persona sniedz šādu informāciju (izņemot gadījumus, ja, ņemot vērā plānoto ģenētiski modificēto organismu lietojumu, tā nav nozīmīga):

68.⁵ 2.1. auga noturība un invazivitāte, arī gēnu pārmese no auga uz augu:

68.⁵ 2.1.1. novērtējums – kāds ir augstākā auga potenciāls kļūt noturīgākam vai invazīvākam un kādu kaitīgu ietekmi uz vidi tas radītu;

68.⁵ 2.1.2. novērtējums – kāds ir augstākā auga potenciāls nodot transgēnu krustoties spējīgiem radniecīgiem augiem un kādu kaitīgu ietekmi uz vidi tas radītu;

68.⁵ 2.1.3. secinājumi par augstākā auga noturības un invazivitātes kaitīgo ietekmi uz vidi, arī kaitīgo

ietekmi uz vidi, ko radītu gēnu pārnese no auga uz augu;

68.⁵ 2.2. gēnu pārnese no auga uz mikroorganismiem:

68.⁵ 2.2.1. novērtējums – kāds ir augstākā auga jauninsertētās DNS potenciāls tikt pārnestai uz mikroorganismiem un kādu kaitīgu ietekmi tas radītu;

68.⁵ 2.2.2. secinājumi par to, kādu kaitīgu ietekmi uz cilvēka un dzīvnieku veselību un vidi radītu augstākā auga jauninsertētās DNS pārnese uz mikroorganismiem;

68.⁵ 2.3. augstākā auga un mērķorganismu mijiedarbība, ja attiecināms:

68.⁵ 2.3.1. novērtējums – kā varētu mainīties augstākā auga un mērķorganismu tiešā un netiešā mijiedarbība un kādu kaitīgu ietekmi uz vidi tas radītu;

68.⁵ 2.3.2. novērtējums – kā varētu attīstīties mērķorganisma rezistence pret ekspresēto proteīnu (pamatojoties uz ziņām par to, kā līdz šim veidojusies rezistence pret tradicionālajiem pesticīdiem vai kā šāda rezistence veidojusies transgēnos augos ar līdzīgām pazīmēm) un kādu kaitīgu ietekmi uz vidi tas radītu;

68.⁵ 2.3.3. secinājumi par to, kādu kaitīgu ietekmi uz vidi radītu augstākā auga un mērķorganismu mijiedarbība;

68.⁵ 2.4. augstākā auga un nemērķa organismu mijiedarbība:

68.⁵ 2.4.1. novērtējums – vai varētu notikt tieša un netieša mijiedarbība starp augstāko augu un nemērķa organismu, tostarp aizsargājamo sugu pārstāvjiem, un kāda varētu būt tās nelabvēlīgā ietekme. Novērtējumā ņem vērā arī iespējamo kaitīgo ietekmi uz atbilstošiem ekosistēmu pakalpojumiem un to sugu pārstāvjiem, kas šos pakalpojumus sniedz;

68.⁵ 2.4.2. secinājumi par to, kādu kaitīgu ietekmi uz vidi radītu augstākā auga un nemērķa organismu mijiedarbība;

68.⁵ 2.5. konkrēto audzēšanas, pārvaldības un novākšanas paņēmieni ietekme:

68.⁵ 2.5.1. attiecībā uz audzējamiem augstākiem augiem novērtējums – kā mainās konkrētie izmantotie augstākā auga audzēšanas, pārvaldības un novākšanas paņēmieni un kādu kaitīgu ietekmi tas rada;

68.⁵ 2.5.2. secinājumi par konkrēto audzēšanas, pārvaldības un novākšanas paņēmieni kaitīgo ietekmi uz vidi;

68.⁵ 2.6. ietekme uz biogeoķīmiskajiem procesiem:

68.⁵ 2.6.1. novērtējums par biogeoķīmisko procesu pārmaiņām teritorijā, kurā augstāko augu plānots audzēt, un plašākā apkārtnē, kā arī par šo pārmaiņu kaitīgo ietekmi;

68.⁵ 2.6.2. secinājumi par nelabvēlīgo ietekmi uz biogeoķīmiskajiem procesiem;

68.⁵ 2.7. ietekme uz cilvēka vai dzīvnieku veselību:

68.⁵ 2.7.1. novērtējums – kāda varētu būt tiešā un netiešā mijiedarbība starp augstāko augu un personām, kas ar augstāko augu strādā vai ar to nonāk saskarē, tostarp ar apstrādāta augstākā auga putekšņiem vai putekļiem, un kāda varētu būt šādas mijiedarbības kaitīgā ietekme uz cilvēka veselību;

68.⁵ 2.7.2. attiecībā uz augstākajiem augiem, kuri nav paredzēti lietošanai pārtikā, bet kuru recipientorganismu vai vecāku organismu lietošana pārtikā ir iespējama, novērtējums – cik iespējama ir nejauša uzņemšana organismā un kādu kaitīgu ietekmi tā varētu atstāt uz cilvēka veselību;

68.⁵ 2.7.3. novērtējums par potenciālo kaitīgo ietekmi, ko augstākā auga vai šā auga materiāla nejauša uzņemšana organismā varētu atstāt uz dzīvnieku veselību;

68.⁵ 2.7.4. secinājumi par ietekmi uz cilvēka vai dzīvnieku veselību;

68.⁵ 2.8. kopējā riska novērtējums un secinājumi – kopsavilkums par visiem secinājumiem katrā riska jomā, ņemot vērā riska raksturojumu saskaņā ar Ministru kabineta 2008. gada 22. decembra noteikumu Nr. 1078 "Ģenētiski modificēto organismu riska novērtēšanas metodoloģija" 8.¹ 1., 8.¹ 2., 8.¹ 3. un 8.¹ 4. apakšpunktā aprakstīto metodoloģiju un 8.¹ 5. apakšpunktā noteikto risku pārvaldības stratēģiju.

(MK 26.02.2019. noteikumu Nr. 93 redakcijā)

68.⁶ Augstākā auga noteikšanas un identifikācijas metožu apraksts.

(MK 26.02.2019. noteikumu Nr. 93 redakcijā)

68.⁷ Informācija par iepriekšējām augstākā auga izplatīšanas reizēm, ja attiecināms.

(MK 26.02.2019. noteikumu Nr. 93 redakcijā)

8. Papildu informācija, kas ietverama ģenētiski modificēto organismu marķējumā un iesniegumā par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu tirgū

69. Iesniegumā par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu tirgū papildus šo noteikumu 7.1., 7.2. un 7.3. apakšnodalījā minētajai informācijai norāda:

69.1. ierosinātos produkta tirdzniecības nosaukumus un attiecīgajos produktos ietilpstošo ģenētiski modificēto organismu nosaukumus, kā arī ierosināto ģenētiski modificēto organismu unikālo identifikatoru, kas izveidots saskaņā ar Komisijas 2004. gada 14. janvāra Regulas (EK) Nr. 65/2004, ar ko nosaka sistēmu ģenētiski modificēto organismu unikālo identifikatoru izveidei un piešķiršanai, 2. panta 2. punktu. Pēc atļaujas saņemšanas par jauniem tirdzniecības nosaukumiem, ja tādi ir, jāinformē institūts;

69.2. tās Eiropas Savienībā reģistrētās personas vārdu, uzvārdu un adresi (juridiskajai personai – nosaukumu un juridisko adresi), kas ir atbildīga par izplatīšanu tirgū (neatkarīgi no tā, vai šī persona ir ražotājs, importētājs vai izplatītājs);

69.3. kontrolparaugu iesniedzēja vārdu, uzvārdu un adresi (juridiskajai personai – nosaukumu un juridisko adresi);

69.4. ģenētiski modificētā organisma lietošanas aprakstu, kurā akcentē atšķirības ģenētiski modificēto organismu un atbilstošo ģenētiski nemodificēto organismu lietošanā;

69.5. ģeogrāfisko apgabalu vai vides tipu, kurā ģenētiski modificēto organismu paredzēts lietot, ja iespējams, ietverot arī ziņas par paredzēto lietojuma apjomu;

69.6. paredzēto lietošanas veidu, piemēram, rūpniecībā, lauksaimniecībā, specifiskā tirdzniecībā vai neierobežotā izplatīšanā mazumtirdzniecībā;

69.7. transformācijas notikuma noteikšanas, identificēšanas un, ja piemērojams, kvantificēšanas metodes, informāciju par ģenētiski modificēto organismu paraugiem un to kontrolparaugiem un vietu, kurā var piekļūt atsauces materiālam. Informācija, ko konfidencialitātes apsvērumu dēļ nevar ievietot publiski pieejamajā Eiropas Komisijas izveidotajā ģenētiski modificēto organismu reģistra daļā, ir jāidentificē;

69.8. paredzēto ģenētiski modificēto organismu marķējumu uz etiķetes vai pavaddokumentā. Marķējumā norāda, kā piekļūt informācijai tajā reģistra daļā, kas ir vispārpieejama. Marķējumā vismaz kopsavilkuma veidā ietver:

69.8.1. tā produkta tirdzniecības nosaukumu, kurš sastāv, satur vai iegūts no ģenētiski modificēta organisma;

69.8.2. norādi "Šis produkts satur ģenētiski modificētu organismu";

69.8.3. ģenētiski modificētā organisma nosaukumu;

69.8.4. šo noteikumu 69.2.apakšpunktā minēto informāciju.

(Grozīts ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93)

70. Papildus šo noteikumu 69.punktā minētajai informācijai atbilstoši šo noteikumu 25.1.apakšpunktam norāda:

70.1. aizsardzības pasākumus ģenētiski modificētu organismu nekontrolētas vai kļūdainas izplatīšanas gadījumā;

70.2. īpašas instrukcijas vai ieteikumus ģenētiski modificēto organismu uzglabāšanai un citām darbībām ar tiem;

70.3. īpašus norādījumus par monitoringu un ziņošanu saskaņā ar monitoringa programmu;

70.4. ierosinātos ierobežojumus ģenētiski modificēto organismu lietošanas atļaujā, piemēram, par ģenētiski modificētā organisma lietošanas teritoriju un nolūkiem;

70.5. paredzēto iepakojuma veidu. Iepakojumam jābūt tādām, lai nepieļautu ģenētiski modificēto organismu netīšu izplatīšanos to uzglabāšanas un izplatīšanas laikā;

70.6. aprēķināto ražošanas vai importa apjomu Eiropas Savienībā;

70.7. paredzētās papildu marķēšanas prasības. Tajās konspektīvi ietver šo noteikumu 69.4., 69.5., 70.1., 70.2., 70.3. un 70.4.apakšpunktā minēto informāciju.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr. 33; MK 27.10.2015. noteikumiem Nr. 607)

9. Ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas tirgū monitoringa programmas izstrāde un monitorings

71. Persona izstrādā monitoringa programmu ģenētiski modificētu organismu izplatīšanai tirgū par katru gadījumu atsevišķi, ņemot vērā vides riska novērtējumu, konkrētā ģenētiski modificētā organisma raksturīgās mainītās pazīmes, paredzēto lietojumu un uztvērējvīdi.

72. Efektīvai un vispārīgai monitoringa programmai pirms monitoringa sākšanas veic ģenētiski modificēto organismu vides riska novērtēšanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ģenētiski modificēto organismu riska novērtēšanas metodoloģiju.

73. Monitoringa programmas mērķi ir:

73.1. apstiprināt, ka ir pareizs vides riska novērtējums, kas attiecas uz ģenētiski modificēto organismu vai tā lietojuma iespējamo kaitīgo ietekmi;

73.2. identificēt vides riska novērtējumā nenoteikto ģenētiski modificēto organismu vai to lietojuma kaitīgo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi.

74. Monitoringa programmas izstrādes galvenie principi ir šādi:

74.1. monitoringu veic pēc atļaujas saņemšanas ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai tirgū;

74.2. monitoringa laikā iegūtos datus interpretē, ņemot vērā citus vides apstākļus un darbības. Ja vidē novēro pārmaiņas, ir nepieciešams turpmākais vides riska novērtējums, lai noteiktu, vai:

74.2.1. tās ir ģenētiski modificēto organismu lietošanas sekas;

74.2.2. tie ir citi vides faktori, ko nav ierosinājusi ģenētiski modificēto organismu izplatīšana tirgū;

74.3. izstrādājot monitoringa programmu, izmanto informāciju un datus, kas iegūti, veicot ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas vidē monitoringu.

75. Monitoringa programmai ir šādas galvenās daļas:

75.1. stratēģija;

75.2. metodoloģija;

75.3. analīze, ziņojums, pārskatīšana.

76. Izstrādājot monitoringa programmu:

76.1. katru gadījumu vērtē atsevišķi, ņemot vērā vides riska novērtējumu;

76.2. ņem vērā ģenētiski modificētā organisma raksturojumu, paredzētā lietojuma raksturojumu un apjomu un konkrētos vides apstākļus, kuros paredzēts apzināti izplatīt ģenētiski modificētos organismus;

76.3. ietver vispārīgo monitoringu un, ja nepieciešams, gadījuma specifisko monitoringu, kas vērsts uz tās kaitīgās ietekmes noteikšanu, kura identificēta vides riska novērtējumā, ņemot vērā to, ka:

76.3.1. katram gadījumam pietiekami ilgi īsteno gadījuma specifisko monitoringu, lai atklātu tūlītējo un tiešo iedarbību, kā arī, ja nepieciešams, kavēto un netiešo iedarbību, kas identificēta saskaņā ar vides riska novērtējumu;

76.3.2. īstenojot vispārīgo monitoringu, ja nepieciešams, izmanto jau esošās monitoringa programmas, piemēram, bioloģiskās daudzveidības, augsnes kvalitātes, augu kaitēkļu un slimību monitoringa programmas;

76.4. plāno sistemātisku ģenētiski modificēto organismu novērošanu ekosistēmā un novērojumu interpretāciju saistībā ar drošību cilvēku un dzīvnieku veselībai vai vidi;

76.5. nosaka atbildīgo par monitoringa programmā noteikto uzdevumu izpildi, monitoringa programmas izstrādi un īstenošanu, kā arī nodrošina, ka personas un institūti tiek informēti par novēroto kaitīgo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi. Norāda laiku un intervālus ziņošanai par monitoringa rezultātiem;

76.6. paredz mehānismus visu novēroto kaitīgo ietekmju identifikācijai un apstiprināšanai un iespēju personai vai institūtam veikt pasākumus, lai aizsargātu cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi.

(Grozīts ar MK 03.05.2011. noteikumiem Nr.340; MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33; MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

77. Konkrētos gadījumos monitoringa programmā ietver gadījuma specifisko monitoringu, ar kura palīdzību identificē ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas tirgū iespējamo ietekmi, kas identificēta saskaņā ar vides riska novērtējumu.

78. Monitoringa programmā ietver arī vispārīgo monitoringu, ar kura palīdzību nosaka neparedzamās vai nejaušas ģenētiski modificētā organisma kaitīgās ietekmes. Konkrētu ietekmi paredz, pamatojoties uz vides riska novērtējumu un pieejamo zinātnisko informāciju. Iespējamo ietekmi laikus identificē, atbilstoši plānojot vispārīgo monitoringu.

79. Ņemot vērā šajā nodaļā minētos norādījumus, izvērtē gadījuma specifiskā monitoringa un vispārīgā monitoringa izmaksu lietderību. Monitoringa programmu izstrādā, pamatojoties uz jaunākajām zinātniskajām atziņām un praksi.

80. Interpretējot iegūtos monitoringa rezultātus, ņem vērā esošos vides apstākļus un darbības, kas veiktas bāzes līnijas noteikšanai. Līdzīgi var izmantot vispārīgā monitoringa un vides monitoringa programmas. Ja vidē novēro nepare dzētas pārmaiņas, apsver turpmāka riska novērtējuma iespēju, lai noteiktu, vai konstatētās pārmaiņas ir sekas ģenētiski modificētu organismu izplatīšanai tirgū vai citu faktoru darbībai. Saistībā ar to apsver arī cilvēku un dzīvnieku veselības vai vides aizsardzības pasākumus.

9.1. Monitoringa stratēģija

81. Monitoringa stratēģijā ir svarīgi noteikt iespējamo ietekmi, kas var rasties laikā, kad ģenētiski modificētais organisms tiek izplatīts tirgū, pakāpi, līdz kurai tas jāuzrauga, kā arī atbilstošu metodi un monitoringa laikposmu.

82. Monitoringa stratēģijā apsver, cik liela ir varbūtība, ka ģenētiski modificētais organisms izraisīs tiešu, netiešu, tūlītēju vai kavētu kaitīgo ietekmi, ņemot vērā tā paredzēto lietojumu un uztvērējvīdi.

83. Monitoringa stratēģijā nosaka, kā apstiprina vides riska novērtējumā identificēto iespējamo kaitīgo ietekmi atbilstoši ģenētiski modificēto organismu lietojumam un uztvērējvīdei. Šajā nolūkā ņem vērā vides riska novērtējumā izdarītos secinājumus un pieņēmumus, kas pamatojas uz zinātnisko vērtējumu un Zinātniskās ekspertu komisijas atzinumu. Turklāt monitoringa stratēģijā ietver arī jautājumus, kas rodas vides riska novērtēšanas procesā un kas ir neskaidri, piemēram, iespējamo ģenētiski modificēto organismu ietekmi, kas var izpausties, tikai izplatot ģenētiski modificēto organismu lielā apjomā.

84. Monitoringa programmas izstrādē var izmantot visu vispārīgo informāciju, kas attiecas uz konkrēto ģenētiski modificēto organismu, tai skaitā datus un informāciju, ko iegūst laikā, kad ģenētiski modificētais organisms tiek izplatīts vidē, kā arī informāciju no zinātniskajām publikācijām un atbilstošiem salīdzināmiem pierādījumiem, kuri iegūti citā ģenētiski modificēto organismu izplatīšanā. Īpaši noderīgi ir dati, ko iegūst no pieejamiem riska pētījumiem un izplatīšanas vidē monitoringa.

85. Monitoringa metodē:

85.1. apraksta monitoringa stratēģijas metodi, pievēršoties galvenajiem iespējamiem riskiem un cikliska monitoringa procesa izveidei, lai varētu nepārtraukti uzlabot monitoringa programmas kvalitāti;

85.2. nodrošina līdzekļus, ar kuru palīdzību atklāj ģenētiski modificētā organisma iespējamo kaitīgo ietekmi agrā izpausmes stadijā. Jebkuras ar ģenētiski modificētu organismu saistītas kaitīgās ietekmes savlaicīga atklāšana ļauj ātrāk atkārtoti novērtēt un īstenot pasākumus, lai samazinātu visas sekas vidē.

86. Ģenētiski modificētu organismu monitoringa programmas izstrāde notiek pakāpeniski, ņemot vērā esošos datus, monitoringa metodoloģiju, kā arī ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas apjomu. Pirmajā posmā vērtē rezultātus, kas iegūti laikā, kad ģenētiski modificētais organisms tiek apzināti izplatīts. Izstrādājot ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas tirgū monitoringa programmu, izmanto informāciju, kas iegūta, veicot ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas vidē monitoringu.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)

87. Ģenētiski modificētu organismu monitoringa vajadzībām var pielāgot arī esošās monitoringa programmas, lai nodrošinātu salīdzināmību un samazinātu izdevumus par resursiem metodes izstrādei. Tas attiecas uz esošām vides monitoringa programmām lauksaimniecībā un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, uz ilgtermiņa ekoloģiskā monitoringa programmām, uz augsnes novērošanu un veterinārajiem pētījumiem. Par šādu esošu programmu pielāgošanu monitoringa programmai persona vienojas ar konkrētajām kompetentajām institūcijām.

88. Šo noteikumu 84.punkts attiecas uz gadījuma specifisko monitoringu un vispārīgo monitoringu atbilstoši mērķiem, kas noteikti šajā nodaļā, bet pieļauj arī citu veidu monitoringa piemērošanu.

89. Gadījuma specifiskā monitoringa metodē:

89.1. analizē to iespējamo kaitīgo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi, kas identificēta vides riska novērtējumā, ņemot vērā ģenētiski modificēto organismu dažādās atrašanās vietas, augšnes tipus, klimatiskos apstākļus;

89.2. nosaka precīzu laikposmu, kurā iegūst rezultātus.

90. Gadījuma specifiskā monitoringa pirmais posms ir monitoringa stratēģijas mērķu noteikšana. Nosaka arī pieņēmumus, kuri par ģenētiski modificētu organismu vai tā lietojuma iespējamo kaitīgo ietekmi ir izklāstīti vides riska novērtējumā, un konkrētos gadījumos tos apstiprina ar gadījuma specifisko monitoringu. Ja vides riska novērtējuma secinājumos ir identificēta riska neesība vai nenozīmīgs risks, gadījuma specifiskais monitoringa nav nepieciešams.

91. Vides riska novērtējumā identificēto iespējamo kaitīgo ietekmi ietver monitoringa programmā, ņemot vērā to, ka monitoringa rezultātā var apstiprināt vai noraidīt pieņēmumus, kas attiecas uz šo ietekmi.

92. Ja paredzēta ģenētiski modificētu kultūraugu audzēšana, izvērtē monitoringu attiecībā uz putekšņu pānesi un ģenētiski modificētā kultūrauga izturību. Pakāpe, kurā pastāv šīs parādības varbūtība, ir atkarīga arī no ģenētiski modificētā kultūrauga lietojuma apjoma un uztvērējvīdes, tai skaitā no ģenētiski nemodificēto radniecīgo kultūraugu un radniecīgo savaļas sugu tuvuma un apjoma.

(MK 03.05.2011. noteikumu Nr.340 redakcijā)

93. Iespējamo vides risku, ko rada ģenētiski modificēti organismi, kurus atļauts tikai ievest un pārstrādāt, var novērtēt un pilnībā ierobežot, ja ģenētiski modificētus organismus neizplata vidē un ja tiem nav raksturīgi izplatīties.

94. Iespējamā ietekme uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi, ko izraisa ģenētiski modificētu organismu izplatīšana, ir atkarīga no ģenētiski modificētā organisma īpašībām un tā specifiskās ģenētiskās modifikācijas, piemēram, iespējamā ietekme, ko izraisa putekšņu pānese no ģenētiski modificētiem kultūraugiem uz ģenētiski nemodificētiem kultūraugiem vai radniecīgiem savaļas augiem, lielākoties ir atkarīga no tā, vai ģenētiski modificētie kultūraugi krustojas vai pašapputeksnējas. Apsver arī radniecīgo savaļas augu klātbūtni.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)

95. Turpmākā ietekme, piemēram, iespējamā rezistences attīstība insektiem pret *Bacillus thuringensis* (turpmāk – Bt) toksīnu, ir saistīta tikai ar ģenētiski modificētiem organismiem, kas modificēti, lai izdalītu šo specifisko toksīnu. Citādi ir ar ģenētiski modificētiem organismiem, kas modificēti tikai noturībai pret herbicīdiem, jo šie ģenētiski modificētie organismi nesatur Bt toksīna gēnu.

96. Ir svarīgi arī uzraudzīt iespējamo antibiotiku rezistences gēnu pānesi un iespējamās sekas, ko varētu radīt ģenētiski modificētie organismi, kuri kā transformācijas iezīmētāju satur antibiotiku rezistences gēnu.

97. Pēc mērķu noteikšanas, pamatojoties uz iespējamo kaitīgo ietekmi, identificē parametrus, ar kuru palīdzību šos mērķus var sasniegt. Parametriem un to mērīšanas un novērtēšanas metodēm jābūt derīgām un šim nolūkam piemērotām.

98. Vispārīgā monitoringa pamats ir periodiska novērošana, un to izmanto, lai identificētu to ģenētiski modificētu organismu neparedzamo kaitīgo ietekmi vai lietojumu, kas nav norādīts vides riska novērtējumā, bet ir kaitīgs cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi. Tas ietver fenotipisko pazīmju novērošanu un pieļauj arī sīkākas analīzes.

99. Vispārīgajā monitoringā:

99.1. identificē un reģistrē jebkuru netiešo, novēloto un kumulatīvo kaitīgo ietekmi, kas nav minēta vides riska novērtējumā;

99.2. izmanto ilgāku laikposmu un iespējami lielāku platību.

100. Vispārīgā monitoringa veids (tai skaitā atrašanās vieta, platība un visi mērāmie parametri) lielākoties ir atkarīgs

no tā, kādu negaidītu kaitīgo ietekmi pēta, piemēram, lai uzraudzītu tādu neparedzētu kaitīgu ietekmi uz kultivēto ekosistēmu kā pārmaiņas bioloģiskajā daudzveidībā un daudzkārtējas izplatīšanas un mijiedarbības kumulatīvo ietekmi uz vidi, var būt vajadzīga cita vispārīgā monitoringa metode nekā tad, lai uzraudzītu citu gēnu pārnesei ietekmi.

101. Vispārīgajā monitoringā var izmantot tradicionālā periodiskā monitoringa praksi, piemēram, lauksaimniecības kultūraugu, augu aizsardzības, zāļu monitoringu, kā arī ekoloģiskā monitoringa, vides novērošanas un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas programmas. Monitoringa programmā var būt arī ziņas par to, kā iegūta konkrētā informācija, ko trešās personas savākušas tradicionālā periodiskā monitoringa laikā, vai kā minētā informācija ir kļuvusi pieejama personai.

102. Ja vispārīgajā monitoringā izmanto tradicionālo periodisko monitoringu, apraksta gan šo praksi, gan izmaiņas, kas tajā nepieciešamas, lai veiktu konkrēto vispārīgo monitoringu.

103. Uztvērējvīdes bāzes līnijas stāvokļa noteikšana ir priekšnoteikums monitoringā novēroto pārmaiņu identifikācijai un novērtēšanai. Bāzes līnija ir atskaites punkts, ar kuru var salīdzināt jebkuru ietekmi, ko izraisa ģenētiski modificētu organismu izplatīšana tirgū. Tāpēc bāzes līniju nosaka pirms mēģinājuma atklāt un uzraudzīt jebkuru ietekmi. Paralelu ģenētiski modificētu organismu platību un tādu salīdzināmu platību monitoringa, kurās nav ģenētiski modificētu organismu, var būt alternatīva, un tam var būt nozīme, ja vide ir īpaši dinamiska.

104. Uz vides adekvātas novērošanas sistēmām pamatota informācija par uztvērējvīdes stāvokli var būt nepieciešama pirms monitoringa programmas un vides politikas ieviešanas pasākumu izpildes. Vides novērošanas plānā ir paredzētas programmas, lai ņemtu vērā pierādītas, ticamas vai iespējamās ekosistēmu attiecības, un tās var nodrošināt, lai noteiktu:

104.1. vides stāvokli un pārmaiņas tajā;

104.2. pārmaiņu iemeslus;

104.3. gaidāmo vides attīstību.

105. Uztvērējvīdes stāvokļa rādītājos var ietvert dzīvniekus, augus un mikroorganismus no dažādām organismu grupām un ekosistēmām. Konkrētos rādītājus var izvērtēt, pamatojoties uz atbilstošā ģenētiski modificētā organisma pazīmēm un uzraugāmajiem parametriem. Nozīme var būt arī citu organismu spējai krustoties ar ģenētiski modificētiem organismiem. Konkrētajai indikatora sugai ir vairāki iespējamie mērījumu parametri jeb piemērotības mainīgās vērtības, tai skaitā augšanas ātruma, skaita, biomasas, reproducēšanās spējas, populācijas palielināšanās vai samazināšanās ātruma un ģenētiskās dažādības līdžība.

106. Lietderīgi ir izvērtēt bāzes līnijas attiecībā uz pārmaiņām saimniekošanas praksē, kuras izriet no ģenētiski modificēta organisma lietojuma. Tās var ietvert pārmaiņas pesticīdu lietojumā to labības kultūraugu sugu kultivēšanā, kas ir ģenētiski modificētas tolerancesi pret herbicīdiem un rezistenci pret insektiem. Apsverot monitoringa programmu kultūraugiem, kas ir ģenētiski modificēti tolerancesi pret herbicīdiem, var izvērtēt herbicīdu lietojumu ģenētiski nemodificētajiem kultūraugiem, kuru pieņem par atbilstošās bāzes līnijas sastāvdaļu.

107. Monitoringu veic tādā laikposmā, kas ir pietiekami ilgs, lai, ja nepieciešams, atklātu ne tikai iespējamo tūlītējo ietekmi, bet arī novēloto ietekmi, kas ir identificēta vides riska novērtējumā. Apsver arī sakarību starp prognozēto riska līmeni un izplatīšanas ilgumu. Ilgāks izplatīšanas periods var palielināt kumulatīvās ietekmes risku. Ja ilgākā periodā neizpaužas tūlītējā ietekme, monitoringu var koncentrēt uz novēloto un netiešo ietekmi, izvērtējot arī to, vai monitoringa programmu attiecina uz laikposmu, kas ir pēc saskaņotā laikposma. Tā var būt, piemēram, ja ģenētiski modificēts organisms ir īpaši noturīgs vidē.

108. Norāda paredzētā monitoringa programmas laikposmu, tai skaitā iespējamo kontroles biežumu un monitoringa programmas pārskatīšanas intervālu. Ņem vērā jebkuras tādas ietekmes izpausmes iespējamību, kas ir izklāstīta vides riska novērtējumā, piemēram, izvērtē jebkuru kaitīgo ietekmi, ko izraisa ģenētiski modificētu organismu izplatīšana, reprodukcija un noturība vai izdzīvošana vidē pēc to izplatīšanas tirgū. Ģenētiski modificētiem mikrobiem, ko apzināti izplata saskaņā ar bioloģiskās attīrīšanas programmām, šis laiks var būt dienas vai mēneši, bet dažām labības kultūraugu sugām tie var būt vairāki gadi. Pašu modifikāciju secību izplatīšanās un noturības iespējamību izvērtē arī attiecībā uz krustojšanās iespējām ar radniecīgajiem augiem.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)

109. Kontroles plānošana galvenokārt ir atkarīga no uzraugāmās ietekmes veida, piemēram, ietekme, ko izraisa putekšņu pānese, izpaužas tikai pēc ziedēšanas, tāpēc ir lietderīgi teritoriju apmeklēt pirms ziedēšanas, lai novērtētu, kāds ir radniecīgo augu īpatsvars. Tāpat pašizsējas augu parādīšanos turpmākajos augšanas periodos uzrauga saistībā ar sēkļu izplatīšanās laiku un turpmākās sēkļu bankas noturību un dīdību.

110. Iepriekšēji apmeklējumi ir nepieciešami arī pirms monitoringa sākuma, lai noteiktu konkrētas bāzes līnijas.

111. Monitoringa programmas laikposmiem nosaka termiņu, tos pārskata un groza saskaņā ar rezultātiem, ko iegūst, īstenojot monitoringa programmu.

112. Persona institūtā iesniedz monitoringa programmu saskaņā ar šo noteikumu 25.4.apakšpunktu. Iesniegtās monitoringa programmas piemērotība ir viens no kritērijiem, pēc kuriem vērtē jebkuru iesniegumu ģenētiski modificētu organismu izplatīšanai tirgū. Monitoringa programmu vērtē, tikai pamatojoties uz to, vai tā ir pietiekama attiecībā uz šajos noteikumos noteikto prasību izpildi.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

113. *(Svītrots ar MK 03.05.2011. noteikumiem Nr.340)*

114. Monitoringa programmā nosaka pienākumus gan attiecībā uz gadījuma specifisko monitoringu, gan uz vispārīgo monitoringu. Minētie monitoringi ir monitoringa programmas sastāvdaļas. Persona ir atbildīga par monitoringa īstenošanu, bet ir pieļaujama trešo personu – konsultantu un audzētāju – iesaistīšana monitoringā, lai veiktu dažādus monitoringa programmā noteiktus uzdevumus. Vispārīgajā monitoringā var iesaistīt Eiropas Komisiju un citu dalībvalstu kompetentās institūcijas. Nodarbinot trešās personas vai slēdzot ar tām līgumu par monitoringu veikšanu, monitoringa programmā detalizēti izklāsta šo personu iesaistīšanas shēmu.

115. Institūts var veikt papildu monitoringu. Papildu monitorings var būt gadījuma specifiskais monitorings vai vispārīgais monitorings. Šāda monitoringa mērķis ir dot riska pārvaldītājam iespēju nekavējoties veikt atbilstošus pasākumus, ja saskaņā ar veikto vides riska novērtējumu rodas nevēlama vai neidentificēta ietekme. Tomēr papildu monitorings nevar aizstāt monitoringu, par kuru ir atbildīga persona.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

116. Iespējams paplašināt esošās monitoringa programmas vai vispārīgās monitoringa programmas, tās attiecinot uz iespējamo kaitīgo ietekmi, ko izraisa ģenētiski modificētu organismu izplatīšana tirgū. Šīs programmas ietver lauksaimniecības, pārtikas, bioloģiskās daudzveidības, ilgtermiņa ekoloģiskā monitoringa programmas, kā arī vides novērošanas monitoringa un veterinārās uzraudzības monitoringa programmas, piemēram, sēkļu audzēšanas monitoringa programmā, kurā ievēro Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (*Organization for Economic Co-operation and Development*) (turpmāk – *OECD*) sertifikācijas noteikumus un līdz ar to ietver lauku un apkārtējo platību periodisku uzraudzību un kontroli, var pielāgot norādīto parametru monitoringam uz lauka.

117. Ģenētiski modificētu sēkļu pārdošanā ir iespējams ieviest papildu pakalpojumu, kurā komersants vai nolīgti konsultanti veic vismaz kādu no vispārīgā monitoringa veidiem. Instrukcijas, kas attiecas uz monitoringu un ziņošanu, var izplatīt audzētājiem, kas pērk ģenētiski modificētas sēklas, un līguma noteikumos var formulēt pārdošanas vai lietošanas nosacījumus.

118. Instrukcijas izstrādā, lai audzētāji un lauksaimniecības konsultanti varētu pētīt galvenās neparedzētās pārmaiņas vai ietekmi, piemēram, to pašizsējas augu izplatīšanos un ieviešanos, kas aug piegulošajās platībās. Tādos apstākļos paredzams, ka kaitīgās ietekmes monitoringu var ietvert periodiskajā praksē un ka to izmanto, lai noteiktu lauksaimniecībā izmantojamās augu aizsardzības līdzekļu, augu patogēnu un nezāļu ierobežošanai.

9.2. Monitoringa metodoloģija

119. Pamatojoties uz vides riska novērtējumu katram gadījumam atsevišķi, identificē uzraugāmos parametrus un elementus, ņemot vērā veiktās izmaiņas ģenētiski modificētajā organismā. Izvērtē arī monitoringa piemērotību paredzētajai ietekmei uz mērķa organismiem, piemēram, kukurūzas sviļņu populāciju monitoringu attiecībā uz kultivētajām Bt kukurūzas šķirnēm.

120. Par monitoringa programmas sastāvdaļu var uzskatīt arī elementus, kas nav specifiski, piemēram:

120.1. ietekmi uz organismiem, kas nav mērķa organismi un kas radušies no modifikācijas, tai skaitā rezistences attīstību radniecīgos sawaļas organismos vai kaitēkļu organismos, pārmaiņas saimniekorganismu lokā vai kaitēkļu organismu un vīrusu izkliedēs, kā arī jaunu vīrusu attīstību;

120.2. izkliedēšanos, ieviešanos un noturību vidē vai ekosistēmās, kas nav mērķa vide vai ekosistēmas;

120.3. krustošanās biežumu, veidu un intensitāti ar krustoties spējīgiem, radniecīgiem sawaļas organismiem dabiskās populācijās;

120.4. neparedzētas pārmaiņas organisma pamatuzvedībā, piemēram, pārmaiņas reprodukcijā, pēcnācēju skaitā, augšanā un sēklu izdzīvošanas spējā;

120.5. pārmaiņas bioloģiskajā daudzveidībā, piemēram, sugu skaitā vai sastāvā.

121. Monitoringa programmā var ietvert informāciju par to, kur un cik lielā platībā notiks monitorings. To var norādīt atsevišķi pa dalībvalstīm, ģeogrāfiskajiem reģioniem, teritorijām, zemesgabaliem vai, ja nepieciešams, citām platībām.

122. Identificē uzraugāmās platības un paraugus (tai skaitā platības un paraugus, kas paredzēti atskaitē vai kontrolei) attiecībā uz iespējamu ietekmi, ko izraisa ģenētiski modificētu organismu izplatīšana tirgū. Visas platības un paraugi, kas paredzēti atskaitē vai kontrolei, ir pietiekami raksturīgi videi un lietošanas apstākļiem, lai iegūtu nozīmīgus secinājumus, turklāt paraugu ņemšanas metodoloģija ir zinātniski un statistiski pamatota. No šādi pamatotiem datiem var iegūt svarīgu informāciju par rādītāju pārmaiņām, un līdz ar to palielinās ietekmes atklāšanas spēja.

123. Uzraugāmajās platībās (piemēram, attiecībā uz ģenētiski modificētu labības kultūraugu sugu), nosakot dzīvotnes, ko izraugās monitoringam, var apsvērt šīs sugas pazīmes (piemītošās un modificētās), kā arī tās reprodukciju un izplatīšanos un ekosistēmu tipus, ko var ietekmēt. Pie nozīmīgām monitoringa platībām ir pieskaitāmas izraudzītās lauksaimniecības platības, kur kultūraugus audzē komerciāli, un apkārtējās dzīvotnes.

124. Monitoringu attiecina arī uz piegulošām vai kaimiņos esošām kultivētām un nekultivētām platībām, kā arī uz platībām, kurās pēc ražas novākšanas uzrauga pašizsējas augus, un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Dažu veidu dzīvotnes, piemēram, platības, kurās ir traucējumi, un sugām bagātas augu kopienas, ir uzņēmīgākas pret invāziju nekā citas. Platības, kurās ir traucējumi, ar zemu veģetāciju un augu un stiebrzāļu pārpilnību ir īpaši piemērotas monitoringam, jo tās ir plaši izplatītas, bieži atrodas tuvu intensīvāk kultivētām lauksaimniecības platībām, ir raksturīgas ceļmalām, grāvjiem un lauku malām, kur sākumā parasti rodas nejaušs sēklu zudums un izkliede.

125. Apsver arī monitoringu attiecībā uz iespēju, ja notiek ģenētiskā materiāla pārnese uz radniecīgiem bioloģiskajiem un ģenētiski nemodificētiem kultūraugiem. Līdz ar to novērtē, kādā apjomā šos kultūraugus audzē piegulošās vai kaimiņos esošās platībās.

126. Monitoringa programmā norāda paredzamo kontroles un uzraudzības biežumu. Tajā var ietvert grafiku, kurā norādīts paredzēto teritorijas apmeklējumu laiks un skaits. Ņemot vērā šo noteikumu 107., 108., 109., 110., 111., 123., 124. un 125.punktu, izvērtē, kurā laikā iespējamā kaitīgā ietekme visvairāk izpaužas un kuras platības jāuzrauga.

127. Šo noteikumu 119.punktā minēto parametru un elementu monitoringu, tai skaitā paraugu ņemšanu un analīzi, ir nepieciešams skaidri izklāstīt un identificēt. Ja ir piemērojama standarta metodoloģija, kas noteikta Eiropas standartizācijas komitejas (*European Committee for Standardization*) standartos, un *OECD* metodes ģenētiski modificēto organismu monitoringam vidē, tās ievēro un norāda metodoloģijas avotu. Monitoringā izmantojamās metodes ir zinātniski pamatotas un derīgas ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai apstākļos, kuros tās izmanto,

tāpēc izvērtē tādas metodes pazīmes kā selektivitāte, specifika, atkārtojamība, visi ierobežojumi, jutība, kā arī konkrēto kontroles paraugu pieejamība.

(Grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)

128. Monitoringa programmā norāda, kādā veidā aktualizē metodoloģiju saskaņā ar izraudzīto monitoringa metodi vai stratēģiju.

129. Izstrādājot atbilstošu paraugu ņemšanas un analīzes metodoloģiju, var izmantot arī statistisko analīzi, lai noteiktu optimālo paraugu lielumu un īsākos monitoringa periodus konkrētās ietekmes atklāšanai ar vajadzīgo statistisko precizitāti.

130. Monitoringa programmā attiecībā uz gadījuma specifisko monitoringu un vispārīgo monitoringu norāda, kā, kurš un cik bieži vāc un apstrādā datus. Īpaši svarīgi tas ir tad, ja datu vākšanā nodarbina vai nolīgst trešās personas. Persona, vācot un reģistrējot datus, pamatojas uz jau iepriekš noteiktu rīcību un standarta dokumentiem, lai nodrošinātu konsekvensi (piemēram, lieto standartizētas reģistrācijas veidlapas vai nodrošina tiešu datu reģistrēšanu standartizētās izklājlapās). Persona izklāsta arī to, kā datus apstrādā, kā saņem informāciju no trešajām personām, piemēram, no konsultantiem vai audzētājiem.

9.3. Analīze, ziņošana un pārskatīšana

131. Monitoringa programmā norāda termiņus un intervālus paziņošanai par monitoringa rezultātiem, kā arī to, cik bieži datus pārskata un izdara to vispārīgo analīzi.

132. Monitoringa rezultātu datu novērtējumā, ja nepieciešams, ietver statistisko analīzi ar atbilstošām standartnovirzes vērtībām, lai varētu pieņemt pamatotus turpmākos lēmumus, tai skaitā lēmumus par to, vai riska novērtējumā izklāstītie secinājumi ir pareizi. Novērtējumu pareizību galvenokārt nosaka tas, cik pareizas ir bāzes līnijas un kontrolparaugi, kas attiecas uz uztvērējvīdi. Statistiskā analīze dod informāciju arī par to, vai konkrētā metodoloģija, tai skaitā paraugu ņemšana un analīze, ir piemērota.

133. Novērtējot monitoringa un pētījumu rezultātus, var noteikt, vai nepieciešams uzraudzīt citus parametrus, kas norādīti monitoringa programmā. Pārbauda arī iepriekšējos secinājumus (īpaši tad, ja ir liecības par iespējamu nevēlamu ietekmi uz uzņēmīgām dzīvotnēm un organismu grupām).

134. Monitoringā savāktos datus interpretē saskaņā ar citiem esošiem vides apstākļiem un pasākumiem. Ja vidē novēro pārmaiņas, ir nepieciešams turpmākais novērtējums, lai noteiktu, vai tās ir ģenētiski modificētu organismu vai to lietojuma sekas vai arī šādas pārmaiņas ir izraisījuši tādi vides faktori, kas nav ģenētiski modificētu organismu izplatīšana tirgū. Atkārtoti vērtē bāzes līnijas, ko šajā aspektā izmanto salīdzināšanai.

135. Monitoringa programmas uzbūve ir tāda, lai gadījuma specifiskā monitoringa, vispārīgā monitoringa un papildu izpētes rezultātus var nepārprotami izmantot, pieņemot lēmumu par atļaujas atjaunošanu izplatīšanai tirgū.

136. Atbilstoši nosacījumiem, kas noteikti atļaujā ģenētiski modificētu organismu izplatīšanai tirgū, persona nodrošina monitoringa programmas izpildi un, ievērojot atļaujā noteiktos intervālus, iesniedz institūtā, Eiropas Komisijā un citu dalībvalstu kompetentajās institūcijās ziņojumu par ģenētiski modificētu organismu izplatīšanas tirgū monitoringa rezultātiem atbilstoši šo noteikumu 2.¹ un 2.² pielikumam.

(MK 03.05.2011. noteikumu Nr.340 redakcijā, kas grozīta ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

136.¹ Persona šo noteikumu 136.punktā minētajā ziņojumā apkopoto informāciju atspoguļo, izmantojot diagrammas, attēlus un tabulas, un, ja nepieciešams, sniedz arī statistiskus datus. Ja nav iespējams norādīt konkrētajā atļaujā vai monitoringa programmā prasīto informāciju, sniedz detalizētu pamatojumu.

(MK 03.05.2011. noteikumu Nr.340 redakcijā)

137. Monitoringa programmā norāda arī to, kā atbilstošo informāciju, kas savākta noteiktajā laikā vai periodiskā monitoringa laikā, nodrošina personai un citu dalībvalstu kompetentajām institūcijām.

138. Persona nodrošina rezultātu caurskatāmību un monitoringa programmā nosaka, kā savāktā informācija iesniedzama vai publicējama. To var veikt, piemēram:

- 138.1. ar informācijas lapām, kas paredzētas audzētājiem un citām ieinteresētajām personām;
- 138.2. ar semināriem, kuros notiek informācijas prezentācija un apmaiņa ar ieinteresētajām personām;
- 138.3. ar arhivētiem komersanta iekšējās lietošanas dokumentiem;
- 138.4. ievietojot informāciju komersanta tīmekļa vietnēs;
- 138.5. publicējot informāciju nozares un zinātniskajās publikācijās.

139. Persona pārskata informāciju un nosacījumus, kas norādīti iesniegumā.

140. Monitoringa programmu neuzskata par statisku. Ir būtiski monitoringa programmu un ar to saistīto metodoloģiju pārskatīt pēc atbilstošiem intervāliem un, ja nepieciešams, to atjaunot un pielāgot.

141. Institūtam, pamatojoties uz personas iesniegto monitoringa ziņojumu, ir atļauts pielāgot monitoringa programmu pēc pirmā monitoringa perioda. Par pārskatīto monitoringa programmu ir atbildīga persona.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

142. Institūts, pārskatot monitoringa programmu, pārbauda datu vākšanas, mērījumu veikšanas, kā arī paraugu ņemšanas un analīzes efektivitāti un kvalitāti. Pārskatot monitoringa programmu, novērtē arī monitoringa kritēriju efektivitāti attiecībā uz vērtējumiem, kā arī izvērtē visus jautājumus, kas izriet no riska novērtējuma.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

143. Ja prognozēšanai izmanto īpašus modeļus, var veikt novērtējumu, kas pamatojas uz savāktajiem datiem, un izdarīt vēlāku aprēķinu. Ja nepieciešams, ņem vērā paraugu ņemšanas un analīzes metožu jauninājumus un attīstību.

144. Pēc pārskatīšanas ir nepieciešama metožu korekcija, monitoringa mērķu un monitoringa programmas atbilstoša pielāgošana vai uzlabošana.

10. Ziņojuma noformēšana par ģenētiski modificētu organismu izplatīšanas vidē monitoringa rezultātiem

145. Saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti atļaujā ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai vidē, persona, ievērojot atļaujā noteiktos intervālus, kas pamatojas uz vides riska novērtējumu, iesniedz institūtā (ja iespējams, izmantojot elektronisko pastu) ziņojumu par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas vidē monitoringa rezultātiem (turpmāk – ziņojums) atbilstoši šo noteikumu 3.pielikumā noteiktajam paraugam.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

146. Ziņojuma paraugs attiecas tikai uz vienu izplatīšanas atļauju, ko identificē atbilstoši iesnieguma numuram.

147. Persona iesniedz nobeiguma ziņojumu un, ja nepieciešams, pēcizplatīšanas monitoringa beigu ziņojumu, kā arī pēcizplatīšanas monitoringa starpziņojumu. Ziņojumus sagatavo saskaņā ar ziņojuma paraugu.

148. Nobeiguma ziņojumu iesniedz pēc pēdējās ģenētiski modificētu kultūraugu ražas novākšanas. Ja iesniegumā nav paredzēts pēcizplatīšanas monitorings, papildu ziņojumi nav nepieciešami.

149. Pēcizplatīšanas monitoringa beigu ziņojumu iesniedz, pabeidzot pēcizplatīšanas monitoringu. Ja nepieciešams, institūts atļaujā norāda pēcizplatīšanas monitoringa ilgumu, kā arī pēcizplatīšanas monitoringa starpziņojumu iesniegšanas grafiku.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

150. Institūts personai var pieprasīt papildu informāciju, kas apliecina ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas vidē rezultātus, piemēram, reģistrācijas žurnālu vai starpziņojumus, kas jāiesniedz laikā, kad ģenētiski modificētie organismi tiek izplatīti vidē.

(Grozīts ar MK 10.02.2015. noteikumiem Nr.72)

151. Persona šo noteikumu 145.punktā minētajā ziņojumā apkopoto informāciju atspoguļo, izmantojot diagrammas, attēlus un tabulas, un, ja nepieciešams, sniedz arī statistiskus datus. Ja nav iespējams norādīt konkrētajā atļaujā vai monitoringa programmā prasīto informāciju, sniedz detalizētu pamatojumu.

(MK 03.05.2011. noteikumu Nr.340 redakcijā)

152. Ja ģenētiski modificēto organismu izplatīšana vidē notikusi vairākās vietās, vairākas reizes un bijusi daudzgadīga, persona sniedz vispārīgu apskatu par īstenotajiem pasākumiem un novērotajām sekām visā saskaņošanas laikā.

Informatīvā atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(MK 27.10.2015. noteikumu Nr. 607 redakcijā, kas grozīta ar MK 26.02.2019. noteikumiem Nr. 93)

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 12. marta Direktīvas 2001/18/EK par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē un Padomes Direktīvas 90/220/EEK atcelšanu;
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 11. marta Direktīvas 2015/412, ar ko Direktīvu 2001/18/EK groza attiecībā uz iespēju, ka dalībvalstis var ierobežot vai aizliegt ģenētiski modificētu organismu (ĢMO) audzēšanu savā teritorijā;
- 3) Komisijas 2018. gada 8. marta Direktīvas 2018/350, ar ko attiecībā uz ģenētiski modificēto organismu vides risku novērtējumu groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/18/EK.

Ministru prezidents, bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrs V.Dombrovskis

Zemkopības ministra vietā – vides ministrs R.Vējonis

1.pielikums
Ministru kabineta
2009.gada 26.maija noteikumiem Nr.457
(Pielikums grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)

**Informācijas kopsavilkums par
ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu vidē**

1.DAĻA

Ģenētiski modificētie organismi, kas nav augstākie augi

A. Vispārīgā informācija

1. Sīkāka informācija par iesniegumu

a) dalībvalsts, kurā iesniedz iesniegumu
b) iesnieguma numurs
c) iesnieguma apstiprinājuma datums
d) iesnieguma nosaukums
e) paredzētais izplatīšanas periods

2. Persona

Iestādes vai uzņēmuma nosaukums

3. Ģenētiski modificēta organisma raksturojums

a) norādīt, vai ģenētiski modificēts organisms ir:
viroīds ☐
ribonukleīnskābes (turpmāk – RNS) vīruss ☐
dezoksiribonukleīnskābes (turpmāk – DNS) vīruss ☐
baktērija ☐
sēne ☐
dzīvnieks ☐
• zīdītājs ☐
• kukainis ☐
• zivs ☐
• cits dzīvnieks ☐ precizēt sugu, klasi
cits, precizēt (valsts, suga un klase)

b) ģenētiski modificēta organisma taksonomiskā piederība (ģints un suga)
c) ģenētiskā stabilitāte, kas norādīta noteikumu ¹ 59.1.10.apakšpunktā

4. Vai viena un tā pati persona šo pašu ģenētiski modificēto organismu plāno izplatīt vēl kaut kur citur Eiropas Savienībā?

Jā ☐	Nē ☐
Ja jā, norādīt valsts kodu (kodus)	

5. Vai viena un tā pati persona ir paziņojusi par šā paša ģenētiski modificētā organisma izplatīšanu vēl kaut kur citur Eiropas Savienībā?

Jā ☐	Nē ☐
Ja jā, norādīt: <ul style="list-style-type: none"> • iesnieguma dalībvalsti • iesnieguma numuru 	

6. Vai viena un tā pati persona ir paziņojusi par šā paša ģenētiski modificētā organisma izplatīšanu ārpus Eiropas Savienības?

Jā ☐	Nē ☐
Ja jā, norādīt: <ul style="list-style-type: none"> • iesnieguma dalībvalsti • iesnieguma numuru 	

7. Kopsavilkums par ģenētiski modificētā organisma izplatīšanas iespējamo ietekmi uz vidi

--

**B. Informācija, kas attiecas uz recipienta vai vecāku organismiem,
no kuriem iegūst ģenētiski modificētu organismu**

8. Recipienta vai vecāku organisma raksturojums

Norādīt, vai recipienta vai vecāku organisms ir:	
viroīds	☐
RNS vīruss	☐
DNS vīruss	☐
baktērija	☐
sēne	☐
dzīvnieks	☐
• zīdītājs	☐
• kukainis	☐
• zivs	☐
• cits dzīvnieks	☐ (precizēt sugu, klasi)
cits, precizēt	

9. Nosaukums

a) kārtā un augstāks taksons (attiecībā uz dzīvniekiem)
b) ģints
c) suga
d) pasuga
e) līnija vai celms
f) patotips (biotips, ekotips, rase u.c.)
g) vispārpieņemtais nosaukums

10. Organisma ģeogrāfiskā izplatība

a) organismi autohtoni vai kā citādi ieviesušies valstī, kurā paziņojums tiek sastādīts:		
jā ☐	nē ☐	nav zināms ☐

b) organismi autohtoni vai kā citādi ieviesušies citās Eiropas Savienības valstīs:

1) jā

Ja jā, norādīt tās ekosistēmas tipu, kurā tas atrodams:

Atlantijas okeāns

Vidusjūra

boreālā ekosistēma

Alpi

kontinents

Makronēzija

2) nē

3) nav zināms

c) vai to bieži izmanto valstī, kurā iesniegums tiek sastādīts?

jā

nē

d) vai to bieži uzglabā valstī, kurā iesniegums tiek sastādīts?

jā

nē

11. Organisma dabiskais biotops

a) ja organisms ir mikroorganisms:

ūdenī

brīvi dzīvojošs augsnē

augsnē saistībā ar auga sakņu sistēmām

saistībā ar auga lapu vai kāta sistēmām

saistībā ar dzīvniekiem

cits, precizēt

b) ja organisms ir dzīvnieks – dabiskais biotips vai parastā agroekosistēma

12.a) Noteikšanas metodes

12.b) Identificēšanas metodes

13. Vai recipienta organismu klasificē saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem par cilvēku un dzīvnieku veselības vai vides aizsardzību?

Jā ☐	Nē ☐
Ja jā, precizēt	

14. Vai dzīvs vai nedzīvs recipienta organisms (arī tā ārpusšūnu produkti) jebkādā citā veidā ir ievērojami patogēns vai kaitīgs?

Ir ☐	Nav ☐	Nav zināms ☐
Ja ir, tad:		
a) kuram no organismiem:		
cilvēkiem	☐	
dzīvniekiem	☐	
augiem	☐	
citiem	☐	
b) sniegt atbilstošo informāciju, kas norādīta noteikumu ¹ 59.1.11.4.apakšpunktā		

15. Informācija par vairošanos

a) dzīves ilgums dabiskās ekosistēmās
b) dzīves ilgums ekosistēmā, kurā notiks izplatīšana
c) vairošanās veids:
dzimumvairošanās ☐
bezdzimumvairošanās ☐
d) faktori, kas ietekmē vairošanos

16. Izdzīvošanas spēja

a) spēja veidot struktūras, kas palīdz izdzīvot vai pārziemot:	
1) endosporas	☐
2) cistas	☐
3) sklerocijus	☐
4) bezdzimuma sporas (sēnes)	☐
5) dzimuma sporas (sēnes)	☐
6) olas	☐
7) kūniņas	☐
8) kāpurus	☐
9) citas, precizēt	

b) būtiski faktori, kas ietekmē izdzīvošanas spējas

17.a) Nekontrolētas izplatīšanās veidi

--

17.b) Faktori, kas ietekmē nekontrolētu izplatīšanos

--

18. Recipienta vai vecāku organisma iepriekšējās ģenētiskās modifikācijas, par kuru izplatīšanu jau paziņots valstī, kurā iesniegums tiek sastādīts (norādīt iesnieguma numuru)

--

C. Informācija, kas attiecas uz ģenētisko modifikāciju

19. Ģenētiskās modifikācijas tips

a) ģenētiskā materiāla insercija	☐
b) ģenētiskā materiāla delēcija	☐
c) nukleotīda aizvietošana	☐
d) šūnu saplūdināšana	☐
e) cits, precizēt	

20. Paredzamais ģenētiskās modifikācijas rezultāts

--

21.a) Vai modifikācijas procesā ir izmantots vektors?

Ir ☐	Nav ☐
Ja nav, pāriet pie šā pielikuma 23.punktā minētā jautājuma	

21.b) Ja ir, vai vektors pilnībā vai daļēji atrodams modificētajā organismā?

Ir ☐	Nav ☐
Ja nav, pāriet pie šā pielikuma 23.punktā minētā jautājuma	

22. Ja uz šā pielikuma 21.punkta "b" apakšpunktā minēto jautājumu atbilde ir pozitīva, sniegt šādu informāciju:

a) vektora tips: plazmīda ☐ bakterofāgs ☐ vīruss ☐ kozmīda ☐ transpozons ☐ cits, precizēt
b) vektora identitāte
c) vektora saimniekorganisma loks
d) atlasāma vai identificējama fenotipa veidojošas secības klātesība vektorā: ir ☐ nav ☐ rezistence pret antibiotikām ☐ cits, precizēt norādīt, kurš antibiotiku rezistences gēns ir ievadīts
e) vektoru veidojošie fragmenti
f) metode, ar kuru vektors ievadīts recipienta organismā: 1) transformācija ☐ 2) elektroporācija ☐ 3) makroinjekcija ☐ 4) mikroinjekcija ☐ 5) inficēšana ☐ 6) cita, precizēt

23. Ja uz šā pielikuma 21.punkta "a" un "b" apakšpunktā minēto jautājumu atbilde ir negatīva, norādīt metodi, kura tika izmantota modifikācijas procesā?

a) transformācija ☐
b) mikroinjekcija ☐
c) mikroinkapsulācija ☐
d) makroinjekcija ☐
e) cita, precizēt

24. Inserta sastāvs

a) inserta sastāvs
b) katras insertu veidojošās daļas avots
c) katras insertu veidojošās daļas paredzamā funkcija ģenētiski modificētā organismā
d) inserta atrašanās vieta saimniekorganismā: <ul style="list-style-type: none">• uz brīvas plazmīdas ☐• integrēts hromosomā ☐• cita, precizēt
e) vai inserts satur daļas, kuru produkts vai funkcija nav zināma? jā ☐ nē ☐ Ja jā, precizēt

D. Informācija par organismu, no kura iegūst insertu

25. Norādīt, vai tas ir

viroīds	☐
RNS vīruss	☐
DNS vīruss	☐
baktērija	☐
sēne	☐
dzīvnieks	☐
• zīdītājs	☐
• kukainis	☐
• zivs	☐
• cits dzīvnieks	☐ (precizēt sugu, klasi)
cits, precizēt	

26. Pilnais nosaukums

a) kārtā un augstākā taksons (attiecībā uz dzīvniekiem)
b) dzimtas nosaukums (attiecībā uz augiem)
c) ģints
d) suga

e) pasuga
f) līnija vai celms
g) šķirne vai selekcijas līnija
h) patotips (biotips, ekotips, rase u.c.)
i) vispārpieņemtais nosaukums

27. Vai dzīvs vai nedzīvs organisms (arī tā ārpusšūnu produkti) jebkādā citā veidā ir ievērojami patogēns vai kaitīgs?

Ir ☐	Nav ☐	Nav zināms ☐
Ja ir, precizēt:		
a) kuram no organismiem:		
cilvēkiem ☐		
dzīvniekiem ☐		
augiem ☐		
citiem ☐		
b) vai donora nukleotīdu secības jebkādā veidā ir saistītas ar patogēnajām vai kaitīgajām organisma īpašībām?		
ir ☐	nav ☐	nav zināms ☐
Ja ir, sniegt atbilstošo informāciju, kas norādīta noteikumu ¹ 59.1.11.4.apakšpunktā		

28. Vai donora organismu klasificē saskaņā ar normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām, saskaroties ar bioloģiskajām vielām?

Jā ☐	Nē ☐
Ja jā, precizēt	

29. Vai donora un recipienta organisms dabīgā veidā apmainās ar ģenētisko materiālu?

Jā ☐	Nē ☐	Nav zināms ☐
-----------------------------	-----------------------------	-------------------------------------

E. Informācija, kas attiecas uz ģenētiski modificēto organismu

30. Recipienta vai vecāku organisma ģenētiskās iezīmes un fenotipi, kas ir mainījušies ģenētiskās modifikācijas rezultātā

a) vai ģenētiski modificētais organisms atšķiras no recipienta pēc izdzīvošanas spējām? jā ☐ nē ☐ nav zināms ☐ Precizēt
b) vai ģenētiski modificētais organisms jebkādā veidā atšķiras no recipienta pēc vairošanās veida un ātruma? jā ☐ nē ☐ nav zināms ☐ Precizēt
c) vai ģenētiski modificētais organisms jebkādā veidā atšķiras no recipienta pēc nekontrolētas izplatīšanās iespējām? jā ☐ nē ☐ nav zināms ☐ Precizēt
d) vai ģenētiski modificētais organisms jebkādā veidā atšķiras no recipienta pēc patogenitātes? jā ☐ nē ☐ nav zināms ☐ Precizēt

31. Ģenētiski modificētā organisma ģenētiskā stabilitāte

--

32. Vai dzīvs vai nedzīvs ģenētiski modificēts organisms (arī tā ārpusšūnu produkti) jebkādā veidā ir ievērojami patogēns vai kaitīgs?

Ir ☐	Nav ☐	Nav zināms ☐
Ja ir, tad:		
a) kuram no organismiem:		
cilvēkiem	☐	
dzīvniekiem	☐	
augiem	☐	
citiem	☐	
b) sniegt atbilstošu informāciju, kas norādīta noteikumu ¹ 59.1.11.4. un 59.3.2.9.apakšpunktā		

33. Identifikācijas un noteikšanas metožu apraksts

a) paņēmieni, ko izmanto ģenētiski modificētu organismu atklāšanai vidē
b) paņēmieni, ko izmanto ģenētiski modificētu organismu identificēšanai

F. Informācija, kas attiecas uz izplatīšanu

34. Izplatīšanas nolūks (tai skaitā jebkura sagaidāma nozīmīga iespējamā ietekme uz vidi)

--

35. Vai izplatīšanas vieta atšķiras no dabiskās biogeocenozes vai ekosistēmas, kurā recipienta vai vecāku organisms regulāri tiek izmantots, uzglabāts vai konstatēts?

Jā ☐	Nē ☐
Ja jā, precizēt	

36. Informācija par izplatīšanu un apkārtējo teritoriju

a) ģeogrāfiskā atrašanās vieta (administratīvais reģions, ja nepieciešams, koordinātas)
b) vietas lielums (m ²): 1) faktiskā izplatīšanas vieta (m ²) 2) plašāka izplatīšanas vieta (m ²)
c) attālums līdz Eiropas nozīmes aizsargājamiem biotopiem vai īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (tai skaitā dzeramā ūdens ņemšanas vietām), kas varētu tikt skartas
d) flora un fauna, tai skaitā kultūraugi, lauksaimniecības dzīvnieki un migrējošās sugas, kas, iespējams, var mijiedarboties ar ģenētiski modificētiem organismiem

37. Izplatīšanas metode un daudzums

a) izplatāmo ģenētiski modificēto organismu skaits
b) darbības ilgums
c) metodes un procedūras, ar kurām kavē un samazina ģenētiski modificēto organismu izplatību ārpus izplatīšanas vietas

38. Vispārīgs vides apstākļu īss apraksts (laiks, temperatūra u.c.)

--

39. Dati, kas iegūti tā paša ģenētiski modificētā organisma iepriekšējā izplatīšanā (ja tādi ir), īpaši – dati, kas saistīti ar iespējamu ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi izplatīšanas dēļ

--

G. Ģenētiski modificēto organismu mijiedarbība ar vidi un iespējamā ietekme uz vidi, ja tā būtiski atšķiras no recipienta vai vecāku organisma

40. Mērķa organismu nosaukums (ja nepieciešams)

a) kārtā un augstāks taksons (attiecībā uz dzīvniekiem)
b) dzimtas nosaukums (attiecībā uz augiem)
c) ģints
d) suga
e) pasuga
f) līnija vai celms
g) šķirne vai selekcijas līnija
h) patotips (biotips, ekotips, rase u.c.)
i) vispārpieņemtais nosaukums

41. Paredzamais izplatīto ģenētiski modificēto organismu un mērķa organisma mijiedarbības mehānisms un rezultāts (ja nepieciešams)

--

42. Jebkura cita iespējami nozīmīga mijiedarbība vidē ar citiem organismiem

--

43. Vai pēc izplatīšanas ir iespējama selekcija, piemēram, ģenētiski modificētu organismu lielāka konkurētspēja, plašāka izplatība?

Ir ☐	Nav ☐	Nav zināms ☐
Ja ir, sniegt sīkāku informāciju		

44. Ekosistēmu tipi, uz kuriem ģenētiski modificēti organismi no izplatīšanas vietas varētu izsēties un kuros tie varētu nostiprināties

--

45. Pilns nemērķa organisma nosaukums, kuru varētu netieši ievērojami negatīvi ietekmēt (ievērojot uztvērējvides dabu) ģenētiski modificēto organismu izplatīšana

a) kārtā un augstāks taksons (attiecībā uz dzīvniekiem)
b) dzimtas nosaukums (attiecībā uz augiem)
c) ģints
d) suga
e) pasuga
f) līnija vai celms
g) šķirne vai selekcijas līnija
h) patotips (biotips, ekotips, rase u.c.)
i) vispārpieņemtais nosaukums

46. Ģenētiskā materiāla apmaiņas *in vivo* iespējamība

a) no ģenētiski modificētiem organismiem uz citiem organismiem izplatīšanas ekosistēmā
b) no citiem organismiem uz ģenētiski modificētiem organismiem
c) gēnu pārneses iespējamās sekas

47. Norāde par ģenētiski modificēto organismu uzvedības un raksturojuma, kā arī ekoloģiskās ietekmes pētījumu rezultātiem (ja tādi ir), kas iegūti imitētā dabiskā vidē (piemēram, mikrokosmi)

--

48. Iespējamā videi nozīmīgā mijiedarbība ar bioģeoķīmiskiem procesiem (ja atšķiras no recipienta vai vecāku organisma)

--

H. Informācija, kas attiecas uz monitoringu

49. Ģenētiski modificētu organismu monitoringa metodes

50. Ekosistēmas ietekmes monitoringa metodes

51. Ģenētiskā materiāla pārneses (no ģenētiski modificēta organisma uz citiem organismiem) noteikšanas metodes

52. Monitoringa platības lielums (m²)

53. Monitoringa ilgums

54. Monitoringa biežums

I. Informācija par ģenētiski modificēto organismu pēcizplatīšanu un atkritumu apstrādi

55. Vietas apstrāde pēc izplatīšanas

56. Ģenētiski modificētu organismu pēcizplatīšanas apstrāde

57.a) Iegūto atkritumu tips un daudzums

57.b) Atkritumu apstrāde

--

J. Informācija par ārkārtas pasākumu plānu

58. Metodes un procedūras ģenētiski modificētu organismu negaidītas nekontrolētas izplatīšanās kontrolei

--

59. Ģenētiski modificētu organismu iznīcināšanas metodes iespējami skartajās platībās

--

60. To augu, dzīvnieku, augsnes un citu vides sastāvdaļu iznīcināšanas metodes vai sanitārā apstrāde, kuri izplatīšanas laikā vai pēc tās varētu tikt pakļauti iedarbībai

--

61. Cilvēku un dzīvnieku veselības vai vides aizsardzības plāni, iestājoties nevēlamām sekām

--

2.DAĻA

Ģenētiski modificētie organismi, kas ir augstākie augi

A. Vispārīgā informācija

1. Sīkāka informācija par iesniegumu

a) iesnieguma numurs
b) iesnieguma apstiprinājuma datums
c) iesnieguma nosaukums
d) piedāvātais izplatīšanas periods

2. Persona

Iestādes vai uzņēmuma nosaukums

3. Vai viena un tā pati persona plāno šā paša ģenētiski modificētā auga izplatīšanu saskaņā ar noteikumiem¹ vēl kaut kur citur Eiropas Savienībā vai ārpus tās?

Jā ☐	Nē ☐
Ja jā, norādīt valsts kodu (kodus)	

4. Vai viena un tā pati persona ir paziņojusi par šā paša ģenētiski modificētā auga izplatīšanu vēl kaut kur citur Eiropas Savienībā vai ārpus tās?

Jā ☐	Nē ☐
Ja jā, norādīt paziņojuma numuru	

B. Informācija par ģenētiski modificēto augu

5. Recipienta vai vecāku auga identitāte

a) dzimta
b) ģints
c) suga
d) pasuga (ja nepieciešams)
e) šķirne un selekcijas līnija (ja nepieciešams)
f) vispārpieņemtais nosaukums

6. Ievadīto vai modificēto iezīmju un īpašību (tai skaitā marķierģēnu un iepriekšējo modifikāciju) apraksts

--

7. Ģenētiskās modifikācijas tips

a) ģenētiskā materiāla insercija
b) ģenētiskā materiāla delēcija
c) nukleotīda aizvietošana
d) šūnu sapludināšana
e) cits, precizēt

8. Ja notikusi ģenētiskā materiāla insercija, norādīt insercijas reģiona avotu un katras sastāvā esošās daļas paredzēto funkciju

9. Ja notikusi ģenētiskā materiāla delēcija vai cita modificēšana, sniegt informāciju par izslēgto vai modificēto nukleotīdu secību funkciju

10. Ģenētiskajā modifikācijā izmantotās metodes īss apraksts

11. Ja recipienta vai vecāku augs ir kāda no meža koku sugām, norādīt nekontrolētas izplatīšanās veidus un platību, kā arī īpašus izplatīšanos ietekmējošus faktorus

C. Informācija, kas attiecas uz izplatīšanu vidē

12. Izplatīšanas nolūks (tai skaitā jebkura atbilstoša informācija, kas ir pieejama šajā posmā), piemēram, agronomiskie mērķi, hibrizācijas pārbaude, mainīta izdzīvošanas spēja vai nekontrolēta izplatīšanās, ietekmes pārbaude uz mērķa organismiem vai nemērķa organismiem

13. Izplatīšanas vietas ģeogrāfiskā atrašanās vieta

14. Vietas lielums (m²)

15. Dati, kas iegūti tā paša ģenētiski modificētā organisma iepriekšējā izplatīšanā (ja tādi ir), īpaši – dati, kas saistīti ar iespējamo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi izplatīšanas dēļ

D. Kopsavilkums par ģenētiski modificēto augu izplatīšanas iespējamo ietekmi uz vidi

Īpaši atzīmēt, vai norādītās pazīmes varētu tieši vai netieši sniegt lielāku selektīvu labumu dabiskām vidēm, kā arī izskaidrot, kāda ir sagaidāmā pozitīvā ietekme uz vidi

E. Īss to pasākumu apraksts, kurus persona veic, lai kontrolētu apdraudējumus (tai skaitā izolāciju, kas izveidota izkliedes ierobežošanai), piemēram, priekšlikumus par monitoringu un pēc ražas novākšanas veikto monitoringu

F. Kopsavilkums par plānotajiem izplatīšanas vidē izmēģinājuma laukiem, kas (konkrētā gadījumā) tiks ierīkoti, lai iegūtu jaunus datus par izplatīšanas ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi

Paraksts² _____

Datums² _____

Zīmoga vieta²

Piezīmes.

¹ Ministru kabineta 2009.gada 26.maija noteikumi Nr.457 "Noteikumi par ģenētiski modificēto organismu apzinātu izplatīšanu".

² Dokumenta rekvizītus "paraksts", "datums" un "zīmoga vieta" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Zemkopības ministra vietā – vides ministrs R.Vējonis

2.pielikums
Ministru kabineta
2009.gada 26.maija noteikumiem Nr.457
(Pielikums grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)

**Informācijas kopsavilkums par
ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu tirgū**

1.DAĻA

Ģenētiski modificētie organismi, kas nav augstākie augi

A. Vispārīgās ziņas

1. Sīkāka informācija par iesniegumu

a) dalībvalsts, kurā iesniedz iesniegumu
b) iesnieguma numurs
c) produkta nosaukums (tirdzniecības nosaukums un citi nosaukumi)
d) iesnieguma saņemšanas apstiprinājuma diena

2. Persona

a) personas vārds, uzvārds vai nosaukums
b) personas adrese
c) persona ir: vietējais ražotājs ☐ importētājs ☐
d) ja notiek ieviešana: 1) ražotāja vārds, uzvārds vai nosaukums 2) ražotāja adrese

3. Produkta sastāvā esošā ģenētiski modificētā organisma raksturojums

Produkta sastāvā esošā ģenētiski modificētā organisma nosaukums un raksturojums: ☐ ģenētiski modificētie kultūraugi izmantošanai pārtikā ☐ pārtika, kas sastāv no ģenētiski modificētajiem kultūraugiem vai satur ģenētiski modificētos kultūraugus ☐ pārtika, kas iegūta no ģenētiski modificētajiem kultūraugiem vai satur sastāvdaļas, kas

<p>iegūtas no ģenētiski modificētajiem kultūraugiem</p> ☐ ģenētiski modificētie kultūraugi izmantošanai dzīvnieku barībā ☐ dzīvnieku barība, kas sastāv no ģenētiski modificētajiem kultūraugiem vai satur ģenētiski modificētos kultūraugus ☐ dzīvnieku barība, kas iegūta no ģenētiski modificētajiem kultūraugiem vai satur sastāvdaļas, kas iegūtas no ģenētiski modificētajiem kultūraugiem ☐ imports un pārstrāde (izplatīšana tirgū) ☐ sēklas un augu pavairošanas materiāls audzēšanai Eiropas Savienībā (izplatīšana tirgū)

4. Produkta vispārīgs apraksts

a) produkta veids
b) produkta sastāvs
c) produkta specifika
d) lietotāju tipi
e) visi īpašie lietošanas un apstrādes nosacījumi, kas uzskatāmi par pieteiktās atļaujas nosacījumiem
f) ja nepieciešams, Eiropas Savienības ģeogrāfiskie apgabali, kuros paredzēts ierobežot produkta izplatīšanu saskaņā ar pieteiktās atļaujas nosacījumiem
g) vides tipi, kuriem produkts nav piemērots
h) aprēķinātais iespējamais gada pieprasījums: 1) Eiropas Savienībā 2) Eiropas Savienības izstrādājumiem eksporta tirgos
i) ģenētiski modificētā organisma īpašais identifikācijas kods

5. Vai tā pati persona par konkrēto ģenētiski modificēto organismu, ko produkts satur, ir iesniegusi iesniegumu atļaujas saņemšanai ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai vidē?

Ir ☐	Nav ☐
Ja ir, norādīt valsti un iesnieguma numuru	
Ja nav, sniegt atsauci uz riska analīzes datiem, kas pamatojas uz ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas principiem vidē	

6. Vai tā pati persona vienlaikus par konkrēto ģenētiski modificēto organismu ir iesniegusi iesniegumu arī citā Eiropas Savienības dalībvalstī?

Ir ☐	Nav ☐
Ja ir, norādīt	

7. Vai cita persona ir izplatījusi Eiropas Savienības tirgū citu produktu ar tādu pašu ģenētiski modificēto organismu kombināciju?

Ir ☐	Nav ☐	Nav zināms ☐
Ja ir, norādīt		

8. Kopsavilkums par rezultātiem, kas iegūti tās pašas ģenētiski modificēto organismu kombinācijas iepriekšējās vai esošās izplatīšanas laikā, kas tika vai tiek veikta atšķirīgā ekosistēmā

--

9. Glabāšanas un apstrādes instrukcijas un ieteikumi, tai skaitā visi obligātie ierobežojumi, kas uzskatāmi par izsniegtās atļaujas nosacījumiem

--

10. Paredzētais iepakojums

--

11. Visas paredzētās marķējuma prasības (papildus normatīvajos aktos noteiktajām vispārīgajām marķēšanas prasībām)

--

12. Pasākumi, ko persona iesaka veikt, ja notikusi neapzināta izplatīšana vai ļaunprātīga lietošana

--

13. Pasākumi atkritumu iznīcināšanai un apstrādei (ja tādi ir)

--

B. Produkta sastāvā esošā ģenētiski modificētā organisma raksturojums

B.1. Informācija, kas attiecas uz ģenētiski nemodificēto organismu (recipientu) vai vecāku organismu, no kura ģenētiski modificētais organisms ir iegūts

14. Zinātniskais nosaukums un vispārpieņemtais nosaukums

15. Fenotipiskie un ģenētiskie rādītāji

16. Ģeogrāfiskā izplatība un dabiskā dzīvotne

17. Ģenētiskā stabilitāte un faktori, kas to ietekmē

18. Ģenētiskās pārneses un apmaiņas ar citiem organismiem potenciāls un gēnu pārneses paredzamās sekas

19. Informācija par reprodukciju un faktoriem, kas to ietekmē

20. Informācija par izdzīvošanas spēju un faktoriem, kas to ietekmē

21. Nekontrolētas izplatīšanās veidi un faktori, kas to ietekmē

22. Mijiedarbība ar vidi

23.a) Noteikšanas metodes

23.b) Identifikācijas metodes

24. Klasifikācija saskaņā ar Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vides aizsardzību

25.a) Patoģenēzes raksturīgās pazīmes

25.b) Citu dzīvo vai mirušo organismu, tai skaitā ārpusšūnu produktu, kaitīgās raksturīgās pazīmes

26. Zināmo no hromosomas nošķirto ģenētisko elementu raksturojums un apraksts

27. Iepriekšējo ģenētisko modifikāciju zināmās vēstures kopsavilkums

B.2. Informācija par ģenētisko modifikāciju

28. Ģenētiskās modifikācijas metodes

29. Vektora raksturīgās pazīmes

a) vektora uzbūve un izcelsme
b) vektora uzbūves apraksts
c) vektora ģenētiskā karte un restrikcijas karte
d) nukleotīdu secības dati
e) informācija par pakāpi, līdz kurai vektors satur secību, kuras produkta vai funkcijas diapazons nav zināms
f) vektora ģenētiskās pārnese spējas
g) vektora mobilizācijas biežums
h) vektora daļa, kas paliek ģenētiski modificētā organismā

30. Informācija par insertu

a) inserta izstrādes metodes
b) restrikcijas vietas
c) inserta secība
d) visu ģenētiski modificētā organisma sastāvā esošo inserta sastāvdaļu izcelsme un funkcija
e) informācija par pakāpi, kurā inserts ir ierobežots līdz vajadzīgajai funkcijai
f) inserta novietojums ģenētiski modificētā organismā

B.3. Informācija par organismiem (donoru), no kuriem inserts ir iegūts

31. Zinātniskais nosaukums un citi nosaukumi

--

32. Vai donora organismam ir patogēnas vai kaitīgas raksturīgās pazīmes?

Ir ☐	Nav ☐
Ja ir, norādīt pazīmju raksturu	

33. Ja donora organismam ir patogēnas vai kaitīgas raksturīgās pazīmes, vai tajos ir iesaistītas nodotās secības?

34. Klasifikācija saskaņā ar Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vides aizsardzību

35. Vai ir iespējama vai novērota ģenētiskā materiāla dabīgā apmaiņa starp donora organismu un recipienta organismu?

B.4. Informācija par ģenētiski modificēto organismu

36. Ģenētisko rādītāju vai fenotipisko pazīmju apraksts, ja tie atšķiras no recipienta organisma vai vecāku organisma rādītājiem vai pazīmēm

37. Ģenētiski modificētā organisma ģenētiskā stabilitāte, ja tā atšķiras no recipienta organisma vai vecāku organisma ģenētiskās stabilitātes

38. Jaunā ģenētiskā materiāla ekspresijas intensitāte un līmenis

39. Sintezēto olbaltumvielu aktivitāte

40.a) To metožu apraksts, ar kuru palīdzību vidē atklāj ģenētiski modificētos organismus, ja tās atšķiras no metodēm, ar kuru palīdzību vidē atklāj recipienta organismus vai vecāku organismus

40.b) To identifikācijas metožu apraksts, ar kuru palīdzību atšķir ģenētiski modificēto organismu no recipienta organisma un vecāku organisma

--

41. Veselības apsvērumi

a) toksiska vai alerģiska ģenētiski modificētā organisma iedarbība un tās metaboliskie produkti, ja tie būtiski atšķiras no recipienta vai vecāku organisma toksiskās vai alerģiskās iedarbības un tās metaboliskajiem produktiem
b) produkta bīstamība, ja tā ir būtiska
c) ģenētiski modificētā organisma salīdzinājums ar donora, recipienta vai vecāku organismu pēc patogenitātes, ja tā būtiski atšķiras
d) kolonizēšanas spēja, ja tā būtiski atšķiras no recipienta vai vecāku organisma kolonizēšanas spējas
e) ja organisms ir vairāk patogēns nekā recipients vai vecāku organisms attiecībā uz cilvēkiem, kas necieš no imūndeficīta, sniegt noteikumu ¹ 59.3.2.10.apakšpunktā norādīto informāciju

B.5. Ģenētiski modificēto organismu un vides mijiedarbība

42. Ģenētiski modificēto organismu izdzīvošana, vairošanās un nekontrolēta izplatīšanās vidē, ja tā atšķiras no recipienta vai vecāku organisma izdzīvošanas, vairošanās un izplatīšanās vidē

--

43. Ģenētiski modificētā organisma ietekme uz vidi, ja tā atšķiras no recipienta vai vecāku organisma ietekmes uz vidi

--

C. Ģenētiski modificētā organisma paredzamā uzvedība, ja tā atšķiras no recipienta vai vecāku organisma uzvedības

C.1. Ģenētiski modificētā organisma ietekme uz vidi

--

C.2. Ģenētiski modificētā organisma ietekme uz cilvēku vai dzīvnieku veselību, ja tā atšķiras no recipienta vai vecāku organisma ietekmes uz cilvēku un dzīvnieku veselību

D. Informācija par iepriekšējo izplatīšanu

D.1. Tādas iepriekšējās izplatīšanas vēsture (ja tāda ir), par kuru ir iesniegts iesniegums saskaņā ar noteikumu¹ 2.nodaļu

44. Iesnieguma numurs

45. Izplatīšanas vieta

46. Izplatīšanas nolūks

47. Izplatīšanas ilgums

48. Monitoringa ilgums pēc izplatīšanas

49. Pēcizplatīšanas monitoringa mērķis

50. Secinājumi par pēcizplatīšanas monitoringa rezultātiem

51. Izplatīšanas rezultāti, kas attiecas uz jebkādu risku cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi saskaņā ar noteikumu¹ 145.punktu

**D.2. Eiropas Savienībā vai ārpus tās notikušās
iepriekšējās izplatīšanas vēsture**

52. Valsts, kurā notikusi izplatīšana

53. Iestāde, kas pārtrauga izplatīšanu

54. Izplatīšanas vieta

55. Izplatīšanas nolūks

56. Monitoringa ilgums pēc izplatīšanas

57. Pēcizplatīšanas monitoringa mērķis

58. Secinājumi par pēcizplatīšanas monitoringu

59. Izplatīšanas rezultāti, kas attiecas uz jebkādu risku cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi

**D.3. Iepriekšējās darbības vēsture, kas saistīta ar riska novērtēšanu,
pirms izplatīšanas tirgū**

--

**E. Informācija par monitoringa programmu, ietverot identificētos
rādītājus, raksturīgās pazīmes un nenoteiktību, kas attiecas uz ģenētiski
modificēto organismu vai tā un vides mijiedarbību un kam jāpievērš
uzmanība monitoringa programmā pēc izplatīšanas tirgū**

--

2.DAĻA

Ģenētiski modificētie organismi, kas ir augstākie augi

A. Vispārīgā informācija

1. Sīkāka informācija par iesniegumu

a) dalībvalsts, kas iesniedz iesniegumu
b) iesnieguma numurs
c) produkta nosaukums (tirdzniecības un citi nosaukumi)
d) iesnieguma saņemšanas apstiprinājuma diena

2. Persona

a) personas vārds, uzvārds vai nosaukums
b) personas adrese
c) persona ir: vietējais ražotājs ☐ importētājs ☐
d) ja notiek ieviešana: 1) ražotāja vārds, uzvārds vai nosaukums 2) ražotāja adrese

3. Produkta vispārīgs apraksts

a) recipienta un vecāku auga nosaukums un paredzētā ģenētiskās modifikācijas funkcija
b) veids (sēklas, griezti ziedi, veģetatīvās daļas u.c.), kādā produktu nedrīkst izplatīt tirgū saskaņā ar atļaujas nosacījumiem
c) produkta paredzamais lietojums un tā veidi
d) visas speciālās lietošanas, glabāšanas un apstrādes instrukcijas un ieteikumi, tai skaitā obligātie ierobežojumi, kas uzskatāmi par izsniegtās atļaujas nosacījumiem
e) ja nepieciešams, Eiropas Savienības ģeogrāfiskie apgabali, kuros paredzēts ierobežot produkta izplatīšanu saskaņā ar izsniegtās atļaujas nosacījumiem
f) vides tipi, kuriem produkts nav piemērots
g) visas paredzētās iesaiņojuma prasības
h) visas paredzētās marķējuma prasības (papildus normatīvajos aktos noteiktajām vispārīgajām marķēšanas prasībām)
i) aprēķinātais iespējamais pieprasījums: <ol style="list-style-type: none"> 1) Eiropas Savienībā 2) Eiropas Savienības izstrādājumiem eksporta tirgos
j) ģenētiski modificētā organisma unikālais identifikācijas kods

4. Vai par ģenētiski modificēto augstāko augu, kas minēts šā produkta sastāvā, ir iesniegts iesniegums atļaujas saņemšanai ģenētiski modificēto organismu izplatīšanai vidē?

Ir ☐	Nav ☐
Ja nav, sniegt atsauci uz riska analīzes datiem, kas pamatojas uz ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas principiem vidē	

5.a) Vai par produktu vienlaikus ir iesniegts iesniegums citā Eiropas Savienības dalībvalstī?

Ir ☐	Nav ☐
Ja nav, sniegt atsauci uz riska analīzes datiem, kas pamatojas uz ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas principiem vidē	

5.b) Vai par produktu vienlaikus vai iepriekš ir iesniegts iesniegums trešajā valstī?

Ir ☐	Nav ☐
Ja ir, norādīt	

6. Vai par to pašu ģenētiski modificēto augstāko augu iepriekš ir iesniegts paziņojums par izplatīšanu Eiropas Savienības tirgū?

Ir ☐	Nav ☐
Ja ir, norādīt paziņojuma numuru un dalībvalsti	

7. Pasākumi, ko persona iesaka veikt, ja notikusi neapzināta izplatīšana vai ļaunprātīga lietošana, kā arī iznīcināšanas un apstrādes pasākumi

--

B. Produkta sastāvā esošo ģenētiski modificēto augstāko augu raksturojums

B.1. Informācija, kas attiecas uz ģenētiski nemodificēto (recipienta) organismu vai (attiecīgi) vecāku organismu

8. Pilnais nosaukums

a) dzimtas nosaukums
b) ģints
c) suga
d) pasuga
e) šķirne vai selekcijas līnija
f) vispārpieņemtais nosaukums

9.a) Informācija par reprodukciju

1) reprodukcijas veids
2) īpaši faktori (ja tādi ir), kas ietekmē reprodukciju
3) paaudzes garums

9.b) Spēja krustoties ar citām kultivētām vai savvaļas augu sugām

--

10. Izdzīvošanas spēja

a) spēja veidot struktūras izdzīvošanai vai pārziemošanai
b) īpaši izdzīvošanu ietekmējoši faktori (ja tādi ir)

11. Nekontrolēta izplatīšanās

a) nekontrolētas izplatīšanās veidi un daudzums
b) īpaši nekontrolēto izplatīšanos ietekmējoši faktori (ja tādi ir)

12. Auga ģeogrāfiskā izplatība

--

13. Ja konkrētās sugas augi netiek audzēti Eiropas Savienībā, auga dabiskās izplatības vietas apraksts, tai skaitā informācija par dabiskajiem ienaidniekiem, parazītiem, konkurentiem un simbiontiem

--

14. Auga iespējamā nozīmīgā mijiedarbība ar citiem organismiem tajā ekosistēmā, kurā to parasti audzē, tai skaitā informācija par toksisku iedarbību uz cilvēkiem, dzīvniekiem un citiem organismiem

--

15. Fenotipiskie un ģenētiskie rādītāji

--

B.2. Informācija, kas attiecas uz ģenētisko modifikāciju

16. Ģenētiskās modifikācijas metožu apraksts

--

17. Vektora uzbūve un izcelsme

--

18. Donora organisma nosaukums, izmērs, izcelsme un katra insercijas rajona fragmenta paredzētā funkcija

--

B.3. Informācija par ģenētiski modificēto augstāko augu

19. Jaunizveidoto vai modificēto pazīmju apraksts

--

20. Informācija par reālajām nukleotīdu secību insercijām, delēcijām vai modifikācijām

a) inserta izmēri un uzbūve, tā raksturošanas metodes, tai skaitā informācija par visām tām vektora daļām, ko ievada ģenētiski modificētajā augstākajā augā, vai par visiem nesējiem vai svešām DNS, kas paliek ģenētiski modificētajā augstākajā augā
b) ja notikusi delēcija, – izgrieztā fragmenta izmērs un funkcija
c) insercijas vietas atrašanās augu šūnās (integrēts hromosomā, hloroplastā, mitohondrijā vai saglabāts neintegrētā veidā) un metodes tās noteikšanai
d) inserta eksemplāru skaits un ģenētiskā stabilitāte
e) ja notikusi tāda modifikācija, kas nav insercija vai delēcija, aprakstīt modificētā ģenētiskā materiāla funkciju pirms un pēc modificēšanas, kā arī tiešās pārmaiņas gēnu ekspresijā, ko izraisa modifikācija

21. Informācija par inserta izpausmi

a) informācija par inserta izpausmi un metodēm tās raksturošanai
b) auga daļas, kurās inserts izpaužas (piemēram, saknes, kāts, putekšņi)

22. Informācija par ģenētiski modificētā augstākā auga atšķirību no recipienta auga pēc norādītajiem rādītājiem

a) vairošanās veids un intensitāte

b) nekontrolētas izplatīšanās spēja

c) izdzīvošanas spēja

d) citas atšķirības

23. Ģenētiski modificētā augstākā auga potenciāls ģenētiskā materiāla pārnesei uz citiem organismiem

24. Informācija par jebkādu kaitīgu ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi, ko izraisa ģenētiskā modifikācija

25. Informācija par ģenētiski modificētā augstākā auga nekaitīgumu dzīvnieku veselībai, ja ģenētiski modificētais augstākais augs ir paredzēts lietošanai dzīvnieku barībā un ja nekaitīgums atšķiras no recipienta vai vecāku organisma nekaitīguma

26. Ģenētiski modificēto augstāko augu un mērķa organismu mijiedarbības mehānisms (ja tāds ir), ja tas atšķiras no recipienta vai vecāku organisma mijiedarbības mehānisma

27. Iespējamā nozīmīgā mijiedarbība ar organismiem, kas nav mērķa organismi, ja tā atšķiras no recipienta vai vecāku organisma mijiedarbības

28. To ģenētiski modificēto augstāko augu noteikšanas metožu apraksts, ar kurām to atšķir no recipienta vai vecāku organisma

B.4. Informācija par ģenētiski modificētā augstākā auga izplatīšanas iespējamo ietekmi uz vidi

29. Ģenētiski modificētā organisma izplatīšanas tirgū iespējamā ietekme uz vidi, ja tā atšķiras no tās iespējamās ietekmes, ko izraisa recipienta vai vecāku organisma līdzīga izplatīšana

--

30. Ģenētiski modificēto augstāko augu un mērķa organismu mijiedarbības izraisītā iespējamā ietekme uz vidi (ja tāda ir), ja tā atšķiras no recipienta vai vecāku organisma iespējamās ietekmes uz vidi

--

31. Tā iespējamā ietekme uz vidi, ko izraisa iespējama mijiedarbība ar organismiem, kuri nav mērķa organismi, ja tā atšķiras no recipienta vai vecāku organisma ietekmes uz vidi

a) ietekme uz bioloģisko daudzveidību kultivēšanas platībā
b) ietekme uz bioloģisko daudzveidību citās biogeocenozēs
c) ietekme uz apputeksnētājiem
d) ietekme uz apdraudētajām sugām

C. Informācija par iepriekšēju izplatīšanu

32. Tās iepriekšējās izplatīšanas vēsture, par kuru tā pati persona iesniegusi iesniegumu sakarā ar ģenētiski modificēto organismu izplatīšanu vidē

a) paziņojuma numurs
b) secinājumi par uzraudzību pēc izplatīšanas
c) izplatīšanas rezultāti par jebkādu risku cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi (iesniegti kompetentajai iestādei saskaņā ar noteikumu ¹ 145.punktu)

33. Tās iepriekšējās izplatīšanas vēsture, kuru Eiropas Savienībā vai ārpus tās veikusi tā pati persona

a) valsts, kurā notikusi izplatīšana

b) iestāde, kas pārrauga izplatīšanu
c) izplatīšanas vieta
d) izplatīšanas nolūks
e) izplatīšanas ilgums
f) pēcizplatīšanas monitoringa mērķis
g) monitoringa ilgums pēc izplatīšanas
h) secinājumi par pēcizplatīšanas monitoringu
i) izplatīšanas rezultāti par jebkādu risku cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi

D. Informācija par monitoringa programmu, ietverot identificētos rādītājus, raksturīgās pazīmes un nenoteiktību, kas attiecas uz ģenētiski modificēto organismu vai tā un vides mijiedarbību un kam jāpievērš uzmanība monitoringa programmā pēc izplatīšanas tirgū

--

Paraksts² _____

Datums² _____

Zīmoga vieta²

Piezīmes.

¹ Ministru kabineta 2009.gada 26.maija noteikumi Nr.457 "Noteikumi par ģenētiski modificēto organismu apzinātu izplatīšanu".

² Dokumenta rekvizītus "paraksts", "datums" un "zīmoga vieta" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Zemkopības ministra vietā – vides ministrs R.Vējonis

2.¹ pielikums
Ministru kabineta
2009.gada 26.maija noteikumiem Nr.457
(Pielikums MK 03.05.2011. noteikumu Nr.340 redakcijā)

Ziņojums par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas tirgū (audzēšanas) monitoringa rezultātiem (paraugs)

1. Vispārīgās ziņas

1.1. Kultūraugs, iezīme _____

1.2. Eiropas Komisijas lēmuma numurs un datums _____

1.3. Unikālais identifikators _____

1.4. Ziņošanas periods: no XX/XX/XX līdz XX/XX/XX

1.5. Citi monitoringa ziņojumi tika iesniegti saistībā ar:

importēšanu un pārstrādi: Jā Nē

pārtiku vai barību: Jā Nē

2. Kopsavilkums¹

3. Monitoringa rezultāti

3.1. Vispārīgais monitoringa

3.1.1. Vispārīgā monitoringa apraksts²

3.1.2. Ziņas par esošām vides monitoringa programmām, kas izmantotas, lai veiktu vides ietekmes monitoringu vispārīgā monitoringa laikā, un citu metožu apraksts³

3.1.3. Ziņas par sniegto informāciju un ziņas par tirgus dalībnieku, audzētāju u.c. apmācību⁴

3.1.4. Vispārīgā monitoringa rezultāti⁵

3.1.5. Papildinformācija⁶

3.1.6. Pārskats par zinātniskām publikācijām recenzētajos izdevumos⁷

3.2. Gadījuma specifiskais monitoringa

3.2.1. Gadījuma specifiskā monitoringa apraksts un rezultāti (ja nepieciešams)⁸

3.2.2. Nekontrolētas izplatīšanās gadījumā izraisītās kaitīgās ietekmes monitorings un paziņošana (ja nepieciešams)⁹

3.3. Noslēguma piezīmes¹⁰

4. Rezultātu un secinājumu kopsavilkums¹¹

5. Monitoringa programmas un attiecīgās metodoloģijas pielāgošana turpmākajos gados¹²

Paraksts¹³ _____

Datums¹³ _____

Zīmoga vieta¹³

Pielikums
ziņojumam par
ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas
tirgū (audzēšana) monitoringa rezultātiem

Pārskats par zinātniskām publikācijām recenzētajos izdevumos

Dažās publikācijās var būt iekļauti dati, kas attiecas uz vairākām vides riska novērtēšanas jomām atbilstoši šā pielikuma 7.piezīmei. Šādos gadījumos par katru jomu veido atsevišķu tabulu (veido tik tabulu, cik nepieciešams).

Vides riska novērtējuma joma

Publikācija	Pētījuma un rezultātu kopsavilkums	Aizsardzības mērķis	Novērotais parametrs	Kaitīgā ietekme	Atsauksmes par sākotnējo vides riska novērtējumu

Piezīmes.

¹ Kopsavilkums par iegūtajiem monitoringa rezultātiem un vispārīgajiem secinājumiem. Pamatojoties uz šiem rezultātiem un secinājumiem, apraksta attiecīgo monitoringa programmas metožu pielāgošanu.

² Vispārīgā monitoringa apraksts, kurā norāda:

a) ziņas par visām izmantotajām metodēm, tai skaitā novērotajiem parametriem, apsekošanas metodēm, vietu un biežumu;

b) informāciju par uzzīņu tālruņu izmantošanu;

- c) uzņēmuma pārstāvjus katrā Eiropas Savienības dalībvalstī;
- d) tīmekļa vietnes adresi;
- e) informāciju par lauksaimnieku aptaujas anketu vai citu monitoringa metožu izmantošanu;
- f) aptaujas anketu aizpildījušo lauksaimnieku skaitu, audzēšanas vietu un šo lauksaimnieku atlases kritērijus;
- g) iesaistītās trešās personas un šo personu atlases kritērijus.

Audzēšanas platība, kurā veic monitoringu, ir proporcionāla un reprezentatīva attiecībā pret kopējo platību, kurā audzē ģenētiski modificētos kultūraugus. Persona apraksta un sniedz sīkāku informāciju par monitoringam pakļautās vides proporcionalitāti un reprezentatīvātāti, kā arī kritērijus, saskaņā ar kuriem šīs platības tiek uzskatītas par reprezentatīvām un tāpēc izvēlētas monitoringam.

³ Detalizēta informācija par visām esošām vides monitoringa programmām, kas izmantotas, lai veiktu vides ietekmes monitoringu vispārīgā monitoringa laikā. Saistībā ar katru identificēto esošo vides monitoringa programmu sniedz šādu informāciju:

- a) nosaukumu;
- b) dalībvalstis, kurās darbojas esošā vides monitoringa programma, un ziņas par to, vai šādas programmas darbojas vietējā, reģionālā vai valsts mērogā;
- c) tīmekļa vietnes adresi;
- d) aizsardzības mērķi;
- e) veidu, kādā esošai vides monitoringa programmai ievāc informāciju vispārīgā monitoringa vajadzībām;
- f) procedūru, kā par kaitīgu ietekmi paziņo personai;
- g) ja nepieciešams, ziņas par jebkuriem līgumiem, kas noslēgti starp personu, monitoringa veicēju vai trešo personu;
- h) kritērijus, kas izmantoti, izvēloties esošo vides monitoringa programmu.

⁴ Ziņas par informāciju, kas pieejama tirgus dalībniekiem un audzētājiem, īpaši par konkrētā ģenētiski modificētā kultūrauga izplatību Eiropas Savienībā, par produkta nekaitīgumu un tā galvenajām īpašībām un par nosacījumiem monitoringa jomā. Ziņas par to, kā un kad nodrošināta šīs informācijas pieejamība tirgus dalībniekiem un audzētājiem, un par pasākumiem, kas veikti, lai laikus informētu par jebkurām izmaiņām esošajā informācijā vai par jaunu informāciju.

Attiecībā uz Bt kukurūzas produktiem un tad, ja tas norādīts vides riska novērtējumā, sniedz ziņas par organizētajiem izglītības un apmācības pasākumiem lauksaimniekiem un tiem sniegto informāciju par produktu, lai informētu par pienākumu novērst insektu rezistences veidošanos. Ziņojumam pievieno informāciju par produktu.

⁵ Veiktā vispārīgā monitoringa rezultāti, tai skaitā novērotā tiešā, netiešā, kavētā un kumulatīvā ietekme un īpaši novērotās kaitīgās ietekmes veids un izdarītie secinājumi. Visi monitoringa metodoloģijas parametri, tai skaitā monitoringa vieta, ir sīki izanalizēti, interpretēti un apspriesti, vienlaikus uzskatāmi parādot, kā šie rezultāti pamato secinājumus.

Ja veic lauksaimnieku aptauju, ziņojuma pielikumā sniedz iegūto rezultātu analīzi. Ja saskaņā ar sagatavoto aptaujas anketu paredzēts sniegt šāda veida informāciju, analīzē ietver vispārīgo informāciju par lauku saimniecību, piemēram, informāciju par mēslošanas līdzekļu izmantošanu, augseku vai kultūraugu ražību, kaitēkļiem un slimībām, pesticīdu lietošanu un nezāļu daudzumu, savaļas faunas un floras sastopamību, kā arī informāciju par konkrēto platību, īpaši atsaucoties uz informāciju, kas liecina par neparedzētu ietekmi. Korelāciju nosaka, salīdzinot reģionu anketas vai saistot atbildes ar esošajām vides monitoringa programmām vai ar citu uzraudzības metožu palīdzību gūtajiem novērojumiem.

Novērtē, vai informācija, kas iegūta vispārīgā monitoringa laikā, ir atbilstoša un lietderīga tiešas, netiešas, kavētas un kumulatīvas ietekmes konstatēšanai. Turklāt vides riska novērtējumā identificē rādītājus (piemēram, lauku malas, nemērķa sugas grupas), par kuriem varētu būt vajadzīgi papildu vai kvalitatīvāki dati.

Lai varētu pareizi interpretēt datus, šai ziņojuma sadaļai jābūt pēc iespējas detalizētai.

⁶ Papildinformācija, ja ir novērota kaitīga vai neparedzēta ietekme, piemēram, norāda attiecīgo reģionu vai vietu, veģetācijas perioda posmu, darbības kaitīgās ietekmes novēršanas vai riska samazināšanas pasākumus, kas bija vai būs jāizstrādā, lai novērstu kaitīgo ietekmi, kā arī informāciju, kā tas ietekmē vides riska novērtējumu, un uzraksta citus

secinājumus. Lai varētu pareizi interpretēt datus, šai ziņojuma sadaļai jābūt pēc iespējas detalizētai.

⁷ Monitoringa programmas un monitoringa rezultātu kontekstā ņem vērā un analizē zinātniskās publikācijas recenzētajos izdevumos, par to sagatavojot ziņojuma analīzi; ņem vērā arī zinātniski recenzētu žurnālu rakstus, konferenču rakstus, pārskatus un jebkurus papildu pētījumus vai citus informācijas avotus, kas attiecas uz kultūraugu audzēšanu vai iezīmju kombināciju.

Šīs publikācijas uzskaita, apkopo un informāciju norāda pielikumā ziņojumam par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas tirgū (audzēšanas) monitoringa rezultātiem. Literatūras pārskatā norāda visas attiecīgās publikācijas, kas ir parādījušās ziņošanas periodā. Ja nepieciešams, var iesniegt konferenču rakstus, pārskatus un personas veiktus papildu pētījumus, kas nav zinātniski recenzēti.

⁸ Norāda vides riska novērtējumā un attiecīgajā atļaujā minētās prasības par gadījuma specifisko monitoringu, kā arī veiktā monitoringa rezultātus, tostarp detalizētu informāciju par metodēm, biežumu, ilgumu, monitoringa rezultātiem, analīzi un secinājumiem. Šajā sadaļā parāda, kā apkopota un analizēta informācija, lai pamatotu secinājumus. Lai varētu pareizi interpretēt datus, šai ziņojuma sadaļai jābūt pēc iespējas detalizētai.

⁹ Pārskats par pasākumiem, kas īstenoti, lai veiktu kaitīgās ietekmes monitoringu nekontrolētas izplatīšanās gadījumā, ja atļaujā vai esošajā monitoringa programmā paredzēts šāds monitorings, proti, šāda monitoringa īstenošanas biežums, izmantotā monitoringa metodoloģija, pasākumi nekontrolētas izplatīšanās mazināšanai un piesārņojuma likvidēšanai procedūras vietā, kur notikusi nekontrolēta izplatīšanās. Turklāt atzīmē jebkuru novēroto neierasto, kaitīgo vai ar ģenētiski modificēto organismu saistīto ietekmi.

¹⁰ Kopsavilkums par monitoringa rezultātiem, kas iegūti, izmantojot aptaujas anketas, esošās vides monitoringa programmas vai citas uzraudzības metodes un iesaistītās personas, literatūras pārskats, kā arī vispārīgie secinājumi. Ziņojumā iekļauj informāciju, kas iegūta no esošām vides monitoringa programmām vai izmantojot citas uzraudzības metodes, kas pamato jebkuru veiktā monitoringa aspektu un dod pilnīgu pārskatu par lauksaimnieku aptaujas anketās sniegtajām atbildēm, pievienojot arī aptaujas anketas aizpildīšanas rokasgrāmatas kopiju un, ja nepieciešams, ziņojumā norādot atsaucē uz tiem.

¹¹ Kopsavilkums par iegūtajiem monitoringa rezultātiem un vispārīgajiem secinājumiem. Kopsavilkumā skaidri parāda, kā veiktā monitoringa laikā iegūtie dati un datu interpretācija pamato šos secinājumus. Šajā ziņojuma sadaļā persona norāda galvenos datus, kas iegūti iepriekšējos gados veiktajos monitoringos, lai analizētu un novērtētu savstarpējas vai kumulatīvas ietekmes rašanās iespēju vai varbūtību, ko var būt sarežģīti pilnībā novērtēt viena gada monitoringā.

¹² Novērtējums par monitoringa programmu un attiecīgo metodoloģiju, kas izmantota ziņojuma sagatavošanā. Izvērtē kaitīgās ietekmes noteikšanai izmantotās metodoloģijas efektivitāti un nepilnības, kā arī norāda, vai ir nepieciešams mainīt vai pielāgot monitoringa programmu un attiecīgo metodoloģiju, ņemot vērā monitoringa informāciju attiecībā uz iegūto datu lietderību un kvalitāti un ziņojumā sniegto rezultātu nenoteiktību.

¹³ Dokumenta rekvizītus "paraksts", "datums" un "zīmoga vieta" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

2.² pielikums
Ministru kabineta
2009.gada 26.maija noteikumiem Nr.457
(Pielikums MK 03.05.2011. noteikumu Nr.340 redakcijā)

Ziņojums par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas tirgū (izņemot audzēšanu) monitoringa rezultātiem (paraugs)

1. Vispārīgās ziņas

1.1. Kultūraugs, iezīme _____

1.2. Eiropas Komisijas lēmuma numurs un datums _____

1.3. Unikālais identifikators _____

1.4. Ziņošanas periods: no XX/XX/XX līdz XX/XX/XX

1.5. Citi monitoringa ziņojumi tika iesniegti saistībā ar audzēšanu:

Jā Nē

2. Kopsavilkums¹

--

3. Ģenētiski modificēto organismu izmantošana (izņemot audzēšanu)

3.1. Preču imports Eiropas Savienībā

3.1.1. Kultūraugu (ģenētiski modificētu un nemodificētu) imports Eiropas Savienībā pēc izcelsmes valsts

Izcelsmes valsts	Daudzums (tonnas)	Novērtējums, cik lielu daļu no importa veido ģenētiski modificēti organismi (ja to nav iespējams norādīt – aptuvena izaudzētā daļa izcelsmes valstī)

3.1.2. Kultūraugu (ģenētiski modificētu un nemodificētu) imports Eiropas Savienībā pēc galamērķa valsts²

Galamērķa valsts	Daudzums (tonnās)

3.1.3. Šā pielikuma 3.1.1. un 3.1.2.apakšpunktā sniegto datu analīze³

--

3.2. Vispārīgais monitoringa

3.2.1. Vispārīgā monitoringa apraksts⁴

--

3.2.2. Ziņas par tām vispārīgā monitoringa laikā izmantotajām esošajām vides monitoringa programmām, kas saistītas ar rūpniecību, vidi, pārtiku un barību⁵

--

3.2.3. Ziņas par sniegto informāciju un ziņas par importētāju, tirgotāju, uzņēmēju, pārstrādātāju u.c. apmācību⁶

--

3.2.4. Vispārīgā monitoringa rezultāti⁷

--

3.2.5. Papildinformācija⁸

--

3.2.6. Pārskats par zinātniskajām publikācijām recenzētajos izdevumos⁹

--

3.3. Gadījuma specifiskais monitorings

3.3.1. Gadījuma specifiskā monitoringa apraksts un rezultāti (ja nepieciešams)¹⁰

--

3.3.2. Pārstrāde (ja nepieciešams)¹¹

Eiropas Savienības dalībvalsts	Ievešanas punkts vai audzēšanas vieta	Pārstrādes punkts	Attālums no ievēšanas punkta vai audzēšanas vietas	Izmantotais transports

3.3.3. Nekontrolētas izplatīšanās gadījumā izraisītās kaitīgās ietekmes monitorings un paziņošana (ja nepieciešams)¹²

3.4. Noslēguma piezīmes¹³

--

4. Rezultātu un secinājumu kopsavilkums¹⁴

--

5. Monitoringa programma un attiecīgās metodoloģijas pielāgošana turpmākajos gados¹⁵

--

Paraksts¹⁶ _____

Datums¹⁶ _____

Zīmoga vieta¹⁶

Pārskats par zinātniskām publikācijām recenzētajos izdevumos

Dažās publikācijās var būt iekļauti dati, kas attiecas uz vairākām vides riska novērtēšanas jomām atbilstoši šā pielikuma 9.piezīmei. Šādos gadījumos par katru jomu veido atsevišķu tabulu (veido tik tabulu, cik nepieciešams).

Vides riska novērtējuma joma

Publikācija	Pētījuma un rezultātu kopsavilkums	Aizsardzības mērķis	Novērotais parametrs	Kaitīgā ietekme	Atsauksmes par sākotnējo vides riska novērtējumu

Piezīmes.

¹ Kopsavilkums par iegūtajiem monitoringa rezultātiem un vispārīgajiem secinājumiem. Pamatojoties uz šiem rezultātiem un secinājumiem, apraksta atbilstošo monitoringa programmas metožu pielāgošanu.

² Norāda faktiskos, nevis provizoriskos datus (izņemot to, cik lielu daļu no importa daudzuma veido ģenētiski modificētais organisms):

- eksportētāja valsts, kurā audzē ģenētiski modificētos kultūraugus;
- eksportēto kultūraugu (ģenētiski modificēto un nemodificēto) daudzums tonnās;
- Eiropas Savienības dalībvalstis, kurās importēti kultūraugi (ģenētiski modificēti un nemodificēti);
- importēto kultūraugu (ģenētiski modificēto un nemodificēto) daudzums tonnās.

³ Norāda sniegto datu avotu, ziņas par to, vai imports iepriekšējos gados ir palielinājies vai samazinājies, un šo izmaiņu iemeslus, lielākos to kultūraugu izplatītājus Eiropas Savienībā, kuru izcelsme nav Eiropas Savienība, kā arī galvenos to kultūraugu importētājus Eiropas Savienībā, kuru izcelsme nav Eiropas Savienība. Norāda izmaiņu tendences attiecībā uz nozīmīgākajiem ieviešanas tirgiem salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem un šo izmaiņu iemeslus.

⁴ Īstenotā vispārīgā monitoringa apraksts, tai skaitā ziņas par izmantoto metodoloģiju (arī novērotie parametri, datu vākšanas metodes, vietu veidi).

⁵ Ziņas par tām vispārīgā monitoringa laikā izmantotajām esošajām vides monitoringa programmām, kas saistītas ar nozari, vidi, pārtiku un barību. Saistībā ar katru identificēto esošo vides programmas monitoringu sniedz šādu informāciju:

- nosaukumu, norādot to, vai tā ir ar rūpniecību, vidi, pārtiku vai barību saistīta programma;
- dalībvalstis, kurās darbojas esošās vides monitoringa programmas, un ziņas par to, vai tās darbojas vietējā, reģionālā vai valsts mērogā;
- tīmekļa vietnes adresi;
- aizsardzības mērķi;
- ziņas par to, kā programmā tiek ievākta informācija vispārīgā monitoringa vajadzībām;
- procedūru, kā par kaitīgo ietekmi paziņo personai;
- kritērijus, saskaņā ar kuriem izvēlēta esošā vides monitoringa programma.

⁶ Ziņas par sniegto informāciju, piemēram, importētājiem, tirgotājiem, uzņēmējiem, pārstrādātājiem, par to, kā un kad nodrošināta šīs informācijas pieejamība, un par pasākumiem, kas veikti, lai laikus informētu par jebkurām izmaiņām esošajā informācijā vai par jaunu informāciju.

⁷ Vispārīgā monitoringa rezultāti, tai skaitā novērotā tiešā, netiešā, kavētā un kumulatīvā ietekme un īpaši novērotās kaitīgās ietekmes veids un izdarītie secinājumi. Visi monitoringa metodoloģijas parametri, tai skaitā monitoringa vieta, ir sīki izanalizēti, interpretēti un apspriesti, vienlaikus uzskatāmi parādot, kā šie rezultāti pamato secinājumus. Lai varētu pareizi interpretēt datus, šai ziņojuma sadaļai jābūt pēc iespējas detalizētai.

⁸ Papildinformācija, ja ir novērota kaitīga vai neparedzēta ietekme. Piemēram, norāda attiecīgo reģionu vai vietu,

veģetācijas perioda posmu, darbības kaitīgās ietekmes novēršanas vai riska samazināšanas pasākumus, kas bija vai būs jāīsteno, lai novērstu kaitīgo ietekmi, kā arī informāciju, kā tas ietekmē vides riska novērtējumu, un citus secinājumus. Lai varētu pareizi interpretēt datus, šai ziņojuma sadaļai jābūt pēc iespējas detalizētai.

⁹ Monitoringa programmas un monitoringa rezultātu kontekstā persona ņem vērā un analizē zinātniskās publikācijas recenzētajos izdevumos, par to sagatavojot ziņojuma analīzi; ņem vērā arī zinātniski recenzētu žurnālu rakstus, konferenču rakstus, pārskatus un jebkurus papildu pētījumus vai citus informācijas avotus, kas attiecas uz importēšanu un apstrādi un kultūrauga vai iezīmju kombinācijas izmantošanu pārtikā vai barībā. Šīs publikācijas uzskaita un apkopo un informāciju norāda pielikumā ziņojumam par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas tirgū (izņemot audzēšanu) monitoringa rezultātiem.

Literatūras pārskatā norāda visas atbilstošās publikācijas, kas ir parādījušās ziņošanas periodā. Ja nepieciešams, var iesniegt konferenču rakstus, pārskatus un personas veiktus papildu pētījumus, kas nav zinātniski recenzēti.

¹⁰ Norāda vides riska novērtējumā un attiecīgajā atļaujā minētās prasības par gadījuma specifisko monitoringu, kā arī veiktā monitoringa rezultātus, tai skaitā detalizētu informāciju par metodēm, biežumu, ilgumu, monitoringa rezultātiem, analīzi un secinājumiem. Šajā sadaļā parāda, kā apkopota un analizēta informācija, lai pamatotu secinājumus. Lai varētu pareizi interpretēt datus, šai ziņojuma sadaļai jābūt pēc iespējas detalizētai.

¹¹ Šajā sadaļā norādīto informāciju sniedz tikai tad, ja atļaujā vai monitoringa programmā paredzēts monitorings nekontrolētas izplatīšanās gadījumā, un vienā no šādiem gadījumiem:

- a) ja pārstrāde notiek ārpus importēšanas ostas teritorijas;
- b) attiecībā uz dalībvalstī vai Eiropas Savienībā audzēto ģenētiski modificēto kultūraugu pārstrādes vietām.

¹² Pārskats par pasākumiem, kas īstenoti, lai veiktu kaitīgās ietekmes monitoringu nekontrolētas izplatīšanās gadījumā, ja atļaujā vai esošajā monitoringa programmā paredzēts šāds monitorings, proti, šāda monitoringa īstenošanas biežums, izmantotā monitoringa metodoloģija, pasākumi nekontrolētas izplatīšanās mazināšanai un piesārņojuma likvidēšanai procedūras vietā, kur notikusi nekontrolētā izplatīšanās. Turklāt atzīmē jebkuru novēroto neierasto, kaitīgo vai ar ģenētiski modificēto organismu saistīto ietekmi.

Šo informāciju sniedz par:

- a) ostām, kurās importē ģenētiski modificētos kultūraugus, un tad, ja pārstrāde notiek ostas teritorijā;
- b) šā pielikuma 3.3.2.apakšpunktā norādītajām pārstrādes vietām.

¹³ Kopsavilkums par monitoringa rezultātiem, kas iegūti ar esošo vides monitoringa programmu starpniecību, literatūras pārskats, kā arī vispārīgie secinājumi. Ziņojumā ietver informāciju, kas iegūta no esošām vides monitoringa programmām vai izmantojot citas uzraudzības metodes, kas pamato jebkuru veiktā monitoringa aspektu, ja nepieciešams, ziņojumā norādot atsaucis uz tiem.

¹⁴ Kopsavilkums par iegūtajiem monitoringa rezultātiem un vispārīgajiem secinājumiem. Kopsavilkumā skaidri norāda, kā veiktā monitoringa laikā iegūtie dati un datu interpretācija pamato šos secinājumus.

¹⁵ Novērtējums par monitoringa programmu un attiecīgo metodoloģiju, kas izmantotas ziņojuma sagatavošanā. IZvērtē kaitīgās ietekmes noteikšanai izmantotās metodoloģijas efektivitāti un nepilnības, kā arī norāda, vai ir nepieciešams mainīt vai pielāgot monitoringa programmu un attiecīgo metodoloģiju, ņemot vērā monitoringa informāciju attiecībā uz iegūto datu lietderību un kvalitāti un ziņojumā sniegto rezultātu nenoteiktību.

¹⁶ Dokumenta rekvizītus "paraksts", "datums" un "zīmoga vieta" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

3.pielikums
Ministru kabineta
2009.gada 26.maija noteikumiem Nr.457
(Pielikums grozīts ar MK 15.01.2013. noteikumiem Nr.33)

Ziņojuma paraugs par ģenētiski modificēto organismu izplatīšanas vidē monitoringa rezultātiem

1. Vispārīgās ziņas

1.1. Eiropas Savienības dalībvalstu paziņojuma (iesnieguma) numurs:

B/XX/YY/ZZ, kur

XX – valsts nosaukuma saīsinājums

YY – iesnieguma gads

ZZ – piešķirtais numurs pēc kārtas

1.2. Iesniedzējvalsts _____

1.3. Atļaujas datums un numurs _____

2. Ziņojuma statuss

Lūdzam norādīt, vai esošais ziņojums saskaņā ar šo pielikumu ir:

2.1. nobeiguma ziņojums

2.2. pēcizplatīšanas monitoringa ziņojums:

2.2.1. beigu ziņojums

2.2.2. starpziņojums

3. Izplatīšanas raksturlielumi

3.1. Recipienta organisma zinātniskais nosaukums _____

3.2. Transformācijā izmantotais akronīms vai vektori¹ (ja nav pieejams transformācijas identifikācijas numurs) _____

3.3. Identifikācijas numurs, ja tas ir zināms _____

3.4. Lūdzam sniegt šādus datus, kā arī norādīt lauka(-u) izvietojumu:

Ģeogrāfiskā atrašanās vieta (administratīvais reģions un, ja nepieciešams, koordinātas)	Izplatīšanas platības lielums ² (m ²)	Identitāte ³ un reāli izplatīto ģenētiski modificēto augstāko augu aptuvenais skaits vienā izplatīšanas reizē (sēklu vai augu skaits uz m ²)	Izplatīšanas ilgums (no... (diena/mēnesis/gads) līdz ... (diena/mēnesis/gads))

4. Jebkurš ģenētiski modificēts organisms, par kuru persona plāno ziņot vēlāk

4.1. Vai persona plāno vēlāk ziņot par izplatīto transformāciju kā par ģenētiski modificētiem organismiem, kas domāti izplatīšanai tirgū saskaņā ar Kopienas tiesību aktu?

- Jā Nē Šobrīd nav zināms

Ja atbilde ir "Jā", norādīt:

- valsti, kurā tiks iesniegts iesniegums _____

- nolūku:

- importam
- audzēšanai (piemēram, sēklas vai stādīšanas materiāla ražošana)
- pārtikā
- lopbarībā
- izmantošanai farmācijā (vai pārstrādei izmantošanai farmācijā)
- pārstrādei:
 - lietošanai pārtikā
 - izmantošanai lopbarībā
 - izmantošanai rūpniecībā
- citam nolūkam (norādīt)

5. Izplatīšanas veids

Lūdzam izvēlēties galveno veidu (lodziņos), kā arī izplatīšanas apakštipu. Vairāku vietu, vairāku reižu un daudzgadīgas izplatīšanas gadījumā lūdzam sniegt vispārīgu apskatu par visā saskaņošanas laikā īstenoto izplatīšanu. Lūdzam atzīmēt atbilstošo veidu.

5.1. Izplatīšana pētniecības nolūkos

5.2. Izplatīšana pilnveidošanas nolūkos

- izplatīšanas izpēte
- koncepcijas apliecinājums (piemēram, jauno rādītāju pārbaude vides apstākļos)
- agronomiskie rādītāji (piemēram, augu aizsardzības līdzekļa efektivitāte un selektivitāte, ražība, dīgtspēja, kultūraugu selekcija, auga augšanas intensitāte, auga augstums, jutība pret klimatiskajiem faktoriem un slimībām) (norādīt)
- pārveidotās agronomiskās īpašības (piemēram, izturība pret slimībām, kaitēkļiem, sausumu, salu) (norādīt)
- pārveidotās kvalitātes īpašības (paildzināts glabāšanas laiks, uzlabota uzturvērtība, mainīts sastāvs) (norādīt)
- ekspresijas stabilitāte
- līniju pavairošana
- hibrīda augšanas pētījums
- molekulārā lauksaimniecība
Molekulārā lauksaimniecība ir tādu vielu (piemēram, proteīnu, farmaceitisko līdzekļu) ražošana, kuras izstrādā augi, kas ir ģenētiski modificēti attiecībā uz īpašu rādītāju. Molekulāro lauksaimniecību var definēt arī kā auga sintezētu farmaceitisko līdzekļu ražošanu, auga izstrādāto farmaceitisko līdzekļu, auga bāzes proteīnu ražošanu

- fitoatveseļošana
- cits (norādīt)

5.3. Oficiāla pārbaude

- šķirnes reģistrācija valsts šķirņu katalogā
 - *AVS* (atšķirīgums, viendabība un stabilitāte)
 - *SIN* (saimniecisko īpašību novērtējums)
- cits (norādīt)

5.4. Atļauja herbicīda lietošanai

5.5. Izplatīšana parauga nolūkos

5.6. Sēklu pavairošana

5.7. Izplatīšana bioloģiskās drošības vai riska novērtēšanas izpētei

- vertikālās gēnu pārnese izpētei
- krustošanās ar parastajiem kultūraugiem
- krustošanās ar tuvām savvaļas sugām
- horizontālās gēnu pārnese pētījumā (gēnu pārnese uz mikroorganismiem)
- augu apsaimniekošana nekontrolētas izplatīšanās dēļ
- iespējamās noturības vai izkliedes pārmaiņas
- iespējamā izplatība
- iespējamā ietekme uz mērķa organismiem
- iespējamā ietekme uz nemērķa organismiem
- rezistentu radniecīgo augu novērošana
- rezistentu kukaiņu novērošana
- cits (norādīt)

5.8. Cits izplatīšanas veids

(norādīt)

6. Izplatīšanas un apsaimniekošanas metode, rezultāts un monitoringa pasākumi attiecībā uz jebkuru risku cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi

6.1. Riska pārvaldības pasākumi

Riska pārvaldības pasākumi, kas īstenoti, lai izvairītos no ģenētiski modificēto organismu izplatības vai samazinātu to ārpus izplatīšanās vietas, īpaši – šādi pasākumi:

- par kuriem iesniegumā sākumā netika ziņots
- kurus piemēroja papildus atļaujas nosacījumiem
- kuri atļaujā pieprasīti vienīgi ar konkrētiem nosacījumiem (piemēram, sausuma periodos, plūdu laikā)
- kuriem atļaujā personai atļauts izvēlēties kādu no vairākiem pasākumiem

Atzīmēt atbilstošos piemērus:

6.1.1. Līdz sēšanai vai stādīšanai:

- ģenētiski modificētu sēklu vai stādīšanas materiāla partijas skaidra marķēšana (nošķirti no citām sēklām vai gumiem) (norādīt)
- sēklas vai stādīšanas materiāla nošķiršana pārstrādes un transportēšanas laikā (norādīt izmantoto metodi), minēt piemēru par ierobežošanu, lai novērstu nekontrolētu izbēršanu pārstrādes un transportēšanas laikā
- nevajadzīgo sēklu vai stādīšanas materiāla iznīcināšana (norādīt izmantoto metodi)
- pagaidu izolēšana (norādīt)
- pārvietošana (norādīt iepriekšējo kultūraugu)
- cits (norādīt)

6.1.2. Sēšanas vai stādīšanas laikā:

- sēšanas vai stādīšanas metode
- sēšanas vai stādīšanas iekārtu iztukšošana un tīrīšana izplatīšanas laikā
- nošķiršana sēšanas vai stādīšanas laikā (norādīt norobežošanas piemēru, lai novērstu nekontrolētu izbēršanu sēšanas vai stādīšanas laikā)
- cits (norādīt)

6.1.3. Izplatīšanas laikā:

- izolācijas attālums (x metri):
 - no krustoties spējīgām kultivējamām augu šķirnēm
 - no krustoties spējīgiem radniecīgiem savvaļas augiem
- izolācijas sējums (ar tādu pašu kultūraugu vai citu, vai ar ģenētiski nemodificētu kultūraugu, x metri utt.)
- būris, tīkls, stacionārs tīkls vai virziena rādītājs (norādīt)
- putekšņu uztvērējs (norādīt)
- ģenētiski modificētu ziedkopu novākšana pirms ziedēšanas (norādīt novākšanas biežumu)
- izziedējušu, radniecīgu vai hibrīdu augu novākšana (norādīt novākšanas biežumu, x metri ap ģenētiski modificētu augu lauku utt.)
- cits (norādīt)

6.1.4. Izplatīšanas nobeigumā:

- ražas novākšanas vai iznīcināšanas metode (ražas vai tās daļas) vai cits līdzeklis (piemēram, cukurbiešu masas paraugu ņemšana un analīze) (norādīt)
- raža vai iznīcināšana pirms sēklu gatavības
- augu daļu efektīva novākšana
- ražas vai atkritumu nošķirta uzglabāšana un transportēšana (norādīt nošķiršanas piemēru, lai novērstu novākto sēklu, kultūraugu vai atkritumu nekontrolētus izbirumus)
- iekārtu tīrīšana izplatīšanas vietā

- atkritumu galamērķis, atkritumu, ražas pārpalikums vai augu atlieku apstrāde (norādīt)
- apstrāde pēc ražas novākšanas un augsnes apstrāde izplatīšanas vietā (norādīt izplatīšanas vietas sagatavošanas un uzraudzīšanas metodi izplatīšanas nobeigumā, ieskaitot augsnes apstrādes metodes)
- cits (norādīt)

6.1.5. Pasākumi pēc ražas novākšanas (lūdzam norādīt pasākumus, kuri pēc ražas novākšanas tika īstenoti izplatīšanas vietā):

- Apmeklējumu biežums (vidējais rādītājs)
- Uzraudzītā platība:
 - secīgie kultūraugi (norādīt)
 - augsekas (norādīt)
 - papuve vai bez ražas (norādīt)
 - augsnes virskārtas apstrāde vai nedziļa aršana
 - nezāļu iestrādāšana
 - pašizsējas augu kontrole (norādīt laika intervālus un ilgumu)
 - atbilstoša ķīmiskā apstrāde (norādīt)
 - atbilstoša augsnes apstrāde (norādīt)
 - cits (norādīt)

6.1.6. Cits pasākums (norādīt)

6.1.7. Avārijas ārkārtas pasākumu plāns:

a) vai izplatīšana noritējusi, kā plānots:

- Jā
- Nē (norādīt iemeslus, piemēram, vandalisms, klimatiskie apstākļi)

b) vai saskaņā ar ārkārtas pasākumu plānu bija jāīsteno pasākumi:

- Nē
- Jā (norādīt)

6.2. Pēcizplatīšanas monitoringa pasākumi

Tā kā esošo ziņojuma paraugu var izmantot nobeiguma un pēcizplatīšanas monitoringa ziņojumam, skaidri nošķirt abus ziņojuma veidus

Lūdzam norādīt, vai:

- pēcizplatīšanas monitoringa programmu sāk (ja tas ir nobeiguma ziņojums, – pēc ģenētiski modificēto augstāko augu pēdējās ražas)
- pēcizplatīšanas monitoringa programma turpinās (ja tas ir pēcizplatīšanas uzraudzības starpziņojums)
- pēcizplatīšanas monitoringa programma ir pabeigta (ja tas ir pēcizplatīšanas uzraudzības beigu ziņojums)
- pēcizplatīšanas monitoringa programma nav nepieciešama

Šā monitoringa rezultāti paredz apstiprināt vai atzīt par nederīgiem iepriekšējos riska novērtēšanas pieņēmumus.

Saskaņā ar iepriekš minētajiem gadījumiem lūdzam norādīt, kuri monitoringa pasākumi tiks, ir vai tika īstenoti un kurā vietā (izplatīšanas vietā vai blakus izplatīšanas vietai (piemēram, lauka malās)). Lūdzam ievērot, ka jānorāda visi pēcizplatīšanas periodā īstenotie pēcizplatīšanas monitoringa pasākumi.

Lūdzam norādīt:

- monitoringa pasākumus uz vietas:
 - ilgums
 - apmeklējumu biežums (vidējais rādītājs)
 - uzraudzītā platība:
 - rezistentu radniecīgo augu novērošana
 - rezistentu kukaiņu novērošana
 - pašizsējas augu kontrole (norādīt intervālus un ilgumu)
 - gēnu plūsmas monitorings (norādīt)
 - atbilstošā ķīmiskā apstrāde un augsnes apstrāde
 - citi (norādīt)
- monitoringa pasākumus piegulošajās platībās:
 - ilgums
 - apmeklējumu biežums (vidējais rādītājs)
 - uzraudzītā platība:
 - rezistentu radniecīgo augu novērošana
 - rezistentu kukaiņu novērošana
 - pašizsējas augu kontrole un savvaļas populāciju monitorings (norādīt intervālus un ilgumu)
 - gēnu plūsmas uzraudzība (norādīt)
 - atbilstošā ķīmiskā apstrāde un augsnes apstrāde
 - citi (norādīt)

6.3. Novērošanas plāns un izmantotā metode

Šajā punktā jānorāda novērošanas plāns un izmantotās metodes, lai apkopotu sekas, par kurām jāziņo saskaņā ar šā pielikuma 6.4.apakšpunktu. Sīki jānorāda jebkuri plāna grozījumi vai pārveidojumi, kas paredzēti iesniegumā un *SNIF* (kopsavilkuma paziņojuma informācijas formāts).

Laikposmā starp iesnieguma un nobeiguma ziņojuma iesniegšanas dienu var rasties jaunas zinātniskās atziņas vai metodes, kas maina izmantotās metodes. Šajā punktā īpaši jānorāda šie pārveidojumi.

6.4. Novērotās sekas

6.4.1. Paskaidrojums

Izplatīšanas rezultātus norāda attiecībā uz risku cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi, ņemot vērā, vai rezultāti liecina par to, ka jebkāds risks ir palielinājies, samazinājies vai saglabājies nemainīgs.

Šajā punktā sniegto datu pamatmērķis ir:

- apstiprināt vai atzīt par nederīgiem jebkurus pieņēmumus par ģenētiski modificēto organismu iespējamo seku parādīšanos un iedarbību, kuri tika identificēti vides riska novērtējumā;
- identificēt ģenētiski modificēto organismu iedarbību, kas nebija paredzēta vides riska novērtējumā.

Iedaļā par novēroto ģenētiski modificēto organismu iedarbību un mijiedarbību ziņo par:

- risku cilvēku un dzīvnieku veselībai;
- jebkuru citu risku videi.

Īpašu uzmanību velta neparedzētām un nejaušām sekām (turpmāk sniegti norādījumi par sekām, par kurām persona var ziņot). Sekas jānovērtē, ņemot vērā ražu, jaunus rādītājus, uztvērējvidi, kā arī tā vides riska novērtējuma atzinumu, kas veikts, katru gadījumu izskatot atsevišķi.

Lai sakārtotu datus un atvieglotu efektīvu meklēšanu esošajos datos, persona pēc iespējas izmanto īpašus atslēgvārdus, kurus ieraksta tekstam paredzētajos laukumos šā pielikuma 6.punktā (īpaši – 6.4.2., 6.4.3. un 6.4.4.apakšpunktā). Mājaslapā <http://gmo.info.jrc.it> internetā ir pieejams atjaunināts šādu īpašu atslēgvārdu saraksts.

6.4.2. Paredzētās sekas

Šī iedaļa attiecas uz paredzētajām sekām – iespējamām sekām, kas tika identificētas jau iesnieguma vides riska novērtējumā un tādēļ varēja būt paredzamas.

Personai ir pienākums sniegt izplatīšanas informāciju, kas apstiprina vides riska novērtējuma pieņēmumus.

6.4.3. Neparedzētās sekas (neskarot modifikācijas vai jaunu ziņu apstrādi)

Neparedzētās sekas attiecas uz cilvēku un dzīvnieku veselības vai vides ietekmi, kas netika paredzēta vai identificēta vides riska novērtējumā. Šajā ziņojuma daļā jābūt informācijai attiecībā uz neparedzētām sekām vai novērojumiem, kas ir svarīgi sākotnējam vides riska novērtējumam. Ja ir novērotas neparedzētas sekas vai novērojumi, šī iedaļa jāveido iespējami sīki, lai varētu pareizi skaidrot informāciju.

6.4.4. Citas ziņas

Persona aicina sniegt ziņas, kuras nav iesnieguma darbības jomā, taču var būt svarīgas konkrētajiem lauka izmēģinājumiem. Tie var būt arī labvēlīgas ietekmes novērojumi.

7. Secinājums

Šajā nodaļā personai jānorāda atzinumi un īstenotie vai īstenojamie pasākumi, pamatojoties uz izplatīšanas rezultātiem attiecībā uz nākamo izplatīšanu, un, ja nepieciešams, jānorāda uz jebkāda veida ģenētiski modificēto organismu, par kuru persona plāno ziņot vēlāk.

Šajā ziņojumā sniegtā informācija nav ierobežotas pieejamības informācija. Saskaņā ar noteikumiem⁴ Pārtikas un veterinārais dienests var pieprasīt personai gan ierobežotas pieejamības informāciju, gan papildu informāciju.

Ja informācija ir ierobežotas pieejamības informācija, ziņojuma pielikumā jāsniedz šo ziņu vispārpieejamās informācijas kopsavilkums vai vispārējs apraksts, kas būs publiski pieejams.

Paraksts⁵ _____

Datums⁵ _____

Zīmoga vieta⁵

Piezīmes.

¹ Maza apjoma lauka izmēģinājumos, kad var izmēģināt dažādas līnijas, norāda izmantotos vektorus, kas sniedz ieskatu par jaunizveidotajiem rādītājiem un ģenētiskajiem elementiem. Lielos (lielākos) izmēģinājumos ziņoto izplatīšanas gadījumu skaits ir viens vai vairāki.

² Norādīt ģenētiski modificētās platības lielumu un, ja nepieciešams, tās platības lielumu, kas nav ģenētiski modificēta (piemēram, platības robežu, kas nav ģenētiski modificēta).

³ Izmantotie vektori.

⁴ Ministru kabineta 2009.gada 26.maija noteikumi Nr.457 "Noteikumi par ģenētiski modificēto organismu apzinātu izplatīšanu".

⁵ Dokumenta rekvizītus "paraksts", "datums" un "zīmoga vieta" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Zemkopības ministra vietā – vides ministrs R.Vējonis